National Library
Bibliothèque Nationale
Newspaper Section
Section des Journaux
B103/a/40/3

LATVIJA AMERIKĀ

LATVIAN LANGUAGE NEWSPAPER
Published weekly by the
Latvija Amerika Publishing Limited.

Business Office: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont., Canada M4M 2E9. Editor-in-Chief KRISS SIDARS. Phone 465-7902. United States Editorial Offices: New York, Editor V. IRBE, 4035 Rombouts Ave., Bronx. N.Y., 10466; Chicago—Editor Mrs. I. LAMBERTS, 5524 N. Luna Ave., Chicago, Ill. 1063; California — Editor KARLIS KALEJS, 3622 Markridge, La Crescenta, Ca. 91214.

10 NR. SESTDIENA, 1974. GADA 9. MARTS 24. GADS

SATURDAY, MARCH 9, 1974.

SECOND CLASS MAIL REGISTRATION NUMBER 2249 Cena 50 centi

Anglijā valdis strādnieku partija

Pasauli tagad vada kreisās resp. komūnistiskās valdības, kas valda ar varu un terroru un demokratiskās valdības, kam nav vairākuma atbalsta. Nupat notikušās Anglijas vēlēšanās ir pēdējās ainas piemērs. Tās bija sacensības starp konservātīvās partijas ministru prezidentu Hītu un angļu strādnieku partijas vadītāju Vilsonu, kas beidzās gandrīz ar līdzīgu balsu skaitu: strādnieki ieguva 301, konservātīvie 296 un liberāļi 14 sēdekļus. Neviena no lielajām partijām neieguva balsu vairākumu, lai gūtu pilnīgu kontroli par valsti. Politiskā nestabilitāte tagad raksturīga daudzām valdībām.

Kanadā ir mazākuma valdība ar ministru prezidentu Trudo, bet ASV ar vairākumu ievēlētais prezidents ar saviem sākotnējiem padomdevējiem tiek apsūdzēts. Eiropā, bez autoritārām valdībām Spānijā, Portugalē un Grieķijā, vairumu valstu pārvalda koalicijas valdības. Vidējos austrumos, kur demokratija ir retums, Izraēlas koalicijas valdība cīnās par savu eksistenci, nespējot vienoties par iespējamiem miera noteikumiem. Japānā ir nestabila valdība, bet Ķīnas režīma vadība novecojusies. Pasaules lielvalstis ar atomieročiem cenšas ieturēt varas līdzsvaru, bet nespēj līdzsvarot saimniecisko bagātību avotus un ikdienas dzīves problēmas.

Demokratiskā pasaulē, kas balstās uz tautas nobalsošanu, valstu vadītāji dzīvo no apstākļu žēlastības, kas atrodas ārpus viņu kontroles. Tie nespēj noteikt pārtikas un naftas cenas iedzīvotājiem, kas ar katru gadu sagaida augstāku dzīves līmeni. Kaut gan angļi trīsdesmitō gadu depresijā un abos pasaules karos iemācījās taupīt, tagad jau vesela paaudze dzīvojusi „pāri līdzekļiem", bet nevienam no angļu politiskajiem vadītājiem nav pārliecinošas atbildes uz šiem jautājumiem. Tāpēc nav brīnums, ka vēlēšanas bija bez izšķirīgiem rezultātiem, lai gan vadītāji atzina, ka Anglijā saimnieciskās izredzes ir katastrofālas.

Hīts jautāja angļiem, kas valda Angliju, un saņēma pārsteidzošu atbildi — neviens! Hīts ierosināja, ka nopietno krizi var atrisināt vienīgi viņš un konservātīvie, ja tiem būs pilnvaras vadīt valsti vēl piecus gadus. Angļi pateica — paldies — nē! Tas pats bija ar oponentu Haroldu Vilsonu, vēlētājiem meklējot glābiņu mazajās partijās. Angļi varbūt apsveiktu lielās koalicijas izveidošanos, bet Hīts un Vilsons pieķērušies paradoksam, ka valsts gan atrodas briesmās, bet stāvoklis nav tik drūms, ka vajadzētu apvienoties, lai glābtu valsti. Tā viņi cīnās atsevišķi, raugoties uz mazajām partijām. Mazākuma valdības tomēr kaut kā pastāv šādos apstākļos. Dažkārt neviena nav tik pastāvīga kā šāda „pagaidu valdība", ko Trudo vada Kanadā, Vilijs Brants Rietumvācijā, Golda Meire Izraēlā un Niksons ar visām nepatikšanām un demokratu partijas pārvaldīto kongresu — ASV.

Vienalga, kāda partija Anglijā būs pie varas, tai būs jāizvairās no kontroversālās politikas, kā izstāšanās no Eiropas koptirgus u. c., bet jāveltī uzmanība sadarbībai. Liberāļi noraidījuši ministru prezidenta Hīta priekšlikumu apvienoties koalicijā ar konservātīvajiem. Hītam nebija citas izvēles kā atkāpties, un karaliene uzaicināja strādnieku partijas vadītāju Vilsonu izveidot strādnieku minoritātes valdību. Ministru prezidenta Vilsona pirmais darbs būs nokārtot ogļraču streiku, kad dažu nedēļu laikā ogļu krājumi pietuvosies kritiskam stāvoklim.

Dzirdamas balsis, ka Kanadai jāsagatavojas uz tūkstošiem angļu iecelotāju, gadījumā, ja Anglijas saimniecība pēkšņi sabruktu. Pieminams lielais britu bezdarbnieku skaits, tirdzniecības deficits, ilgstošais ogļraču streiks, dzīves dārdzības celšanās un straujā produkcijas pazemināšanās, kas varētu nopietni apdraudēt Anglijas saimniecību, novedot to sabrukuma stāvoklī. Visumā sagaidāma brīvās pasaules politiskā stāvokļa pasliktināšanās, it īpaši, ja Rietumu vadītājai ASV pašai ir tik daudz nepatikšanu.

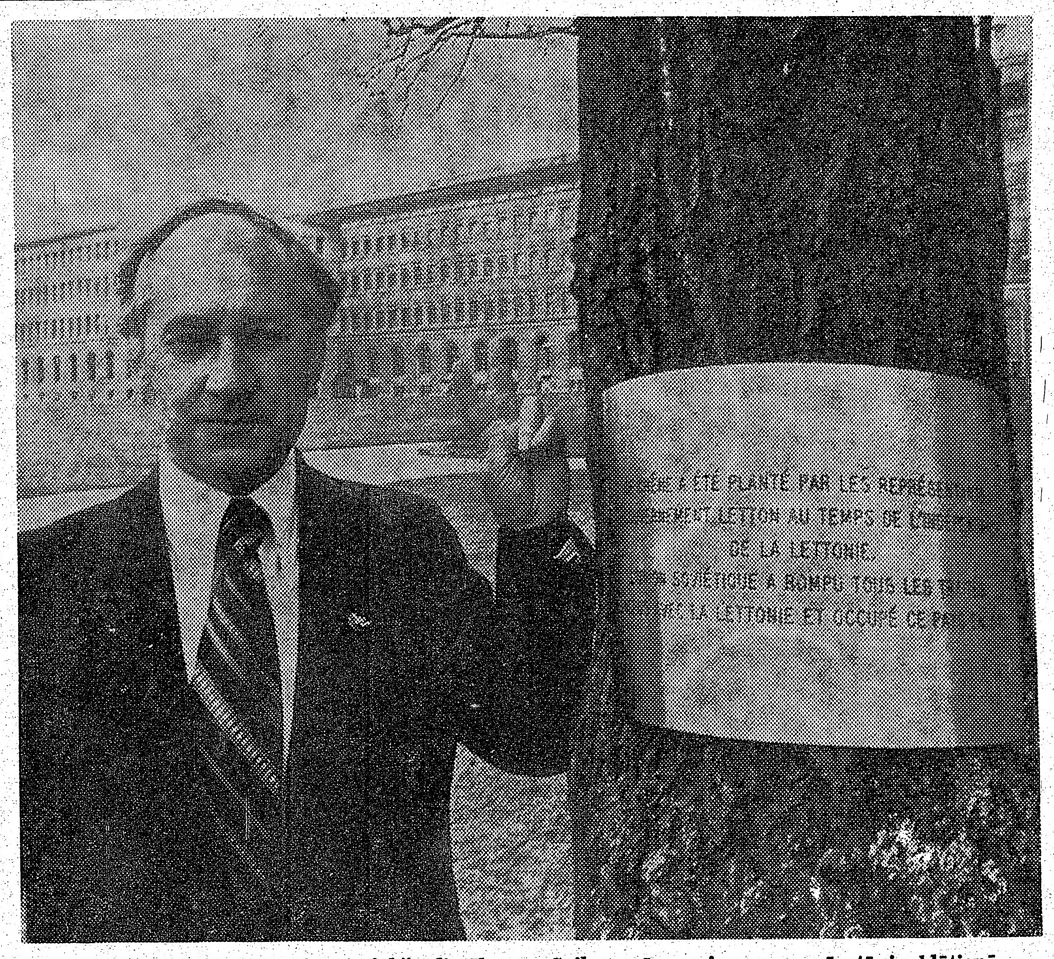

Amerikas latviešu apvienības priekšsēdis Ilgvars Spilners ārzemju preses pārstāvju klātienē 21. februārī piestiprināja pie Latvijas ozola Ženēvā bronzas plāksni ar ierakstu franču valodā, kas apsūdz Padomju savienību, kuŗa laužot līgumu okupēja Latviju 1940. gadā. Ozolu Starptautiskās darba organizācijas dārzā 1924. gadā iedēstīja Latvijas valdības pārstāvji, kocina stādu atvedot no Latvijas. 50 gadu laikā tas tagad sakuplojis par lielu koku. Augšējā attēlā ALAs priekšsēdis I. Spilners pēc plāksnes piestiprināšanas pie Latvijas ozola.

Viņš prasīja Maskavas okupācijas izbeigšanu

SPECIĀLRAKSTS LATVIJAI AMERIKĀ NO VAŠINGTONAS

Lielākā katastrofa aviācijas vēsturē pagājušā nedēļā Parīzes tuvumā prasīja 345 upuŗu. Milzu DC-10 klases turku gaisa satiksmes lidmašīna ceļā no Istambulas uz Londonu nolaidās Parīzes lidlaukā. Pēc degvielas papildināšanas modernās aviācijas brīnumputns pacēlās gaisā un dažas minūtes vēlāk, pēc 23 jūdžu lidojuma 13.000 pēdu augstumā piedzīvoja traģiskāko mūsu laiku satiksmes lidmašīnas avariju.

Kādu citu lidmašīnu, kas atradās ceļā no Beirutas uz Amsterdamu, gaisā savā varā pārņēma divi arabu teroristi. Ap 100 pasažieŗu un lidmašīnas apkalpe piedzīvoja drāmatiskus brīžus, jo gaisa pirāti lidmašīnā bija novietojuši vairākas bumbas. Tikai pilota aukstasinības dēļ lidmašina nolaidās Amesterdamas gaisa ostā. Te arabi negaidīti pavēlēja visiem pasažieŗiem un apkalpei bēgt no lidmašīnas. Dažas minūtes vēlāk bandīti aizdedzināja ar skotu viskiju aplaistīto lidmašīnu un paši mēģināja izbēgt. Lidostas sardze tomēr bēgļus notvēra.

Nupat pieminētais un līdzīgi gadījumi pamudinājuši vairākas valstis ierosināt radīt starptautisku nolīgumu gaisa pirātu izdošanai un sodīšanai. Vairākums, to vidū arī bij. Kanadas ministru prezidents Dž. Dīfenbēkers, ir par nāves soda piemērošanu, jo tā esot vienīgā iespēja šo mūsdienu noziedzīgo teroristu aktīvitātes ierobežošanai.

Pirmdienas vakarā no Vidējiem austrumiem Vašingtonā atgriezās ASV ārlietu ministrs Dr. H. Kisingers. Izrādās, ka amerikāņu ārpolitikas diplomāts tikai laimīgas sagadīšanās dēļ, mainot viesību programmu, Damaskā nav kritis par upuri atentātam, ko pret viņu izplānojuši Palestīnas teroristi. Kisingera sarunas ar Sirijas prezidentu ieilga, un laika trūkuma dēļ viņam bija jāatsakās apmeklēt kādu vēsturisku mošeju. Kā tagad Vašingtonā oficiāli paziņots, paredzētā mošejas apmeklējuma laikā un vietā palestīniešu teroristi bija sagatavojuši atentātu pret ASV ārlietu ministru.

Dr. Kisingera Vidējo austrumu pēdējā misija uzskatāma par jaunu sekmīgu panākumu. Pēc pirmā Damaskas apmeklējuma Kisingers nodeva Izraēlai gūstā saņemto žīdu kaŗavīru sarakstu. Izraēlas un Sirijas bruņoto spēku atvilkšana un neitrālās joslas radīšana atstāta gaidāmai Izraēlas un Sirijas diplomātu konferencei, kas tuvāko nedēļu laikā sanāks Vašingtonā.

Ēģiptes un Izraēlas attiecsmes uzlabojas ātrāk un labāk nekā varēja iedomāties. Ēģiptes bruņotie spēki atrodas Suecas kanāļa abos krastos. Tas paveŗ durvis tālāko problēmu risināšanai. Ēģiptes prezidents Sadats vairākkārt uzsvēris Dr. Kisingera noteikto un pozitīvo nostāju līdzšinējās sarunās. Vašingtonā runā, ka varbūt jau nedēļas laikā varot gaidīt, ka atceļ arabu eļļas izvešanas aizliegumu.

Sadata un Kisingera lieliskā sadarbība radījusi zināmu pāniku Kremlī. Kā gan citādi iz-

(Turpinājums 20. lp.)

DV Centrālās valdes sēde Anglijā

Šā gada pirmā DV CV prezidija sēdē Līdsā 3. februārī piedalījās DV priekšnieks J. Frišvalds un prezidija locekļi N. Bisenieks un S. Lindiņš.

DV priekšnieks ziņoja, ka janvārī Minsterē piedalījies DV goda priekšnieka plkv. V. Januma 80 gadu dzimšanas dienas svinībās. Saistarā ar DV nodibināto Pulkveža Viļa Januma Fondu viņš pasniedzis pulkvedim speciāli sagatavotos fonda noteikumus un paziņojis, ka fonda pirmā stipendija — 1000 dol. apmērā piešķirta Minsteres latviešu ģimnazijai. Sagatavoto čeku V. Janums nodevis ģimnazijas direktoram Dr. Z. Vītenam.

PBLA valdes loceklis A. Šilde DV priekšnieku informējis par latviešu delegācijas aktīvitātēm Ženēvā un iecerēm nākotnē. Tāpat bijušas apspriedes ar LCK Vācijā priekšsēdi A. Cīpuli un A. Spoģi par ģimnazijas stāvokli. Ģimnazijas vadība vēlas, lai visus ziedojumus iemaksātu ģimnazijas kontā. Ar to līdzekļi būtu labāk pārskatāmi un stipendijām lielāka vienveidība. DV

(Turpinājums 20. lp.)

LATVIJA AMERIKĀ

SESTDIENA, 1974. G. 9. MARTS, 10. NR.

Latviešu nedēļas laikraksts, iznāk sestdienās. Izdevējs — Latvija Amerikā Publishing Ltd. Atbildīgais redaktors Krišs SIDARS. Redakcija: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont. Canada. M4M 2E9; tālr. 465-7902. Ņujorkas redakcijas vadītājs: V. Irbe, 4035 Rombouts Ave., Bronx, N.Y., 10466, U.S.A. Tālrunis 994-7917. Čikagas redakcijas vad.: I. Lamberte, 5524 N. Luna Ave., Chicago, Ill. 60630, U.S.A., tālr. 774-5744. Redaktors Austrālijā: Ed. Šmugajs, 28 Taffs Ave., Lugarno, NSW 2210, Australia.

Redakcijai tiesības manuskriptus pēc vajadzības īsināt. Neizlietotos manuskriptus neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka (Kanadā) vai starptautiskais pasta kupons (citās zemēs). Ar autora vārdu vai iniciāliem parakstītajos rakstos izteiktās domas ir rakstītāja personīgs ieskats un ne katrā gadījumā atbilst arī redakcijas viedoklim.

Abonēšanas maksa Kanadā un ASV — par gadu $21.00, 6 mēn. $11.50, 3 mēn. $6.00. Atsevišķa numura cena 50 centu.

Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $2.50, tekstā $5.00, pirmajā vai pēdējā lappusē $10.00 par 1 collas slejas telpu. Sarīkojumu kalendārā 50 centu par vienas slejas rindu katra datuma vienā numurā.

Sludinājumi nododami pa tālr. **466-1514.**

MODERNĀS LIELPILSĒTAS AINA Dadža skatījumā

A. Braunfelds

Solžeņicins un mēs

Baigajā gadā mēs noteikti zinājām, kas ir mūsu ienaidnieks: tas bija komūnisms, komūnistu ideoloģija. Trimdā dzīvojot, nežēlīgajam režīmam dzimtenē drusku mainoties, pārkrievināšanai pastiprinoties, mūsu vidū, sākumā paklusi, vēlāk skaļi, sāka atskanēt doma, ka mūsu ienaidnieks nav komūnisms, bet tas pats vecais Krievijas imperiālisms. Pirms nepilna gada kāds no mūsu sabiedrības vadītājiem šādu teoriju mēģināja pierādīt ar Krievijas vēsturi un atzina, ka cīnoties pret komūnistu ideoloģiju mēs dodam „Krievijas imperijai labākās aizstāvēšanās pozicijas." Pēc nepilna mēneša šim vadītājam pievienojās otrs, sakot, ka cīņa pret komūnistu ideoloģiju ir „ūdens liešana viņu pasikušās ideoloģijas dzirnavās", un mums no tās jāatturas. Mūsu galvenais uzdevums esot cīnīties par latviešu tautas pastāvēšanu, un tas mums esot jādara „vieniem, gluži vieniem."

Pašā Krievijā pa to laiku arvienu skaļāk sāka skanēt krievu intellektuāļu balsis pret Kremļa valdnieku necilvēcībām un terroru. Solžeņicina Gulaga archipelaga publicēšana, šķiet, sasniedza šo protesta kulmināciju. Spriežot pēc šīs grāmatas fragmentu tulkojumiem un citiem Solžeņicina un citu krievu intellektuāļu darbiem, viņi neredz Kremlī vecās Krievijas imperijas varas turpinājumu, bet to pašu varu, ko mēs redzējām Baigajā gadā — komūnismu. Savā Gulaga archipelagā Solžeņicins stāsta, ka viens no pirmajiem draugiem viņam bijis igaunis, kuŗu viņš nosauc vārdā Suzi. Tas viņam stāstījis par Igaunijas brīvības gadiem, Igaunijas konstitūciju, u. t.t. „Jau no bērnības manī bija radusies pārliecība, ka mans dzīves nolūks ir Krievijas revolūcija, un nekas cits mani neinteresēja," stāsta Solžeņicins. Un tad nejauši „iktenis mani saveda kopā ar Suzi." Klausoties Suzi, Solžeņicinam revolūcija vairs nelikās visa labā iemiesojums; viņš sāka redzēt kaut ko labu arī nacionālajā igaunī, viņa nacionālajā valstī un tās konstitūcijā. Krievam Solžeņicinam Krievijas revolūcija pamazām pārvērtās par ienaidnieku un nacionālā Igaunija par draugu.

Savā Nobeļa prēmijas lekcijā Solžeņicins saka, ka komūnistu režīms aizsūtījis uz Sibiriju veselu krievu rakstnieku paaudzi un ka tā tur palikusi, „agplabāta bez zārka, kaila, ar cietumnieka numuru pie lielā kājas pirksta. Krievu literātūra nebija mirusi, un tomēr no ārpuses tā izskatījās kā tuksnesis. Vietā, kur varēja zaļot mežs, cirtēju nepamanīti, palika tikai divi vai trīs koki." Vai to pašu nevaram teikt par latviešu un ikvienu komūnistu varai pakļautās tautas literātūru un rakstniekiem, lai tie dzīvotu Eiropā, Āzijā vai Amerikā. Starpība tikai tā, ka krievu nacionālismu komūnistu ideologi Kremlī var izmantot un bieži izmanto savu mērķu sasniegšanai. Pārējo tautu nacionālisms ir neizmantojams, kaitīgs un apkaŗojams.

Šķiet, Solžeņicins pašreiz ir visvairāk apbrīnotais cilvēks pasaulē. Princetonas universitātes filozofijas profesors Valters Kaufmans jau pirms Gulaga archipelaga publicēšanas (grāmatā Without Guilt and Justice) meklēja pasaules vēsturē drosmīga cilvēka paraugu un minēja Solžeņicinu, jo viņš parādot „the most awsome courage." Solžeņicina personā beidzot radies liecinieks, kam pasaule tic, un viņš saka, ka komūnistu vara salauž un iznīcina katru cilvēku, kas nepakļaujas un pretojas viņu iegribām, lai kāda būtu individa tautība. Komūnisti ienaidniekus atrod ikvienā valstī, tautā, ciltī — gandrīz vai katrā ģimenē, pat Staļina ģimenē. Viņa meita Svetlana, izkļuvusi brīvībā, rakstīja: „Dažreiz sapņos es redzu Maskavas ielas vai savu dzīvokli, un es uzmostos, pārklāta aukstiem sviedriem. Tie man ir visbriesmīgākie murgi... Kopš atstāju Maskavu... esmu kļuvusi

(Turpinājums 4. lp.)

Lasītāju vēstules.

IZVIRPOTA KRITIKA

Tālivaļža Ķiķaukas uzskati par latviešu gleznotājiem izraisījuši veselīgu domu izmaiņu par mākslu un kritiķiem Latvija Amerikā lasītāju vēstulēs. Kaut gan Ķiķauka sevi par kritiķi nevienā rakstā nav minējis, viņš tomēr licis lasītājiem noprast, ka laikam tāds ir. Savos izstāžu aprakstos viņš pasācis ne tikai meklēt katrā gleznā un katrā gleznotājā to, kā tur nav, bet pašu vārdiem: „ironiski un daļēji parodiski" aplūkot latviešu vecmeistarus, kā Purvīti, Toni un Vidbergu. Pēc vairāku lasītāju vēstuļu komentāriem Ķiķauka savā rakstā kļūst vēl agresīvāks, apvainojot veselu paaudzi latviešu mākslinieku, kas bija Purvīša, Tones un Vidberga sekotāji. Šī mākslinieku paaudze Ķiķaukas acīs ir kļuvusi par „pilinātājiem, tonētājiem un virpotājiem", kas Vācijas nometnēs dedzinājuši šķīvjus. Šajā pašā vēstulē Ķiķauka sevišķi uzsver: „Savā rakstā esmu vērsies pret tiem epigoņiem un atdarinātājiem gleznlecībā . . . nerisinot oriģinālas idejas un nemēģinot atrast savu personisko izteiksmes veidu." Šie gleznotāji esot patapinājuši Purvīša personiski izkopto un pilnīgi izveidoto techniku un to tagad vienkārši „pilinot tālāk". Bet kā tad ir ar pašu Ķiķauku? Vai viņš, runādams ar kritiķa mēli, tomēr nerunā pats sev pretim? Man rokās ir viņa vēstule, kuŗā Ķiķauka ļoti interesējas par Ārija Ozolas gleznošanas techniku. Ja nu Purvīša, Tones un Vidberga sekotāji un skolnieki Ķiķaukas acīs kļūst par „pilinātājiem, tonētājiem un virpotājiem", kā būtu kvalificējams viņš pats? Vai kā Ozolas „krāsputainais vilnis" jeb „viļņojošais krāsu burbulis"? Līdz ar to gribētos ieteikt Ķiķaukam un visiem latviešu „pilinātājiem, tonētājiem, virpotājiem un viļņojošiem burbuļiem" piedomāt pie Margaretes Fonteines definīcijas (The Daily Telegraph Magazine, Londonā, Anglijā, 1973. gada 9. novembrī): „Kritiķi ir cilvēki, kas paši neko nespēj dot. Viņu moto ir — ja pats neko nevari, tad māci citus." Leo G. Ozols Toronto

KURP EJAM?

Izlasot laikrakstos ziņu, ka LNAK vēlēšanu komisija noraidījusi jaunākās paaudzes kandidātu sarakstu, kas esot iesūtīts trīs dienas par vēlu, nesaprotu, kāda jēga bija to darīt. Šajā sarakstā lielāko daļu bija minētas personas, kas Kanadas universitātēs ieguvušas augstāko izglītību un aktīvi piedalās šīs zemes dzīvē. Šie jaunākās paaudzes pārstāvji, kas jau tagad ir jaunā maiņa, bija ar mieru piedalīties latviešu sabiedrības kopējo problēmu risināšanā. LNAK padome ievēlēta gandrīz ar aklamāciju. Iepriekšējās vēlēšanās bija 60 kandidātu, šoreiz no 30 ievēlamiem locekļiem — tikai 36.

Lasām laikrakstos un klausāmies runās, ka jaunā paaudze neizrādot interesi un maz piedaloties latviešu sabiedriskā dzīvē, bet vecākā paaudze sākot pagurt, neesot aizstājēju. Tagad izrādās, ka palīgi sīku formālu iemeslu dēļ noraidīti. Vai daži baidījās, ka netiks ievēlēti? Nekad neesmu dzirdējis, ka jaunākās paaudzes grupa, kas darbojusies līdz iepriekšējā LNAK padomē, būtu gribējusi kaut ko „nojaukt". Mēs šodien vairs nedzīvojam neatkarīgajā Latvijā. Šis laiks ir citāds. Mūsu bērni uzauguši šīs zemes ietekmē. Mājas dzīve, kā redzams, vairākumam daudz nav palīdzējusi, lai bērni būtu ar vecāku stāju. To nav izpratuši vecākās paaudzes sabiedriskā darba darītāji, kas izvirzījušies organizāciju vadītājos amatos un turpina dzīvi veidot pagātnes tradicijās. Tā sākusies distancēšanās no jaunākās paaudzes, kuŗu noteikti vajadzēja piesaistīt latviskajam darbam nākotnē.

Daži jaunieši jau aizgājuši no latviešu sabiedrības, citi pēc savas izpratnes iet paši savu latvisko ceļu. Varbūt tas ir līkumains un grūts, bet viņi reiz būs latviešu dzīves vadītāji un veidotāji. Anita Liepiņa savā vēstulē (L. A. 15. dec. n-rā) runā par jauniešu grupu, kas it kā būtu opozicijā vecākajam vairākumam. Vai jaunas domas un idejas būtu uzskatāmas par ļaunumu? Atbildot A. Liepiņai, V. Šnornieks Hamiltonā raksta (L. A. 5. janv.), ka „jaucēji mums nav vajadzīgi, sevišķi organizētie, un ar īpašu pieskaņu". V. Šnornieks, liekas, ir aizmirsis, ka viņš dzīvo brīvajā pasaulē, kur katrs var izteikt savas domas. Vai tās pieņem vai noraida, izšķir ar balsošanu.

A. Liepiņa LNAK nosaukusi par „Latviešu parlamentu". Lai tas pareizi darbotos, tanī izraugāmi ļaudis, kas spējīgi vārdos un rakstos kārtot latviešu lietas vietējās iestādēs un tiktu tur arī atzīti. Daļa no tiem piederēs pie jaunās paaudzes.

Vēlēšanu komisijas pēdējā darba sēdē (sk. L. A. 12. janv.) konstatēts, ka „sūdzību nav". Šāds atzinums liecina, ka nav pastāvējusi jauniešu „jaundabīgā" opozicija, kas visiem līdzekļiem būtu gribējusi „pārņemt varu". Arī praktiski tas nebūtu bijis iespējams, jo nepieņemtajā Latviskā darba darbinieku sarakstā ,kā vēlēšanu komisija paziņojusi (27. okt.), minēti tikai 8 kandidāti. Par šīs grupas darbu komisijas locekļi izteikušies ļoti atzinīgi.

Apsveicams atzinums grozīt statūtus, lai dabūtu kopā 8500 tautiešu pašreizējo 2000 vietā.

Nepietiek, ka vēlēšanu sarakstā atzīmē tikai kandidāta sabiedrisko stāvokli vai amatu brīvās Latvijas laikā, bet jāmin arī viņa vecums kandidēšanas laikā, iegūtā izglītība šeit vai Latvijā, kādu darbu strādā Kanadā un kādas organizācijas un kur viņu izraudzījušas par kandidātu.

Arvīds Vītols Toronto

NEIZPRATNE

Izlasot Latvija Amerikā 16. febrī n-rā Rūdolfa Norīša rakstu „Zemē nomest nauda" un Jura Kažas „Arguments", kurā viņš pārmet L. A. redakcijai sava raksta „saīsināšanu", kuŗas dēļ esot jādzird pārmetumi „par idejām, kas būtībā nav manas" un tai pašā reizē redakcijai atklājot divus nosvītrātos teikumus, noprotams, cik maz Juris Kaža iedziļinājies jautājumā par Latviešu leģiona likteni Zviedrijā.

Lasītājs Čikagā

SVARĪGS SATURS, NE FORMA

Kritizējot saukli Latviju latviešiem, A. E. Zviedrijā saka, ka sauklis nedrīkst būt snobisks. A. E. ieteic teikt — Latviju latviešu tautai. Es gan nesaprotu: ja pirmais ir „snobisks", kāpēc tad otrs nav? Saturs taču gluži tas pats, tikai pirmais teikts lakoniskāk. Varbūt pirmais kritizējams tāpēc, ka tā autors nav A. E.?

Nav patiesi jēgas tukši saukļot, kā to tik labi saka A. E. Nav arī jēgas tik daudz apcerēt labi domātu saukli. Beigsim. **I. Z.** Toronto

(Redakcija pievienojas — beigsim.)

Top Emiļa Melngaiļa vakars

Šis gads latviešu mūzikas dzīvē iezīmīgs kā mūsu lielā mūzikas folklorista un tautasdziesmu apdaŗu meistara Emiļa Melngaiļa 100. dzimšanas dienas gads. Toronto latviešu koncertapvienība to atzīmēs savu kārtējo sezonas koncertu nobeigumā, rīkojot 4. maijā Sv. Lorensa mākslas centrā komponista Emiļa Melngaļa dziesmu vakaru un visu koncertu veltījot viņa dziesmām. Sākums pl. 8 vak. Ievadījumā komponista Imanta Saksa referāts, kam sekos Ērikas Beitānes (soprāns) četru tautasdziesmu izpildījums vijolnieka A. Jansona un pianistes Edites Timermanes-Ozolas pavadījumā. Vīru ansamblis Kalvis dziedās divas oriģinālā dziesmas vīru korim. Koncerta otrā daļā četras tautasdziesmu apdares vīru korim, ko atskaņos vīru koris Viesturs diriģenta J. Baruša vadībā. Nobeigumā apvienotie Dainas un Sv. Andreja draudzes koŗi dziedās sešas dziesmas jauktiem koŗiem A. Skudras-Kārkliņas un J. Purva vadībā.

Koncertapvienības šīs sezonas ceturtajā un pēdējā koncertapvienības koncertā 21. martā pl. 8.30 vak. Sv. Lorensa mākslas centrā pirmoreiz Toronto koncertēs baritons Andrejs Kurmiņš no ASV; pie klavierēm pianiste Daira Cilne, arī no ASV. A. Kurmiņš sācis mācīties dziedāšanu Edmontonā, studijas

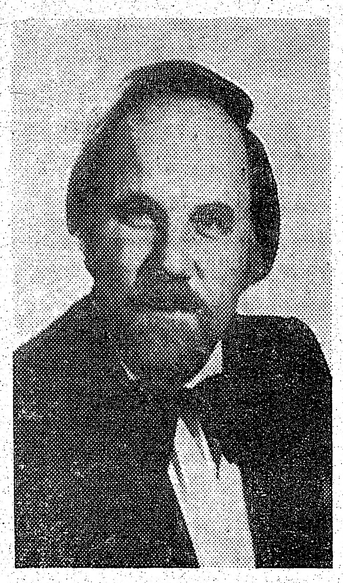

Baritons Andrejs Kurmiņš

turpinājis Portlandes universitātē Oregonā un beidzis ar mūzikas bakalaura gradu. Tālākā posmā papildinājies Lotes Lēmanes Santa Barbara un Losandželosas mūzikas kolledžā un Kalifornijas valsts univesitātes operas klasē. Viņa koncerta recenzijās izcelta interpretācija, skaidra dikcija, ritmiskums un dzirkstība, sevišķi operu ārijās.

Pavadītāja pianiste Daira Cilne ir jauna mūziķe, studējusi Kalifornijas universitātē Losandželosā un strādā par ērģelnieci un pianisti pavadītāju. Viņa ir arī Losandželosas latviešu koŗa diriģente. —ls—

VISVALŽA REINHOLDA

gleznu izstāde

NO 15. LĪDZ 19. MARTAM

Sv. Jāņa baznīcas telpās, 200 Balmoral Ave., Toronto

Izstāde atvērta sestdien un svētdien
no pl. 2 — 9 vakarā, pārējās dienās no pl. 6 — 9.
Atklāšana 15. martā pl. 7.30

DRAUDZĪBAS VAKARS

„EJAM MĒS, LATVIEŠU ZĒNI"

Programmā:

Daugavas Vanagu Kanadā
vīru koŗa dziesmas
Īsluga par mūsdienu problēmām ar
DV teātŗa Kanadā aktieŗu piedalīšanos.
Kvintets (pirmā debija)
Solo dziedājumi orķestŗa pavadījumā.

Sarīkojuma vieta:

Igauņu nams 958 Broadview Ave.

Laiks — sestdien, 30. martā

Sākums — pl. 19.30

Deja pie

„RUNČU" MŪZIKAS

■ GALDIŅI ■ LATVISKI GARDUMI ■

■ DĀMU UN KUNGU DZĒRIENI ■

Ieeja: $4.00, DV organizācijas piederīgiem $3.00, jauniešiem $1.50

Visus laipni ielūdz

DAUGAVAS VANAGU
VĪRU KORIS KANADĀ

No apcietināto dzīves

TONIJA KRŪKA, AIZTECĒJUŠI ŪDEŅI DZIRNAS NEGRIEŽ. ROMĀNS. APGĀDS DAUGAVAS VANAGI, TORONTO, 180 LP. PĒTEŖA KRŪKAS VĀKA ZĪMĒJUMS.

Tonija Krūka, Kanadā dzīvojošā rakstniece, vispirms pievērsa uzmanību ar bērnu grāmatām, pēc tam ar modernās dzīves tēlojumiem stāstos; šis ir viņas pirmais romāns. Iepriekšējās grāmatas varoņi bija juku, kaŗa un bēgļu laika cilvēki nāves skrējienā, bailes un reizēm varonība, tagad viņa veltījusi savu grāmatu emigrantiem, kas jau iedzīvojušies Jaunās pasaules apstākļos.

Taču arī te autores interesi saista dēka, kam sakars ar kriminālo pasauli. Varoņi ir divi latvieši, kas izcieš sodu un gaida uz tā samazināšanu resp. atlaišanu, lai atgrieztos pie savējiem. Kanadieši runā par „paroli", bet latviešu valodā šim apzīmējumam ir cita nozīme — parole ir norunāts vārds, kuŗa zinātājam sardze ļauj iet cauri. Daži norādījumi jau grāmatā Uniforma par kriminālpsiholoģijas un kriminālpolitikas detaļām lika domāt, ka autorei bijusi kāda saskare ar soda izciešanas problēmām, un tas arī apstiprinājās recenzenta sarunā ar rakstnieci nesen Toronto: viņa ir strādājusi Latvijas cietumu departamentā, un līdzīgā darbā bijusi arī jaunajā patvēruma zemē. Lasītājam pavīd gar acīm ieslodzījumu nami, to personāls, advokāti, tiesneši, kā arī dīvaina, mums senāk nesaprotamā kārtība, ka politiķiem ietekme uz tiesu, ieskaitot sodu izcietēju likteni: „Sazvanījos ar vairākiem maniem klientiem un kollēgām, kas tuvi Vašingtonas un Ņujorkas dižvīriem. Aiziesim uz Tieslietu ministrijas Ziemsvētku pieņemšanu. Tur varēsim personiski satikt vīrus, kas tieši vai netieši spētu mums palīdzēt." (133. lp.)

Galvenais varonis ir jūras kapteiņa Grīvas dēls Ritvars, inženieris (50 g. v.). Bijis ļoti apdāvināts, sieviešu mīlulis, mācījies konservātorijā, bet nokļuvis „ļaunā sabiedrībā" pēc šejienes iemīļotā socioloģiskā apzīmējuma, un tiek pat nosaukts par blēdi (76. lp.). Vēlāk izrādās, ka viņa vaina nav tik liela (kukuļu ņemšana vēlēšanu lietās, kas nav gluži neparasta parādība). Priekšplānā izceļas inženieŗa sieva Elīza un Aija. „Ritvars bija mans skolas biedrs, es — viņa pirmā, nelaimīgā mīlestība. Elza Grīva ir mana bērnības draudzene," Aija lietišķīgi paskaidroja. (132. lp.)

Armijas kapteiņa atraitnei Aijai Vizumai 47 gadi, un Ritvars vēl joprojām mīl Aiju, ne Elīzu. Taču Aija, saderināta ar cietuma darbinieku Braunu, it kā „lakstojas" ar miljonāru Velsu (77. lp.), kuŗa meitu Dorisu gribējis precēt no cietuma atbrīvotā architekta Raiša draugs Dāvids (78. lp.). Raitim Vizumam ir līgava Ivete. Viņš

(Turpinājums 6. lp.)

Janis Gailis, Pasaules starptautiskās pasta federācijas (WFUNA) 100 gadu dibināšanas atceres aploksnes gleznotājs, savā studijā Ņujorkā pie savas gleznas: „Laiva viļņos vēsti vēsti." Pa labi WFUNA publisko sakaru biroja vadītāja pie Apvienotajām Nācijām R. A. Vīnere. Aploksnes iespiedīs 20.000 eksemplāros un izplatīs visā pasaulē. Kollekcionāriem mākslinieku būs iespējams satikt 22. martā AN galvenajā mītnē Ņujorkā un iegūt uz aploksnēm un gleznas reprodukcijām autografu.

DZIESMAI VELTĪTI 25 GADI

Dainas koris, kas dibināts Toronto 1949. gada 6. decembrī, lai sargātu un koptu latviešu koŗu dziedāšanas tradicijas, dziedājis visos ASV un Kanadas latviešu dziesmu svētkos, Latviešu dienās Toronto un Montreaļā, valsts svētkos, piemiņas koncertos, dievkalpojumos, kapu svētkos, radiofonā, kanadiešu sarīkojumos un tautību festivālos un 32 savos patstāvīgos koncertos. Koris iedziedājis arī divas skaņu platēs.

Koŗa koncerts 25 gadu darbības atcerei notiks 23. martā pl. 7 vak. Lietuviešu namā, 1573 Bloor St. W. Programmā uzņemtas latviešu skaņražu 15 dziesmas, Alfreda Kalniņa, Jāņa Kalniņa, Ērikas Freimanes. Jāņa Cīruļa, Jāņa Norviļa un Emiļa Melngaiļa kompozicijas. Dainas koris diriģentes Almas Skudras-Kārkliņas vadībā tagad pulcējas divreiz nedēļā uz mēģinājumiem. Jauktajā korī pašreiz 66 balsis. Dažas dziesmas diriģentei palīdz apmācīt viena no jaunākajām koristēm Vizma Maksiņa, kas reizē apgūst arī diriģēšanas māku.

Dainas koris azvadījis 25 gadus lielā nenogurstošā darbā un kalpojis Dievam, dziesmai un dzimtenei, kā tas rakstīts koŗa karogā, kas ir latviešu sabiedrības dāvana koŗa desmitajos gadasvētkos. Koŗa dibinātāja un pirmā diriģente bija brīvmāksliniece Ērika Freimane. Pirmais koncerts notika 1950. gadā, bet savu pirmo desmit gadu jubileju atzīmēja 1959. gadā Ītona auditorijā. Drīz pēc tam no koŗu dziedoņu saimes uz mūžu šķīrās diriģente Ērika Freimane, koŗa vadību pārņemot Austrai Andersonei-Plampei. Tad diriģenta zizli pārņēma komponists Jānis Cīrulis, kuŗam azsaulē aizejot kori vadīja Jānis Pālens, bet 1967. g. 11. septembrī koŗa vadību nodeva Almai Skudrai-Kārkliņai. Koŗa pašreizējas priekšnieks ir Uldis Maksiņš.

Lai uzturētu koŗa pirmās diriģentes Ērikas Freimanes piemiņu, 1962. gadā nodibināts viņas piemiņas fonds, kuŗa pastāvēšanas laikā piešķirtas četras neatmaksājamas stipendijas mūzikā. Fonds 1968. gadā izdevis Ērikas Freimanes 14 koŗa dziesmas 1000 eksemplāros. Sagatavošanā atrodas Ērikas Freimanes solo dziesmas. Fonda priekšniece un koŗa vēsturniece ir Emma Dzeguze.

Līdzšinējos Kanadas un ASV latviešu dziesmu svētkos koris saņēmis vairākus apbalvojumus par etniski pareiziem tautas tērpiem un dziedājumu, bet pēdējos simtgades svētkos pagājušo vasaru Klīvlandē saņēma īpašu apbalvojumu par vislielāko jauniešu skaita iesaistīšanu korī.

Koristi, kas dziedājuši korī 15 un vairāk gadus, saņem koŗa zelta nozīmi, bet jaunie koristi pēc piedalīšanās 36 koŗa mēģinājumos — koŗa nozīmi sudrabā. Koŗa „krustmāte" ir etnografe Biruta Senkēviča. Korim ir arī vairāki goda biedri, to vidū arī archibīskaps Arnolds Lūsis.

Pēc jubilejas koncerta Dainas koris ar to pašu programmu dosies turnējā uz ASV — Čikagu un Kalamazū. —ls—

Viļa Plūdoņa 100. dzimšanas diena

Šī gada 9. martā paiet 100 gadu no dzejnieka Viļa Plūdoņa dzimšanas dienas (1874. 9. 3. — 1940. 15. 1.). Pieminot šo lielo zemgalieti, DV Toronto nodaļas vanadžu kopa tieši dzejnieka dzimšanas dienā, 9. martā, pl. 7.30 vak. DV namā rīko viņa dzimšanas dienas atceri. Par dzejnieku referēs rakstnieks Arnolds Skujiņš-Rasa. Dziesmas ar Viļa Plūdoņa tekstiem dziedās Ženija un Alberts Vītoli; viņa dzejoļus skandēs DV teātŗa aktieŗi un Toronto latviešu ģimnazijas audzēkņi. Vakaru vadīs rakstniece Tonija Krūka.

Par Viļa Plūdoņa devumu latviešu tautai plašāku apceri DV Mēnešraksta 1. numurā ievietojusi Magdalēne Rozentāle, starp citu, rakstot:

— Plūdons ir viens no tiem mūsu daiļliterātūras celtnes pamata spraišļiem, kas dod tai stiprumu idejiski un ir izcils ar māksliniecisku meistarību.

Ikviens skolnieks lasa Plūdoņa bagātīgo bērnu un jaunatnes dzejoļu klāstu skolas grāmatās un antoloģijās, ikviens trimdinieks atrod viņa dzejā iejūtīgu pārdzīvojuma izteiksmi gan savās ikdienas pārdomās, gan valsts svētku un citos svinīgos brīžos. Mūsu valsts patstāvības laikā viņš vienīgais devis mums vairākus himniskus dziedājumus, kas atbalsojās ar savu mūzikālo formu mūsu mūziķu iztēlē, kuŗi tos komponēja, un tā tie kļuva par katra latvieša garīgo īpašumu: Latvju himna (Mēs gribam būt kungi mūsu dzimtajā zemē), Dziesma brīvajai Latvijai (Lai līgo lepna dziesma), Tev mūžam dzīvot, Latvija (Jānis Mediņš, J. Graubiņš u.c.). Bez tam Lāčplēša (Daugavas Vanagu) dziesma.

Tālāk autore saka, ka ļoti jānožēlo, ka trimdā vēl nav izdoti Viļa Plūdoņa kopoti raksti, bet gan tikai daži atsevišķi darbi (Rekviēms — 1946., Brīnuma stabulīte — 1948., Eža kažociņš — 1947.) un pāris proszas grāmatu (Mazā Anduļa pirmās bērnības atmiņas, krājums Saule un smiltis). Bez tam darbu izlase Noras Klīves sakārtojumā (1952.) un gaidāma vēl arī otra mazāka izlase tuvākā nākotnē Ceļinieka apgādā.

Dzimtenē nav iespējams publicēt Plūdoņa kopotos rakstus. Rīgā 1956. gadā izdota vienīgi Plūdoņa dzejas un prozas izlase, kur zināmu iemeslu dēļ pilnīgi trūkst patriotiskās dzejas. Tāpēc kopotie raksti būtu labākā Plūdoņa pieminēšana un godā turēšana turpmākajos gados. Latvju enciklopēdijā pasvītrāts, ka „himniski patriotiskā lirika ir Plūdoņa nozīmīgākais sniegums". Tā bija ceļa pašķīrēja Tēvzemes balvai, ko dzejnieks saņēma 1938. g. par nopelniem latviešu dzejā.

Pieskaŗoties dzejnieka dzimtenes iespaidiem, M. Rozentāle saka, ka Plūdoni ietekmējusi apkārtne, krāšņie, mežiem apaugušie Mēmeles līči. Plūdoņa tēva mājas bija Mēmeles upes kreisajā krastā, netālu no vietas, kur 1236. g. notika slavenā Saules kauja ar vācu krustnešiem, ko dzejnieks iemūžinājis poēmā. Dzejnieks tēlojis dzimtenes dabu visā tās daudzveidībā. Tautas tradicijās viņu ievadījusi vecmāmiņa — liela tautasdziesmu, pasaku un nostāstu zinātāja, kuŗas mūžs bijis pāri 100 gadiem. Šos folkloras elementus dzejnieks vēlāk izmantojis savās bērnu pasaku poēmās un balādēs.

Skolas gaitās jau Bauskas pilsētas skolā par Plūdoņa mīļāko dzejnieku kļuvis tautiskais romantiķis Auseklis, kas bijis tuvs viņa gara radinieks. Mācoties Baltijas skolotāju seminārā Kuldīgā (1891 — 1895), Plūdons dzejoja Ausekļa ietekmē. Viņš debitēja ar krājumu Pirmie akordi (1895), bet slavens kļuva gadsimtu mijā — 1899. g. ar elēģiju Rekviēms un 1900. g. ar poēmu Atraitnes dēls.

Visi lielie notikumi tautas dzīvē atbalsojās Plūdoņa dzejā: liriskos dzejoļos, balādēs, poēmās. Balādes formā Plūdons ir vēl nepārspēts mūsu literātūrā. Pirmā pasaules kaŗa gados Plūdons sacerējis daudz izjustu dzejoļu par tautas ciešanām bēgļu un kaŗa gaitās. Plūdonim ir arī vēsturiskas poēmas — Kauja pie Saules (1928), Kauja Garozas silā un Kūri pie Rīgas. Pēdējā iznāca grāmatā 1934. gadā, tā bija veltīta ģenerālim Balodim.

Plūdons visu mūžu darbojies par skolotāju, sākumā Bigauņciemā, vēlāk Liezerē, bet kopš 1919. gada Rīgas vidusskolās. Rūpēs par jauno audzi viņš sarakstījis vairākas chrestomātijas, dzejoļu antoloģijas, Latviešu literātūras vēsturi vidusskolām, kas iznākusi dudzos izdevumos, un daudz bērnu dzejoļu grāmatu. Turklāt viņš tulkojis lietuviešu dainas, moderno vācu liriku, Nīčšes Tā runāja Zaratustra.

Savā pēdējā posma dzejoļos Plūdons dzied par Latvijas lepnumu un spēku. Raksturīgs ir krājums Tā zeme ir mūsu, kas iznāca 1934. gadā. Šeit ietelp Dziesma brīvajai Latvijai, Latvju himna un klasiskais patriotiskais dzejolis Svešumā klīstot.

Beigās apceres autore M. Rozentāle min Plūdoņa darbus Ņujorkas pilsētas publiskajā bibliotēkā, kur atrodami 17 dzejnieka darbi, pieejami gan tikai lasīšanai uz vietas. Šinī sarakstā ir arī Rekviēms, iznācis 1912. gadā Raņķa apgādā Rīgā, vēsturiskā poēma Kūri pie Rīgas 1210. g., izd. Varavīksne, 1934. g., Atraitnes dēls, Zelta Ābeles izd. Rīgā, 1926. g. u.c., ietverot laika posmu līdz 1937. gadam.

Tā paša DV Mēnešraksta numurā atrodam dzejnieka dēla Varimanta Plūdoņa atmiņas par savu tēvu. Varimants, jau-

(Turpinājums 5. lp.)

Viļa Plūdoņa ģimene. Stāv no kreisās: Varimants, Vaida, Dainuvīte, znots Ansis Bērziņš, Vilmārs, Antra, dzīvesbiedre Elvīra, Druvenaldis un Ināra.

Savai draudzei 200 dol. gadā

Toronto latviešu baptistu draudzes gada sapulcē pēc dievkalpojuma par sapulces vadītāju ievēlēja māc. R. Ekšteinu, protokolu rakstot Valdim Skudram. Balsu skaitītāji bija Antra Roze, Vilis Nams un Gunārs Minka. Aizvadītā gadā miruši 4 draudzes locekļi, bet draudzē iestājušies 4, kopējam skaitam nemainoties. Draudzes izdevums Idejas un Ideāli iznācis 5 reizes.

No 109 draudzes locekļiem 74 gada laikā saziedojuši 14.736,79 dol. vai caurmērā gandrīz 200 dol. katrs. Lielākais ziedojums bijis 2240, mazākais 2 dol. Visi draudzes ienākumi kopā bijuši 16.145,99 dol. gadā.

Pārvēlētā draudzes padomē šādi locekļi: Leons Nams, Valdis Skudra, Ādolfs Preiss, Žanis Gertners, Voldemārs Simanovskis, Jānis Arājs, Jānis Ābele; kandidātos Arvīds Lagzdiņš un Miķelis Beņķītis.

Revīzijas komisijā ievēlēja Ādolfu Sudmali, Miķeli Beņķīti un Arvīdu Lagzdiņu. Kanceles komiteja iepriekšējā: Leons Nams, Ādolfs Sudmalis un Harijs Jansons. Draudzes kasieŗi — Jānis Ābele un Nellija Ābele; priekšnieks: Voldemārs Simanovskis. Par Svētā vakarēdiena galda klāšanu rūpēsies Alma Dobele. Draudzes pianistes ir Ilze Ābele, Velta Nama un Mudīte Ekšteina.

Draudzes korī 1973. gadā bija 35 dziedātāji. Koŗa diriģents Arvīds Purvs, saimnieks — Žanis Gertners. Koris 36 reizes dziedājis draudzes dievkalpojumos, 2 reizes Latviešu namā, kā arī piedalījies dziesmu dienā Bostonā un citur.

Māsu pulciņā bija 21 aktīva dalībniece. Galvenā darbība izpaudusies palīdzības darbā. Uz dzimteni nosūtīti 5 drēbju saiņi, bet 19 lietotu drēbju saiņi uz Rinkonu, Bolivijā, latviešu baptistu misijas centram, kā arī uz Indiju, kur māsu pulciņš atbalsta misionāres Tilliju Gobu un Margrietu Vitanti-Tarčinu.

Svētdienas skolas bērni piedalās dievkalpojumos, bet pēc tam pievēršas savām nodarbībām. Skolas audzēkņi piedalījušies ar priekšnesumiem arī Pūpolu svētdienā, Ģimenes dienā un Ziemsvētkos pie eglītes. Svētdienas skolu vada Jānis Arājs.

—ek—

Solžeņicins un . . .

(Turpinājums no 2. lp.)

pavisam cits cilvēks. Mani draugi Maskavā nekad neticētu, ka es starp svešiniekiem varētu justies tik brīvi un nepiespiesti. Šo iekšējās brīvības sajūtu, ko pārdzīvoju, nespēju aprakstīt. Padomju Krievijā neviens šādu iekšēju brīvību nav izjutis un nekad neizjutīs."

Šādu liecību ir daudz, un pasaule tanīs klausās. Protams, daudz vairāk nedara, bet klausās. Vai mēs ar savu „Krievijas imperijas" teoriju visas šīs liecības neapstrīdam? Pēc šīs teorijas mūsu zemē nevalda komūnistu imperija, komūnistu ideoloģija, bet Krievijas nacionālā imperija un tās ideoloģija: krievu imperijas ideologi jau 19. g.s. sāka latviešu tautas pārkrievināšanu, un tā turpinās vēl šodien.

Manuprāt būsim daudz tuvāk patiesībai, sakot, ka komūnistu ideologi Kremlī atzinuši, ka viņu interesēs ir latviešu tautas pārkrievināšana. To ļoti viegli var izdarīt, latviešus izklīdinot Krievijā un Latvijā iepludinot krievus. Tā domājot un runājot, mēs Solžeņicina un viņa cīņas biedru liecības neapstrīdam, bet apstiprinām. Tā domājot, mums par latviešu tautas pastāvēšanu varbūt nebūs jācīnās „vieniem, gluži vieniem." Tā domājot, mēs varam sniegt roku Solžeņicinam un visiem pretkomūnisma cīnītājiem visā pasaulē un teikt: „Cīnīsimies kopīgi!" Varbūt tad pasaule arī mūsos vairāk klausīsies un, kas zina, varbūt kādreiz arī kaut ko darīs.

Ūdens upē, tāpat kā dienas un gadi cilvēka dzīvē, aizrit nebūtībā, uz neatgriešanos, tāpēc mēs bieži uzvedamies kā neapmierināti un izlutināti viesi, kam viesošanās laiks īss, nenoteikts un ierobežots.

Tonijas Krūkas romānā „Aiztecējuši ūdeņi dzirnas negriež" autore stāsta par kādu apdāvinātu latvieti, kuŗu šāds dzīves veids novedis aiz cietuma kameras durvīm.

Grāmatas cena $6.00, pasūtināma un dabūjama DV grāmatnīcā, 491 College St., Toronto, un pie autores:
Mrs. T. Krūka, 411 St. Clements Ave.,
Toronto, Ontario M5N 1M2, Canada.

Minsteres Latviešu Ģimnazijas internāts
meklē jaunajam skolas gadam ar 1974. g. 1. septembri

AUDZINĀTĀJAS UN AUDZINĀTĀJU

Atalgojums pielīdzināts vācu ierēdņu likmēm pēc BAT. Pieteikties lūdzam līdz 1974. g. 1. maijam pie MLĢ internāta vadītāja I. Baloža, 44 Münster, Wienburgstr. 56, Germany, iesniedzot skolu apliecības, atsauksmes no līdzšinējām darba vietām un paša rakstītu īsu dzīves aprakstu ar fotouzņēmumu.

Tev mūžam dzīvot, Latvija . . .

Dzejnieka

Viļa Plūdoņa

100 GADU DZIMŠANAS ATCERE

sestdien, š. g. 9. martā, pl. 7.30

DV namā, 125 Broadview Ave., Toronto.

Programmā:

1. *Rakstnieka Arnolda Rasas referāts*
2. *Dziesmas ar V. Plūdoņa tekstiem — solisti Alberts un Ženija Vītoli. Pie klavierēm Pēteris Zariņš.*
3. *Dzejas—skandēs rež. Hugo Miķelsons ar TLTA ģimnazijas drāmatiskā pulc. audzēkņiem*

„Svešumā klīstot," lai noliecam galvas godbijībā un pateicībā mūsu nacionālā gara uzturētāja un iedvesmotāja piemiņai.

Atceres norisi vadīs Tonija Krūka.

Ieeja, ieskaitot cienastu, pret ziedojumiem.

Atceri apmeklēt visus sirsnīgi ielūdz vanadzes

Vilis Plūdons

KAS ZIŅ?

Vai atnākšu
Vēl citu mīļu, gaišu vasaru
Šai lauku vientulībā klusā, jaukā,
Kur irbe irbi druvas malā saukā,
Kur manas baltās bērnu dienas plauka,
Kur laimīgs sapņoju
Par to, ko dzīvē kādreiz panākšu, —
Vai atnākšu? . . .
Vai klausīšos

Vēl sapņaindzidros vakaros,
Kā sirmās vīksnas žogu malās žvīgo,
Kā purvu strazds aiz upes skali līgo
Un grieze dābolā velk dziesmu vienmulīgo,
Kas maigi iemidzina dusošos
Un briedē rudzus zaļi vārpotos –
Vai klausīšos? . . .
Vai vērties būs man ļauts
Vēl upes saulsirmā, kas mīļi pauž tik daudz,
Un lankās rasainās, kur vakars miglu smeļas,
Un silā krēslainā, kur rīta saule ceļas,
Un druvās piekalnē, kur vēja vilnīts veļas,
Un tur, kur dus mans mīļais strauts,
Kur bērns es klīdu, saldu sapņu skauts,
Vai vērties būs man ļauts? . . . (1939. g. rudenī)

Viļa Plūdoņa . . .

(Pārnesums no 4. lpp.)

nākais dēls ģimenē, savas trimdas dienas gaitas vada Toronto un pašlaik ir DV Toronto nodaļas valdes priekšsēdis, nesenajā nodaļas gada sapulcē atkal ievēlēts amatā.

— Ko varu pastāstīt par savu tēvu, rakstnieku Vili Plūdoni? — jautā Varimants un turpina: Vairāk par viņu gan būšu dzirdējis no mātes, jo es biju vēl zēns, kad tēvs mira. Bet tomēr daudz kas ir iespiedies atmiņā tik cieši, ka liekas, tas noticis tikai pirms nedaudz gadiem. — Tālāk Varimants saka, ka neatceras tēvu redzējis daudz smejamies. Vienmēr nopietns un darbīgs, izmantodams katru stundu, katru minūti.

Vai nu lasot, rakstot, vai dzejojot. Bieži dzejoja staigādams. Rīgā, savā darba istabā, kas bija grāmatu plauktiem pieblīvēta, viņš arī atrada pietiekami vietas kur staigāt. Dzejoja klusā balsī, rindas un vārdus veidoja un mainīja, kamēr bija domās tāda, kādu to tieši gribēja. Dzejnieks ļoti bieži savus dzejoļus diktējis savai dzīvesbiedrei.

Jaunākā dēla Varimanta atmiņās Plūdons bijis ļoti īpatnējs savā apģērbā. — Kupla, pušķī sasieta kaķļa saite, ziemā melna, bet vasarā krējuma krāsā, bijusi viņa apģērba neatņemama sastāvdaļa. Tāpat vasarā gaišā panamas platmale. Lietussrgu izmantojis ne tikai pret lietu, bet arī sauli. „Daudz tika lietotas arī galošas," atminas Varimants Plūdons, „tēvs pat rasā negāja tikai ar kurpēm."

Dzejnieks vasaras brīvlaikos ar ģimeni dzīvojis lauku mājās Lejniekos, kas aprakstītas Mazā Anduļa pirmā bērnības atmiņās. Otrā Mēmeles krastā — Saules kaujas vieta, kur zemgaļi kopā ar lietuviešiem smagi sakāca krustnešus. Kā lielu dārgumu Vilis Plūdons glabājis dažus vecus, sarūsējušus bultu galus un šķēpa smaili, ko bija atradis Saules kaujas vietā. Dabiski, dzejnieks ļoti mīlējis un cienījis grāmatas. Viņa lielajā bibliotēkā atradies arī Glika spredikų grāmatas un bībeles pirmais iespiedums, Manceļa un citi veci izdevumi. Glabājušies arī ciittautu rakstnieku darbi, to vidū arī Gētes kopotie raksti 48 sējumos. Daļa grāmatu, kas okupantiem likušās piemērotas, pārvestas uz kādu Rīgas bibliotēku.

Varimants Plūdons savu atmiņu stāstījumu nobeidz:

„Māte stāsta, ka tēvam ikreiz pēc algas saņemšanas pirmais gājiens bijis uz grāmatu veikalu. Kad pārnācis mājās un māte viņam attaisījusi durvis, viņš turējis rokas ar grāmatu saiņiem aiz muguras un cieši skatījies mātei acīs, it kā gribēdams saistīt viņas skatu, lai neredzētu, kas az muguras slēpjas. Bet ja kāds prasīs, lai grāmatas aizdod, to tad tēvs vienmēr noraidījis. Lai pērkot grāmatas pats un tā atbalstot izdevniecību.

Mīļākais tēva dzejnieks bija Auseklis. Viņa vēlēšanās vienmēr bija, lai kādu Ausekļa dzejoļu grāmatu viņam ieliek „tālajā ceļā" līdz, kas arī, protams, izdarīts. 1939. gada rudenī tēvs ar māti bija Alojā apmeklēt Ausekļa atdusas vietu. Kapos jau bijis sniegs, bet viņi tur nosēdējuši, kamēr bija jāiet atpakaļ uz vilcienu. Tā bija tēva atvadīšanās no mīļā dzejnieka, un dažus mēnešu vēlāk viņš pats no mums šķīrās."

LATVIEŠU NAMS
491 College St., Toronto
IZĪRĒ
TELPAS
sarīkojumiem viesībām
klāj viesību galdus
Tel. 922-2931

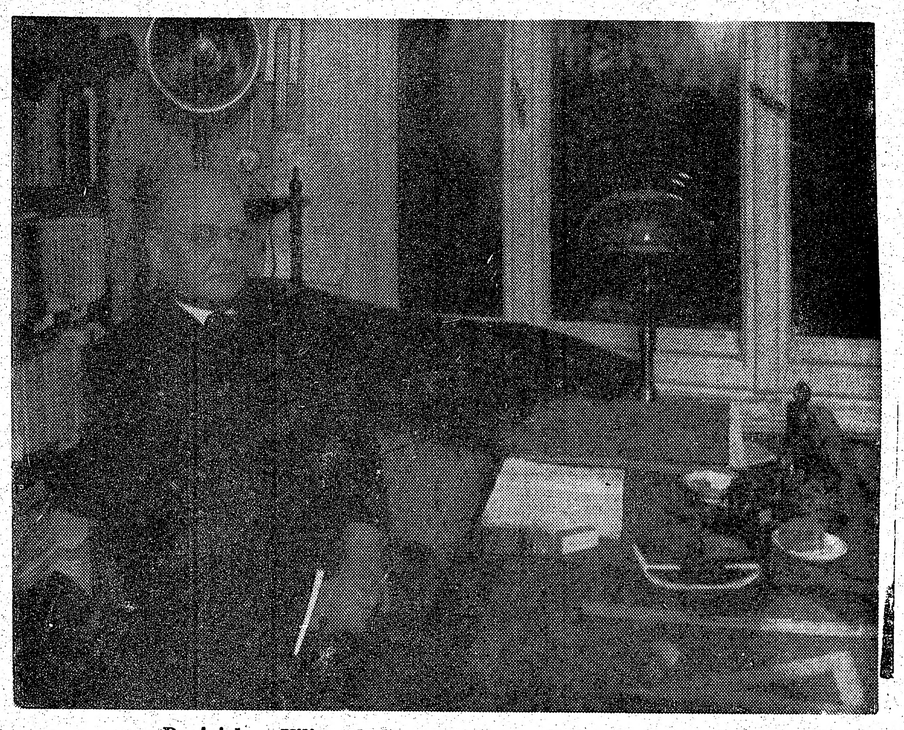

Dzejnieks Vilis Plūdons pie sava darba galda.

Liela interese par atpūtas namiem

DVF valdes sēdi DVF namā Londonā vadīja valdes priekšsēdis L. Rumba, piedaloties visiem valdes locekļiem un darbvedim A. Lazdiņam. Ar klusuma brīdi godināja mirušo DV Anglijas saimes locekļu piemiņu, sevišķi pieminot Bernhardu Loču un Jēkabu Tavaru.

Vienojās sarīkot CV sēdi Almelijā jūnija beidzamā nedēļā. Valdes priekšsēdis L. Rumba piedalījies goda priekšnieka V. Januma 80 gadu jubilejā, apsveikdams no DV saimes Anglijā un pasniegdams mākslinieciski darinātu adresi. DVF delegātu pilnsapulce paredzēta 9. un 10. martā. Plkv. Kalpaka un leģiona atceres sarīkojumā 9. marta vakarā koncertēs dziedātāja Ruta Gerke ar komponistu A. Jērumu pie klavierēm. Saimnieciskās daļas vadītājs G. Rītiņš ziņoja par atpūtas nama iegādes līdzekļu vākšanu. Akciju iegādei aizdevumos un ziedojumos pavisam pieteiktas 54.280 mārciņas. Uz dzīvi atpūtas namā pieteikušies jau 127, bet daudzi vēlas tuvāku informāciju. Vairāki izteikuši vēlēšanos pēc pensijas gadu sasniegšanas pāriet dzīvot uz kopējo atpūtas namu, likvidējot savu īpašumu. Tā kā starplaikā izraudzītais īpašums Kelhamā jau pārdots (cena 325.000 mārc.), vienojās raudzīties pēc citiem īpašumiem, kā arī vākt informāciju par tautiešu atsaucību. Sakarā ar lielo atpūtas nama iedzīvotāju „kandidātu" skaitu — 127 — par šāda īpašuma iegādi ir nopietni jādomā.

Administrātīvās daļas vadītājs R. Pureniņš nolasīja budžeta pārskatu. Par biedru naudām ienācis vairāk nekā budžetā paredzēts, tāpat arī no citiem posteņiem; budžets īstenojies ar nelielu atlikumu. Jauno budžetu sastādot, paredzēta biedru naudas paaugstināšana par 10 proc. mēnesī, kas nepieciešams, lai segtu palielinātos maksājumus CV. Sava nozīme ir arī angļu mārciņas zemajam kursam. Daļas vadītājs bija arī izstrādājis budžeta projektu gadījumam, ja delegātu sapulcē projektu nepieņem. Nolēma paturēt Minsteres latviešu ģimnazijas stipendiju līdzšinējos apmēros 650 mārc.

Par 3. globālo DV dienu priekšdarbiem ziņoja rīcības komitejas priekšsēdis I. Pālītis. Sastādīta žūrijas komisija tēlotājai mākslai: E. Žilinskis, I. Laugalis un V. Sarkans. Valde iepazinās ar DVF Londonas nama remonta līgumu un pilnvaroja nama pārzini A. Sīli to parakstīt. Remonti izmaksās apm. 9000 mārc. Izdevumus sedz blakus celtās viesnīcas īpašnieki.

Ārējās informācijas daļas vadītājs G. Tamsons ziņoja par Britu līgas Eiropas brīvībai darbību, par sagatavotajām propagandas pastkartēm un par informācijas darbinieku aktīvo iejaukšanos, atsaucot padomju izstādes Ņūkastlā un Bristolē. Sakarā ar Karlailas nodaļas informācijas darbinieka F. Mičula vēstuli presē, par šo izstādi radušās pārrunas; rezultātā rīkotāji „The Feeney Partnership" izstādi atsaukuši.

Iekšējās informācijas daļas vadītāja A. Liepiņa ziņoja, ka nodevusi grāmatas „Laiks, telpa, ļaudis" Anglijas vanagu saimes darbības manuskriptu redaktoram V. Hazneram. Iekšējās informācijas daļa kārtos DV Mēnešraksta ielasīšanu skaņu lentē neredzīgo kopas vajadzībām. Draudzīgā aicinājuma ietvaros pieteikti daži DVM abonementi. Kārtējā DVF informācijas darbinieku sanāksme 27. un 28. aprīlī.

Kultūras daļas un sporta vadītājs A. Freimanis ziņoja par pieteiktajiem mākslinieku koncertiem. Pavasarī un vasaras sākumā viesosies Ruta Gerke un A. Māršaus. V. Treimaņa koncerti atlikti uz rudeni. Aizvesto piemiņas sarīkojumiem aicināts viesis no Vācijas. Izkārtotas meistarsacīkstes šaušanā 24. martā, šautriņu mešanā 16. martā, sporta sacīkstes 27. aprīlī.

Jaunatnes daļas vadītājs U. Reveliņš ziņoja par jaunatnes svētkiem Lesterē 30. un 31. augustā un 1. septembrī. Daļas vadītājs piedalās kā DVF pārstāvis 1975. gadā rīkojamo Anglijas latviešu Dziesmu dienu rīcības komitejā. Uzsākta jauniešu kartotēkas iekārtošana, apzināti jau 130 jaunieši.

Sīku pārskatu par saimniecisko pasākumu darbību, jo sevišķi par DVF namu Londonā, sniedza saimnieciskās daļas vadītājs G. Rītiņš. Dažiem darbiniekiem apstiprināja algu paaugstinājumus.

Aprūpes daļas vadītājs I. Pālītis lūdza akceptēt viena palīdzības saiņa nosūtīšanu uz Latviju un ziņoja, ka saņemta pateicība par jau nosūtītajiem saiņiem. **IE—ID**

Daugavas Vanagi Kanadā
aicina tautiešus piedalīties
LATVIEŠU LEĢIONA
ATCEREI VELTĪTAJĀ DIEVKALPOJUMĀ
š. g. 30. martā pl. 10.30
Sv. Andreja draudzes dievnamā
Archibīskaps A. Lūsis
Mācītājs J. Cālītis

Karogu parādē jaunatne un bij. leģionāri
Dievkalpojumu kuplinās Daugavas Vanagu vīru koris Kanadā, diriģents A. Saulīte. Pie ērģelēm komponists I. Sakss.

Latviešu leģiona cīņas un upuri ir lielākais pierādījums tam, ka latviešu tauta nav brīvprātīgi iekļāvusies Padomju savienībā.

Piedaloties kuplā skaitā dievkalpojumā, padarīsim šo atceri nozīmīgu.

No apcietināto dzīves

(Turpinājums no 3. lp.)

—nevainīgs cietējs, ieslodzīts nejaušības dēļ, īstiem vainīgajiem aizbēgot. Tagad notiesāts par cilvēku laupīšanu. Negodīgais miljonārs Velss mirst, bet Dāvids sastop jaunu simpatiju — Merilinu.

Kāda no Ritvara agrākajām paziņām, Kristīne, izstāsta par Aijas gaidāmo precēšanos ar Braunu, un tas sadragā Ritvara sirdi, kaut viņam ir Eliza ar bērniem un vecāki. Kā redzams, darbība ļoti sarežģīta, un ar romāna vienreizēju lasīšanu lāgā nepietiek, lai to visu saprastu. Tomēr, šķiet, ka, par spīti šiem daudzajiem notikumiem, galveno varoņu — cietumnieku Ritvara un Raiša dvēseles dzīve pilnīgi neatklājas, un klasiskā katordznieka Dostojevska studēšana varētu nākt Tonijas Krūkas nākamajiem darbiem par labu.

Vai autore apzināti vēlējusies savu galveno sieviešķīgo varoņu — draudzeņu Elīzas un Aijas — personības dziļāk izgaismot? Tas iznācis it kā pats no sevis, un šai virzienā te var pareģot labas sekmes turpmāk. Jau no ārienes vien šīs sarežģītās dāmas iznāk pievilcīgas, plastiskas, iekļaujas lielpilsētas ainavā. „Divas stirnas... Vecā vīra acis smaidīja. Aija bija gaļa un slaida, Elīze viņai līdzās izskatījās kā novājējis bērns. Kaut arī tik liela dažādība augumos, gaita abām bija viena. Pirms daudz gadiem vecais Grīva vēroja abas sievietes bēgļu nometnē. Klusas, pacietīgas un pieticīgas. Kā stirnas tās aptecēja vecos un slimos, visur kopā kā māsas... (68. lp.)

„Inženiera Grīvas sieva, bijušā matēmatikas fakultātes izcilākā studente, trausla un skaista kā vissmalkākais porcelāns, vēlreiz paraudzījās spogulī un pasmaidīja. Seja, kas tai atsmaidīja, bija patīkama izskata, gaumīgi ģērbta sieviete pusmūža gados, kuŗai dzīve šeit varbūt neapzināti Tonivēl joprojām varēja sniegt arī saldā dzēriena trauku..." (105. lp.)

jai Krūkai ir laimējies tvert svarīgu sabiedrības slāni mūsu bēgļu sociloģijā. Nežēlīgā vēsture ir daudziem, daudziem paņēmusi labākos dzīves gadus. Attapušies drošībā, tie tagad mēģina kompensēties. Sievietēm starp 50. un 60. mūža gadiem un vīriešiem varbūt vēl drusku vēlāk, ja viņi ir brīvi no ģimenes saitēm, uznāk „trešā jaunība": modernais sports un kosmētika, matu krāsošana, parūkas un skaistas modes dod vēl iespēju izskatīties skaistai resp. brašai un tad arī joprojām notiek smelšana no „saldenā kausa"... Šīs sabiedrības tēlošana pie spoguļvitrīnām, restorānos un peldvietās, vārdu sakot, bēgļu labi pārtikušā „virsšķira", varētu būt Krūkas nākošais ampluā, ieskatoties pēc iespējas arī dziļāk to dzīvēs — mājās, vientulībā un dvēseles konfliktos...

Neparasts romāna nobeigums. „Iznākot no cietuma, inženieris Grīva bija zvanījis vecākiem un paziņojis, ka ir ceļā uz auto ostu, bet nezināja, ar kuŗu autobusu tiks. „Sēdīsimies pie galda," Grīvas māte aicināja saimi: „Ritvaram te jābūt kuŗu katru brīdi." — Bet šinī teātrālajā, gaidu pilnajā gaisotnē ierodas detektīvs un paziņo, ka atbrīvoto tikko sabraukusi smagā automašīna. Tas viss... Tā autore norāda uz dzīves bezjēdzību — nāk negadījums un pārtrauc notikumu cēlonisko gaitu kā deus ex machina.

No kompozicijas viedokļa varētu būt iebildums, ka autore romānā ievedusi vēl otru latvieti, tādu pašu notiesājamo un atbrīvojamo — Raiti Vizumu, kas ieslodzīts cietumā nevainīgs, nejaušības dēļ, tas zināmā mērā bālāk atstaro Ritvara likteni.

Ne ar savu darbību, bet domām saistīgā persona ir vecais kapteinis Grīva, kuŗa dienas grāmatas monologi reizēm pārtrauc stāstījumu, ar savu apceres svaru būdami tik pat nozīmīgi kā citi notikumi. Viņš viens no simpatiskākajiem tēliem.

Tonijas Krūkas romāns katrā ziņā nozīmīga parādība mūsu jaunākajā rakstniecībā — tā atklāj neparastu sektoru iecelotāju socioloģiskajā šķērsgriezumā — kam darīšana ar labošanas iestādēm, ar asociālo izslēgšanu no normālās sabiedrības un atgriešanos tajā.

Reburam līdzīgs Pēteŗa Krūkas vāka zīmējums.

Olģerts Liepiņš

Rakstnieka cēliena dalībnieki Latviešu namā Toronto, pirmā rindā no kreisās: Guna Ikona (cēliena vadītāja), Tonija Krūka un Ruta Atvasara; aizmugurē no kreisās: A. Kundrats, R. Norītis, A. Rasa, M. Lorbergs, LNAK kultūras nozares vadītāja Inta Purva, O. Liepa un K. Sidars. Cēlienu LNAK kultūras nozares sarīkojumu ietvaros rīkoja LPB Kanadas kopa.
Foto: Aleksandrs Kalniņš

Piedzīvojums Maskavā

KĀ ŅUJORKAS LATVIETIS DABŪJIS IEPAZĪTIES AR MASKAVU NO „OTRAS PUSES"

Amerikāņu žurnāls The New Yorker savā februāŗa izdevumā raksta par Ņujorkas latvieša Māŗa Cakara apcietināšanu Pasaules miera kongresa laikā Maskavā, kur krievi starp 3000 vai vairāk delegātiem ielūguši arī dažus nekomūnistus, starp tiem Māri Cakaru, kas kopā ar kādu citu rakstnieku reprezentējis Kaŗa pretinieku līgu (War Resisters League). Viņš uz Maskavu paņēmis līdz krieviski pārtulkotā The New York Times ievietotu sludinājumu Brežņeva viesošanās laikā ASV. M. Cakars domājis, ka Maskavas lidlaukā šos materiālus pie muitas kontroles viņam varētu noņemt, bet nekāda kontrole nav bijusi, un miera kanferences dalībnieki viegli laisti cauri.

Kongresa laikā viņam neesot bijis sevišķi daudz laika par šīm proklamācijām domāt, bet kongresa pēdējā dienā licies, ka sliktākais būtu atstāt proklamācijas viesnīcā. Tādā veidā viņš iekļūtu krievu melnajā sarakstā un nekā ar šo ceļojumu nebūtu panācis.

Cakars izšķīries, ka labākā vieta proklamāciju izdalīšanai būtu GUM tirdzniecības veikals, kas cilvēku drūzmas dēļ līdzinoties Meisijam Ņujorkā, kaut gan neesot privāts uzņēmums. Bez tam Pad. savienībā trūkstot politisku materiālu. Ja kāds Miera kongresā parādījies ar brošūrām un tās izdalījis, cilvēki tās izķēruši dažās minūtēs. Tas ir pretstatā Amerikai, kur cilvēki izvairās lasīt „pēdējo uzlaboto izdevumu", lai kādā izdevumā.

Cakars neesot vēlējies nokļūt arestā, bet bijis pārāk nobijies, lai proklamācijas izsniegtu tieši šī veikala apmeklētājiem. Viņš nodomājis tās izlikt atejas vietās. Sabāzis svārku kabatās brošūras un uzvilcis mēteli, viņš atstājis viesnīcu un devies uz veikalu. Veikalā viņš šādas labierīcības nekur neatradis, kaut arī iemācījies krieviski šādus uzrakstus izlasīt. Viņš izšķīries brošūras atstāt veikalā, novietotas mazās kaudzītēs. Vienu daļu viņš atstājis kāpņu telpās, otru „aizmirsis" uz letes. Tādā veidā viņš atbrīvojies gandrīz no visām. Vēl dažas viņš gribējis novietot pie ugunsgrēka paziņošanas kastītes, bet tur vienmēr bijuši cilvēki. Kad arī pēdējās brošūras bijušas novietotas un Cakars lēnām virzījies no veikala ārā, kādas durvis piepeši atvērušās un parādījušies trīs vīri. Viņš turpinājis savu ceļu, bet vīri saukuši „Stoj". Cakars neesot zinājis sauciena nozīmi, bet labi sapratis, kas ar to domāts. Sācis skriet, bet nav varējis izkļūt uz ielas. Juties uztraukts, bet nomierinājies, kad nokļuvis vajātāju rokās.

Vīri aizveduši Cakaru mazā telpā turpat veikalā. Miera kongresa apliecība daudz neesot palīdzējusi, vīri arī neesot runājuši angliski, kaut Cakars pratis kādu duci krievu vārdu. Viņš mēģinājis runāt latviski, bet arī to krievi neesot sapratuši.

Pēc dažām telefona sarunām krievi Cakaru izvilkuši cauri veikalam, kur cilvēki uz viņu noskatījušies, it kā viņš būtu nozadzis televizijas aparātu. Viņi aizvilkuši Cakaru uz policijas iecirkni ielas otrā pusē. Tur viņš gaidījis 45 minūtes. Krieviem nav bijis rokas dzelžu (kā tas ir Amerikā), bet visu laiku viņi spēcīgi turējuši Cakara rokas. Divi no viņiem runājuši mazliet vāciski, tā ka bijis iespējams sarunāties.

Kad Cakars prasījis padzerties, viens no viņiem ielējis glāzē ūdeni un nācis uz viņa pusi, bet tad pagriezies un izlējis ūdeni puķupodā. Cakars sagatavojies cietumā pavadīt pāris mēnešu. Viņš arī baidījies, ka viņam kā Latvijā dzimušam krievi varētu uzlikt lielāku sodu. Padomju pilsonim tas nozīmētu vismaz piecus gadus soda nometnē.

Ieradušies divi spēcīgi angliski runājoši cilvēki. Tie likušies augstāki policijas ierēdņi, bet atgādinājuši strādniekus. Atnācēji jautājuši par izsniegtām proklomācijām, kur tās atstātas, cik izsniegtas. Bijis jāuzzīmē veikala plāns un jānorāda, kur tās atstātas. Cakars visu vaļsirdīgi pastāstījis. Vīri nekā neesot pierakstījuši, iespējams, ka saruna uzņemta skaņu lentē. Viņi rūpīgi saskaitījuši atrastās brorūras, pat divas reizes pārskaitot. Tur bijusi 71 brošūra.

Saradušies citi cilvēki. Turpinājušās tālruņa sarunas, bet stūrī aizmirsts sēdējis Cakars. Tad Cakars no šīs mazās telpas izvests un nodots iepriekšējo apsardzībai. Ieradušies vēl citi, arī pavadonis krievs pie Miera kongresa delegācijas. Beidzot arī protokols bijis sastādīts un Cakars to varējis parakstīt. To sastādot, vīri strādājuši ilgi, pierakstot visu klātesošo vārdus un adreses. Daudz kas šinī protokolā licies nesvarīgs, bet pati grūtākā vieta bijusi aprakstīt brošūru.

Proklamācijā bija minēts, ka tā sarakstīta sakarā ar Brežņeva viesošanos Amerikā un ka amerikāņi prasa amnestiju krievu brīvības cīnītājiem. Pagājušas 15 līdz 20 minūtes izdomājot, kā lai to apraksta. Protokolā nedrīkstējuši likt Brežņeva vārdu. Beidzot izšķīrušies par nosaukumu: „Pārspiedums no The New York Times 1973. gada 24. jūnija izdevuma." Cakaram pat nebijis jāatzīstas savos nodarījumos. Viņam bijis tikai jāatzīmē, ka viņš brīvprātīgi atstājis 71 brošūru veikalā. Pēc tam atdota pase un teikts, lai ejot mājās.

Cakars dzimis 1942. gadā Latvijā. Pēc dažu gadu pavadīšanas Vācijas DP nometnēs ģimene pārcēlusies uz ASV, kur Longailendā, Ņujorkas tuvumā, apmetusies uz dzīvi. Žurnāls arī atzīmē, ka Cakars precējies ar Ņuzanu Kentu, un viņam ir divus gadus vecs dēls Jānis. Cakars izdod Kaŗa pretinieku līgas žurnālu WIN. Agrāk tas iznācis ik pa divi nedēļām ar cenu 35 centi, tagad tas 6000 eksemplāros tiek izdots reizi nedēļā par 20 centiem. To iespiež Riftonas miestiņā Ņujorkas pilsētas tuvumā.

—be

Dalīts darbs ar kopējiem uzdevumiem

ŅUJORKAS DRAUDZES GADA SAPULCE

Ņujorkas latviešu ev. lut. draudzes gada sapulcē 10. februārī Brukliņā pārrunāja draudzes darbību. Draudzē šā gada sākumā bija 3276 draudzes locekļi, bilance pag gadā bija 673.435 dol., pie kam īpašumu un inventāra vērtība ir nepilns pusmiljons dolaru, pārējais 41 dažādās kasēs un fondos, apmēram 180.000 dol. Nākamā gada budžetu pieņēma 108.000 dol. apmērā; nolēma paaugstināt obligātās draudzes nodevas gadā no 30 uz 35 dol. vīriešiem un no 25 uz 30 dol. sievietēm, pensionāru maksa 15 dol. sievietēm un 20 dol. vīriešiem.

Draudzē ir trīs mācītāji, piecas latviešu pamatskolas ar 234 skolēniem un divas vidusskolas ar 61 skolēnu. Ņujorkas vienīgā latviešu draudze sadalīta piecos darbības novados. Draudzi pārvalda kopēja valde 9 locekļu sastāvā un kopējs draudzes priekšnieks.

Draudze skaitliski samazinājusies par apmēram 13%, bet līdzekļi un gada budžets pēdējos desmit gados audzis vairāk nekā par 100%. Lielākais draudzes locekļu skaits bija 1965. gadā — 3752. Daļa no tiem sevi par draudzes locekļiem neuzskatīja un saistības ar draudzi nekārtoja, tāpēc sākot ar 1968. gadu, valde šādus nemaksātājus no sarakstiem sāka svītrāt.

Samazinājies arī draudzes jauniešu skaits. 1961. gadā draudzē bija 19% neiesvētīto, tagad 15%. No pagājušā gadā 25 kristītiem bērniem 16 bijuši no jauktu laulību ģimenēm. Pagājušā gadā iesvētīti 42 jaunieši četrās iesvētes reizēs, šogad divās reizēs paredz vairs tikai pusi no tā.

Vērojams, ka latvieši no Ņujorkas pilsētas pārceļas uz ārpilsētu. 1961. gadā pilsētas robežās dzīvoja 60% no visiem draudzes locekļiem, tagad vairs tikai 43%. Noticis arī dabisks samazināšanās process, ko varētu apzīmēt par asimilāciju, vienaldzību vai arī nevērību pret savu nacionālo izcelsmi un kultūru, kā to nosauca māc. A. Ozols. Daļa draudzes locekļu ir ļoti aktīvi draudzes dzīvē, tomēr aizvadītajā gadā nav sekmējies piesaistīt jaunus draudzes locekļus.

Bībeles stundas rīkotas divas reizes nedēļā, un tanīs piedalās pāri par 40 vecās paaudzes dalībnieku. Draudze decembŗa sākumā iesniegusi sinodei rakstu par ticības nebrīvību Latvijā. Sarunas ar sinodes pārstāvjiem ilgušas vairāk nekā divas stundas, jo amerikāņi gandrīz nekā nav zinājuši par apstākļiem Latvijā, nedz arī Latvijas vēsturi.

Ap 120 jūdžu no Ņujorkas draudzes lauku īpašumā vasarā iekārtota bērnu nometne četros divu nedēļu periodos. Ar šo gadu nolēma dalības naudu palielināt par 5 dolariem pe-

(Turpinājums 15. lp.)

Toronto latviešu kreditsabiedrība

Latvian (Toronto)
491 College St., Toronto, Ont.
M6G 1A5

MAKSĀ
6% par noguldījumiem
7% par 1 gada ilgtermiņa noguldījumiem
8% par 3 gadu ilgtermiņa noguldījumiem
9% par 3 gadu ilgtermiņa noguldījumiem (% saņemot termiņa beigās).

Minimālais ilgtermiņa noguldījums ir $2000.00. Visi naudas noguldījumi apdrošināti. Dzīvības apdrošinājums līdz $2,000.00 procentuāli atkarībā no biedru vecuma iemaksāšanas brīdī.

IZSNIEDZ
apdrošinātus personiskus aizdevumus līdz $10,000.00,
māju obligācijas līdz $50.000.-.

PĀRDOD
naudas orderus un ceļojumu čekus.

Birojs pirmdienās slēgts
Birojs atvērts: otrd. — ceturtd. no 10 rītā — 7.30 vakarā, piektdienās no 10 rītā — 8.00 vak. Sestdienās no pl. 9 — 1 pēcp.

TĀLRUNIS
924-2551
924-2552

Vērtīgi speciālsaiņi uz LATVIJU

SAMAKSĀTI UN APDROŠINĀTI

10 SILTI GALVAS LAKATI
5 vilnas lakati un 5 acrylic lakati ar zelta diegiem caurausti, 32 x 32 collu lieli. Cena $77.00
Ar gaisa pastu $91.00

5 vilnas galvas lakati bez bārkstīm, 32 x 32 collu
un
1 ITAĻU PŪKAINS gultas pārklājs, dubultplats 190 x 230 collu, skaisti musturi un krāsas. Cena $123.00

MĀKSLĪGAIS KAŽOKS, ļoti vērtīga un skaista dāvana. Cena $115.00

VĒRTĪGS DAŽĀDU MANTU SPECIĀLSAINIS
3 jardi kungu ziemas mēteļa drāna, 100% vilnas, 3 j. dāmu ziemas mēteļa drāna, 100% vilnas, 3½ j. kungu uzvalka drāna, 100% vilnas, 3 j. dāmu ziemas kleitas drāna, 100% vilnas, 2 dubultplati gultas palagi, 2 spilvena pārvalki, 6 austrumnieciskiem motīviem rotāti dvieļi. Cena $203.00

Speciālsainis No. 1. $91.00
10 mārc. cūku tauki, 10 m. balti kviešu milti, 10 m. rīsi, 10 m. cukurs.

Daudz citu SPECIĀLU saiņu. Pieprasiet mūsu ilustrētos katalogus. Pasūtiniet tagad tikai caur

INTERTRADE EXPRESS CORP.

125 East 23rd Street
5th Floor
New York, N. Y. 10010.
Tel. 982-1530

Pārsūtām lietotas drēbes. Iebraucēji no Pad. savienības, pieprasiet speciālo informāciju!

Mums ir 25 gadu pieredze šais darījumos un mums ir tūkstošiem apmierinātu klientu.

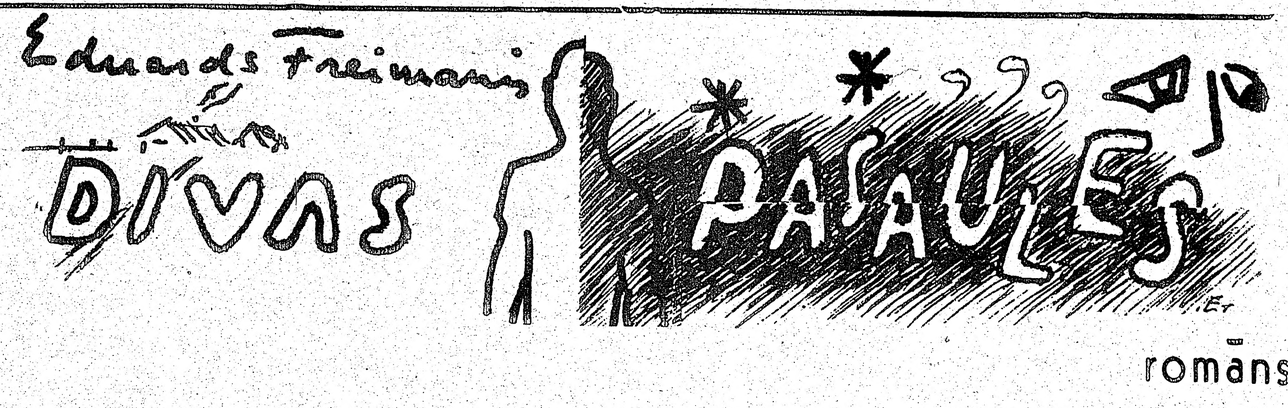

romāns

(24. turpinājums)

Piektdien piecēlāmies ar gaiļiem, jo novembŗa ausma, kalniņā pakāpusies, var jau ielejā rietu saredzēt; bet mums pirms brokastīm kuļammašīna un dampis bija jāatved no kaimiņiem, jānostāda līmenī un jānostiprina. Kamēr ēdīsim, ūdens dampja vēderā savārīsies par tvaiku. Katŗs nieks paņem laiku, bet mēs gribējām vismaz deviņos laist mašīnas vaļā, lai rīt pievakarē mūsmājās būtu izkults un pa krēslu mašīnas varētu aizraut tālāk. Tā mašīnmeistars bija izplānojis. Ja iznāktu kavēšanās, viņš pārāk skubinātu iekšā laidējus; trumulis rīstītos, sieti rātos — katrā vārpā paliktu kāds neizdauzīts grauds. Piebirtu mazāk maisu, bet salmos pelēm būtu Leiputrija cauru ziemu.

Valdis ar zirgiem aizgāja caur miglā izmirkušo rīta tumsu; es paliku mājās uzlikt tāpiņu uz steķiem, apkopt lopus, sanest virtuvē malku trim dienām. Zoboju savu nemieru: par ko gan uztraukties? Vai pirmo reizi mūsmājās kulšanas talka? Tomēr nelīdzēja ar sevi runāt — nekā sev nevarēju ieskaidrot. Biju un paliku kā uzkurināts — it kā bērnu dienās gada tirgū.

Gaismai austot, no Kaltiķu birzs atauļoja aurošanas troksnis. Tātad mašīnas nāca! Droši vien dampis pa priekšu, jo tas bija jārauj šķūnim cauri, jāapgriež ganību atmatā un atkal jāpiebrauc pie šķūņa ar dīseli pret durvīm. Dampja atvešana bija kaimiņu pienākums; braucējs droši vien būs Kristaps — puisis kā māzera bērzs, lāpstu un dakšu noārdētām rokām; balsi, kas skaļumu aizņēmusies no pērkona. Visi kaimiņu zirgi Kristapu pazina; pat trakākie ērzeļi viņam klausīja bez tiepšanās.

Kūlēja atvešana bija Valža atbildībā. To vilks mūsu Bucis un Cigārs kopā ar Lukševicu melņiem un Ozolnieku ābolaiņiem. Kas būs braucējs? Parasti to godu un atbildību uzņēmās mājas saimnieks, bet Valdis vēl nebija vīra vērts. Vai viņš uzdrīkstēsies? Vai mašīnu meistars atļaus? Jeb Valdis atkal lūgs Pūcu Jēkabu izpalīdzēt?

Zināju, kas jādara: aizskrēju uz klēti, atgriezu krānu līdz galam, lai alus gāžas krūzē. Putas vēlās uz klona, bet man bija jāsteidzas pacienāt vedējus. Pieskrēju pie šķūņa reizē ar dampi.

Protams — Kristaps bija uz skursteņa! Cepuri atgrūdis pakausī; kviešu vārpas aiz auss. Viņš auroja vairāk un skaļāk nekā bija vajadzīgs. Sapratu: viņā vēl turējās pagājušās nakts apkūlu alus.

Zirgi drāzās uz priekšu krākdami. Dampis apgrieza loku, iespiezdams zemē sliedes grāvīšu dziļumā. Ar aurojienu un grožu rāvienu Kristaps apturēja sešinieku, tā ka priekšējie zirgi izslējās pakaļkājās. Dampis bija īstajā vietā; tas nebija jābīda ne uz priekšu, ne atpakaļ, ne pa labi, ne kreisi. Stunda darba aiztaupījās.

Nākošajā brīdī skrēju skatīties, kā nāca kūlējs. Apstājos pēkšņi, jo kamols ieskrēja rīklē un aizrāva elpu: Valdis bija braucējs! Viņš, kā parasti, bija sadudzis; pa gabalu varēja manīt apņēmību un uzmanību. Iegriezt gaŗo mašīnu no ceļa caur vārtiem pa šauro iebrauktuvi un tad ietēmēt šķūņa durvīs bija braukšanas meistardarbs. Pat tādam braucējam kā tēvam bija pāris reižu misējies. Tad darbs kreņķīgs — ar cēlājiem mašīna jāpārvieto un jāiebīda šķūnī.

Valdim izdevās. Savādi: zirgi paklausīja viņa klusēšanai — likās apdomīgi, uzmanīgi. Neviens nerāva par strauju, neviens neatlaidās. Acīm redzot, dzīvnieki saprata apstākļus.

Desmitos dampis nokliedzās trešo reizi un sāka raut dzinējsiksnu. Puiši uzbruka rudzu kūļiem: cirta tanīs dakšas un svieda uz kūlēja platformas jeb galda, kā to mūsu pusē sauca. Divi skuķes pārmaiņus pacēla kūļus, pārgrieza saišķus. Kūļi kļuva vaļīgi klēpji, ko iekšā laidējs saņēma un izplēta kā putns spārnus. Lāva, lai trumulis sakampj ēsmu. Graudi sāka tecēt kā medus urga; salmi muļļājās pāri kretulim. Četri vecāki vīri tos savāca ar trejzaru dakšām un nesa pār pleciem kā saules apzeltītus mākoņus uz sagatavoto kaudzes vietu.

Visi slavēja manis pienesto alu; valodas un smiekli sacentās ar trumuļa kaukšanu.

Valdim un man bija tādi darbi, kas atļāva vaļas brīžus. Bez atelpas man bija jārauj tad, kad vajadzēja novandīt kūļus no tālākajiem pantiem. Valdis ar Kristapu bija graudu vedēji. Tas bija spēka darbs, bet ar kārtējiem pārtraukumiem. Starplaikos nedrīkstējām aizmirst talciniekiem piedāvāt alu, lai putekļi nesakrātos rīklēs, lai noreibums aizskalotu nogurumu.

Vai atminies, Iris, ka mūsu apvidū par kulšanu maksāja pēc piebirušo maisu skaitu? Tagad kulšanas esot pielāgotas mūsu gadu simtenim — izbirumu sveŗot, maisi sarukuši mazāki. Tie vairs neizmežģī mugurkaulus, bet kulšanas talku spēku darbus atgādina tikai lauku vīru leģendas.

Maisus šūdinot, māte olektis neskaitīja, bet pie graudu lūciņas mūsu maisinieks ikvienu piestampāja krietna vērsēna smagumā. Lukšēviču Kārlis bija mūsu maisu uzraugs — viņš Auduļu naudu taupīja ar īsta drauga uzticību. Ne par velti tēvs ar viņu bija dučiem apkūlu un svētvakaru kopā svinējis.

Kad pirmie pieci maisi bija pietecējuši, Kristaps ar Valdi piekrāva ratus un brauca uz graudu klēti. Klēts bija virs žāvētavas; tas nozīmēja, ka maisi bija jāuznes ēkas otrā stāvā. Kristaps bija speciāli šādam darbam audzinājies. Pāri pagasta robežām viņu saukāja par maisu krupi. Visur viņu aicināja talkās, jo bija rada Ūsiņam — mīlēja zirgus un cilvēkus, lielījās nevaldāmi; priekos iepina ikvienu savu miesas un dvēseles šūnu, nevienu glāzi neatstāja pusizdzertu. Vienīgā ķibele Kristapam bija paģiras: ar tām viņš mocījās ik rītu, ja kuļot bija jāiet no sētas uz sētu. Bet Kristaps nebūtu bijis maisu krupis, ja vakarā būtu zūdījies par rītu.

Torīt katrs Kristapa maiss prasīja pēc alus krūzītes. Dzēriens lāga līdz vēderam netika — Kristaps bija kļuvis sūknis, kam no visām porām pil slapjums. Krekls pielipa mugurai: maiss rīvējoties to pārplēsa. Māte iznesa citu kreklu — no groda linu audekla.

„Brīnums, ka nenoslīksti," māte ķircināja.

„Esmu neparasta zivs," Kristaps mēļoja pretī. „Tīrā ūdenī — pat mutes bļodā — es noslīkstu, bet alus toverī — kaut jūras lielumā — pārdzīvotu visas nāras!"

Valdis bija pirmo reizi maisu krupis. Tomēr viņš pat nerūca un nekoda lūpās augstākos kāpienus pārvarēdams, jo viņam bija tēva smagie kauli. Diendienā pieradis negriezt ceļu nevienam darbam, Valdis bija reizē sīksts un elastīgs kā klajumā audzis vītols. Ne reizes viņš nedeva Kristapam gandarījumu nozagt viņa nešanas kārtu.

Pusdienas laikā alus bija Kristapam kājas izlodzījis. Tomēr maisus viņš nesa kā nākas: uzņēma nastu augstu uz pleciem, lai būtu vieglāk līdzsvaru turēt — tad četrrāpus līda augšā pa kāpnēm. Par spēka patēriņu nebēdāja. Viņam būtu derējis kādu stundu pakrākt, bet puisis bija par lepnu, lai atzītu alus varu. Kā lai Valdis būtu viņam uzmācies ar padomu un pierunāšanu? Kaimiņu puisis bija kā vecākais brālis kopš zēnu dienām.

Arī māte bažījās, ka klētī neienāk nelaime, bet Kristaps bija tāds bajārs, kam pat viņa negribēja aizrādīt.

„Atvēsini muguru, Kristap — tu pirmīt uznesi trīs. Šis mans trešais no šī vezuma," Valdis gandrīz lūdzās.

„Nieki! Nedomā — man atmiņa ar alu izsvīdusi. Ieskrien paskaties, vai mātei nevajaga ko palīdzēt. Aiznes alu ļaudīm — krūze bija sausa."

Valdis drusku mīņājās, bet paklausīja.

Viņš bija projām piecas minūtes, bet pa to laiku kļūme bija pašāvusi Kristapam kāju priekšā. Atgriežoties Valdis atrada draugu sēžam un rūcam uz trepju apakšējā kāpiena. Līdzās gulēja maiss — gļēvi izlaidies — ar galam nomukušu apsēju. Kvieši bija izklājuši brokāta paklāju pār trepēm un klonu.

(Turpmāk vēl)

TORONTO ZIŅAS

● Toronto korporāciju kopas literārās komisijas paplašinātā literārā vakarā 3. martā Latviešu namā bija ieradušies apmēram apmeklētāju. Sarīkojumu atklāja Jāzeps Rubenis (Frat. Lataviensis), visiem kopīgi nodziedot Daugaviņa, māmuliņa. Pēc tam E. Lejiņs (Patria) stāstīja par plašo zemi Braziliju — tās klimatu, ģeografiju, iedzīvotājiem un saimniecisko stāvokli. Pirmā latviešu masveida iecelošana Braziliją bija 1890. gadā, kad tur apmetās ap 2000 personu, bet ar otro iecelotāju vilni 1923./24. gadā ieradās ap 3500 latviešu, kas Brazilijās mūža mežā izveidoja Vārpas koloniju, kas Latvijas neatkarības gados aprakstīta Viļa Lāča romānā Mūža meža māldi. Sekoja E. Lejiņa uzņemtās krāsu filmas un krāsu diapozitīvu demonstrējums, kas ilga vairāk nekā stundu, parādot Riodežaneiro un karnevāla svinības, lielo Brazilijas rūpniecības pilsētu Sanpaulo, kafijas eksportcentru Santosu, galvaspilsētas Brazilia ainavas, Amazonas upes džungļus, pirmo pionieru gadus Vārpas kolonijā un vēlāk izveidoto koloniju, kā arī dažus Bolivijas skatus. Filmas izrādes laikā skaņu lentē atskaņoja braziliešu karnevāla mūziku. Diskusijās J. Ābele, kas vairākus gadus nodzīvojis Brazilijā, sacīja, ka latvieši vairākās paaudzēs tur saglabājuši savu valodu. Literārā vakara nobeigumā korporāciju kopas seniors I. Alksnis pateicās vakara apmeklētājiem, cerot arī turpmāk rīkot tāda veida vakarus. Apmeklētāji vēlāk pakavējās pie kafijas galda.

● Latviešu YMCA un Toronto latviešu sporta kluba bijušo un pašreizējo biedru un viesu vakars 2. martā Latviešu namā bija pulcējis ap 100 dalībnieku, starp tiem arī Latviešu sporta apvienības Kanadā valdes priekšsēdi A. Dzilnu un Brīvās pasaules sporta apvienības priekšsēdi R. Bulti no Hamiltonas. Dāmas R. Gailes vadībā bija sarūpējušas auksto galdu, bet dzērienus pārzināja Toronto latviešu sporta kluba priekšsēdis E. Skujiņš. Laimestos izlozēja Pavasara konditorejas dāvāto torti, A. Bencones tautiskos cimdus u. c.

● DV Toronto nodaļas vanadžu kopas valde rīko 18. martā pl. 7 vakarā DV namā vakarēšanu - rokdarbu talku. Izvēlei (pret atlīdzību) būs dažādi rokdarbu materiāli - diegi un dzijas izšuvumiem: sedziņu, spilvenu, galdautu u. c. rokdarbu gatavošanai. Tāpat varēs izvēlēties rakstus priekšmetu izrotāšanai. Turpat varēs pabeigt līdzņemtos iesāktos rokdarbus. Dalībnieces varēs rokdarbus gatavot sev, kā arī nākamajam DV-bazāram. Vakarētājas aicinātas padomāt arī par dziesmām un stāstījumiem par vakarēšanām Latvijā. Piedalīties var arī vakarētājas, kas nesastāv vanadžu kopā. Informācijai zvanīt Silvijai Ozolai, tālr. 231-9618.

● Latviešu pensionāru apvienības kārtējo ceturtdienas saietu 28. februārī Latviešu namā ar trīs dziesmām kuplināja dziedone Marta Ādama, klavieru pavadījumu un solo veicot Rutai Āzei. Dziedone saņēma ziedus, bet pavadītāja — aploksni. Sekoja kārtējās nodarbības un Dziesmu kamola mēģinājums.

● Latviešu biedrības dāmu komitejas kārtējā rokdarbu vakarā 28. februārī bija ieradušās 12 dalībnieces, kas instruktores O. Mežules vadībā strādāja pašizvēlētos rokdarbus. Nākošais dāmu komitejas rokdarbu vakars 28. martā pl. 7 Latviešu namā.

● Māc. R. Ekšteina referātu cikla ietvaros 28. februārī Latviešu namā referēja māc. J. Cālītis, saistošā referātā pievēršoties tagadējās jaunatnes problēmām. Jaunatne pašlaik atrodas starp divām galējībām — materiālās dzīves uu iedomu pasaulē. Jāapzinās, ka dzīvei ir Dieva piešķirta jēga, kas nav atrodama galējībās, bet kopsakarībā. Referātu noklausījās ap 70 personu. To divām dziesmām kuplināja Laimons Tiluks, klavierpavadījumu spēlējot O. Upeniecei. Nākošais referāts 28. martā pl. 8 vak. Latviešu namā, kad runās māc. R. Ekšteins.

● Toronto korporāciju kopas rīkotajā dievkalpojumā pulkveža Kalpaka bataljona piemiņai 10. martā pl. 6 vak. Sv. Jāņa baznīcā piedalīsies archibīskaps A. Lūsis un mācītāji I. Gaide un J. Cālītis. Atceres balle 16. martā pl. 6.30 vak. Inn on the Park (Centennial Ballroom), 1100 Eglinton Ave. East. Ieejas kartes pret ielūgumiem Lotus puķu veikalā, 792 Bathurst St., tālr. 533-3884.

● Latviešu kara invalidu apvienība Kanadā rīko 16. martā pl. 8 vak. DV namā saviesīgu vakaru. Dāmu komiteja, kas rūpēsies arī par ēdieniem, rīko loteriju.

● Sv. Jāņa baznīcā ceturtdien, 14. martā, pl. 7 vakarā referēs viens no redzamākajiem vācu teologiem Dr. Helmuts Tīleke. Klausītājus ar referentu iepazīstinās māc. J. Cālītis, raksturojot viņa teoloģiju. D. H. Tīleke ir Hamburgas Sv. Michaela draudzes garīgais vadītājs un iecienīts runātājs Eiropā. Viņa spredikļi izdoti arī grāmatās. Pirms referāta pl. 11.30 Sv. Jāņa draudzes dāmu komitejas rīkotās brokastīs piedalīsies visi Toronto ev. lut. draudžu mācītāji.

● Princeses Margarietas slimnīcā ar ļaundabīgu audzēju 27. februārī mirusi 62. g. v. Mirdza Rudzīte, dzim. Vītoliņa. Nelaiķi pārpelnoja 2. martā, pieminas brīdi Džeimsa krematorijā vadot māc. I. Gaidem. Aizgājēja atstāj Toronto vīru Margeru, meitu Silviju un znotu Tomasu Linču, 2 mazdēlus, māsu Ritu ar svaini Alfonsu Podnieku ASV, bet otru māsu Veltu Kalniņu Sidnejā, Austrālijā.

● Orilijas slimnīcā 21. februārī mirušā Emma Šķēle atstāj dzīves draugu, māsu Annu Tērauda - Apeni un brāli Konstantīnu Krūmiņu ar ģimenēm Toronto. Nelaiķi uz Jorkas latviešu kapiem izvadīja māc. J. Cālītis.

● Māc. I. Gaide salaulājis Tālivaldi Birzi ar Viktoriju Suzannu Klafu (Clough) no Anglijas.

● DV Toronto nodaļas bibliotēka sākot ar 10. martu svētdienās būs slēgta.

● DV Toronto nodaļas makšķernieku sekcijas žibulēšanas sacensības 10. martā pl. 8 rītā Simko ezera „Čūsku līcī". Sacensībās varēs piedalīties arī citi interesenti.

Draudzes priekšnieka maiņa Sv. Andreja draudzē Toronto. Pēc 25 gadu darba līdzšinējais draudzes priekšnieks Rūdolfs Roze (attēlā pa labi) nevēlējās vairs amatā palikt. Par jauno draudzes priekšnieku izraudzīja Jāni Pētersonu (pa kreisi), kas pateicās savam priekštecim par ilggadējo darbu. Apkārt galdam no kreisās draudzes pārvaldes locekļi: J. Pētersons, A. Krastiņš, J. Liberis, E.Koks, A. Rāviņš, J. Petzalis, M. Vāgners, A. Sproģis, J. Grīnbergs, R. Roze (stāv), U. Kiesners, māc. J. Cālītis, J. Zalcmanis, A. Leja u.c., kas attēlā nav redzami.
Foto: J. Liģers

Sv. Andreja draudzei jauns priekšnieks

DRAUDZES TURPMĀKO VADĪBU UZŅĒMIES JĀNIS PĒTERSONS

Toronto Sv. Andreja draudzes gada sapulcē 3. martā pēc dievkalpojuma piedalījās 138 draudzes locekļi. To ievadīja māc. J. Cālītis ar lūgšanas vārdiem, bet atklāja draudzes priekšnieks R. Roze; saskaņā ar izsludināto darba kārtu viņš lūdza izraudzīt sapulces vadību; par sapulces vadītāju izraudzīja T. Kronbergu, bet sekretāri I. Plīsi. Pieņemot iepriekš izsludināto darba kārtu, padomes loceklis K. Krastiņš nolasīja 1973. g. kases pārskatu. Ieņēmumos uzrādīti 59.426,47 dol.: šai summā ietelp draudzes locekļu maksājumi — 32,293,25 dol. kollektes 4.943,15 dol., ziedojumi — novēlējumi 20.980,15 dol., īres, noguldījuma procenti un ienākumi no atpūtas nama. Pieskaitot vēl citu nozaru ieņēmumus, kopā ieņemts 85.911,98 dol., kas ar 1972. g. atlikumu 34.725 dol. dod kopsummu 120.637,72 dol. Izdevumos lielākais postenis draudzes padomei bijis remonti — 23.219 dol., bet darbinieku algās izdots 12.217 dol. Kopā ar citām nozarēm izdevumi bijuši 85.192,98 dol. ar atlikumu uz 1974. g. 1. janvāri 35.444,72 dol.

J. Pētersons nolasīja bilanci uz 1973. g. 31. dec.: naudas līdzekļi 35.444,74 dol. un nekustamu īpašumu kopvērtība pavisam 154.302,77 dol., bet visa aktīva kopsumma 209.905,14 dol.

Pēc draudzes priekšnieka nolasītās statistikas uz 1973. g. 1. janvāri bijuši 1983 draudzes locekļi. Pag. g. iestājušies 28 draudzes locekļi, kristīti 4, izskaitīti saistību nekārtošanas dēļ 63, miruši 19. Draudzes locekļu skaits samazinājies par 50. Uz 1974. g. 1. janvāri draudzē bija 1933 locekļi, no tiem 1596 pieaugušie un 337 bērni.

No visiem uz 1. janvāri reģistrētiem draudzes locekļiem nodevas maksā 575 vīrieši un 593 sievietes, vecāki par 65 gadiem, kas nav spiesti nodevas maksāt, ir 169 vīrieši un 259 sievietes, bet bērni 177 zēni un 160 meitenes, t.i. nodevas maksā 1168 draudzes locekļi.

Pag. gadā salaulāti 19 pāri, pie kam pārsvarā jauktas laulības — 10.

Revīzijas komisijas ziņojumu nolasīja K. Zelmenis, atzīstot draudzes darbību par sekmīgu un visiem darbiniekiem izsācīja pateicību.

Pārrunājot draudzes veiktos remontus baznīcas uzpošanā, draudzes locekļi izteica vēlēšanos, lai šādu darbu veikšanā iesaistītu pašu draudzes locekļus uzņēmējus.

Bija pārvēlami 7 draudzes locekļi, kam izbeidzas 3 gadu darbības periods. Draudzes priekšnieks R. Roze paziņoja arī savu izstāšanos no padomes, motivējot ar 25 gadu darbu draudzes padomē. Vecums viņu spiežot aiziet no vadības un dot iespēju darboties jaunākiem spēkiem. R. Roze pateicās mācītājam, draudzes padomēi un draudzes locekļiem par līdzdalību draudzes darbā. Lai gan darbības laiks tam izbeidzas pēc 2 gadiem, minēto iemeslu dēļ viņš atsakoties. Līdz ar to bija ievēlami 8 padomes locekļi, un pilnsapulce no nominētiem kandidātiem ievēlēja šādus: L. Ozolu (106), Z. Šmitu (96), A. Kalnu (86), K. Zariņu (82), Andri Rozi (76), A. Rāviņu (70), J. Grīnbergu (66), A. Sproģi (62), kandidātos E. Vaivars (54), B. Upāns (53) un A. Kalniņš (49).

Revīzias komisiju ievēlēja līdzšinējā sastāvā: A. Zelmeni, A. Auguli un G. Lūri.

1974. g. budžetu nolasīja L. Ozols, ko pilnsapulce pieņēma. Ieņēmumi paredzēti 80.190 dol. apmērā, kas kopā ar 1973. g. atlikumu dod 115.638 dol. ienākumos. Izdevumi 84.774 dol. Atlikums 30.864 dol.

Dažādos jautājumos pārrunāja divus galvenos jautājumus: par draudzes nekustama īpašuma iegādi un altāŗa pārbūvi.

Draudzes priekšnieks informēja, ka padomē savā sēdē pārrunājusi jautājumu par nama iegādi mācītājam. Otra versija varētu būt, ka draudze aizdotu mācītājam mājas iemaksai, lai mācītājs pats izraudzītos māju, rajonu un cenu. Pēc garākām pārrunām atstāja šo jautājumu draudzes padomes izšķiršanai.

Baznīcai paredzētas arī vairākas pārbūves. Viens no lielākiem projektiem ir altāŗa pārbūve. Kompetenti draudzes locekļi aicināti šim projektam iesniegt savus metus. Baznīca uzpošama arī no ārpuses. — Otra lielākā iecere ir mācītāja mājas būve Sidrabenē.

Māc. Ā. Čops paskaidroja, ka par altāŗa pārbūvi runāts jau priekš gadiem, jo altāŗa grīda kļuvusi nelīdzena, vidus zemāks. Modernās baznīcas ērģe-

(Turpinājums 12. lp.)

Kalpaka atceres vakars Toronto

DV Toronto nodaļas rīkotais plkv. Oskara Kalpaka un viņa bataljona 55 gadu atceres sarīkojums 2. martā DV namā pulcināja ap 50 dalībnieku. Nodaļas valdes priekšsēdis V. Plūdons uzrunā cildināja brīvības cīnītāju varoņgaru, kuŗa rezultātā dzima Latvijas valsts.

Savienības plkv. O. Kalpaka bataljona Kanadas kopas vecākais K. Tannis saistošā valodā pakavējās atmiņās pie brīvības cīņu vēsturiskajiem notikumiem un Latvijas valsts tapšanas. Pēc tam klātesošie A. Andersones - Plampes klavierpavadījumā nodziedāja Latvijas valsts himnu. Kalpakiešus K. Tanni, LKOK plkv. A. Liepiņu, A. Ikšeli un mūžībā aizsaukto kalpakiešu dzīvesbiedres — Elizabeti Vidiņu un Augusti Rutuli vanadzes apveltīja ar ziediem, publikai aplaudējot.

Režisors E. Jurševskis deklamēja Annas Brigaderes Varoņa sirds un Ed. Virzas Pulkveža atgriešanās. Atceres vakaru kuplināja TLB koklētāju ansamblis (Roberts Memenis, Inga Vīmane, Nora Gubiņa, Viviana Vasarāja) Visvalža Freimaņa vadībā. Atskaņoto Kade pārnāksi, bālelin publika dziedāja līdz.

Pēc atceres akta tā dalībnieki pakavējās pie nodaļas vanadžu kopas rīkotā cienasta galda. Viesu vidū bija arī Toronto korporāciju kopas seniors I. Alksnis ar vicesenioru G. Suksi, DV Kanadas valdes priekšsēdis E. Krūka, Kanadas vanadžu priekšniece Monika Jonāne, DV Druvas nod. priekšsēdis A. Kalniņš no Šelburnas u.c.

O. K.

J. Lejiņš

Launi un nepierādīti apgalvojumi

Mūsu laikraksta iepriekšējā numurā neatkarīgās Latvijas bij. saeimas deputāts Jānis Lejiņš, analizējot Latvijas un Igaunijas žīdu asociācijas Izraēlā publicēto rakstu krājumu angļu valodā, bija apskatījis žīdu minoritātes stāvokli mūsu valsts neatkarības laikā, minot daudzas privilēģijas, kādas toreiz baudīja minoritātes Latvijā. Sava raksta turpmākajā daļā J. Lejiņš atspēko Izraēlā publicētā rakstu krājumā atrodamos tendenciozos un nepierādītos apgalvojumus par latviešiem pēc Latvijas neatkarības zaudēšanas.

Grāmatas autoriem, liekas, maz rūpējušas komūnistu deportācijas 1941. gadā, tās pieminētas tikai garāmejot, kaut deportācijās pazuda arī daudz žīdu. M. Bobe raksta: „Dažas dienas pēc vācu uzbrukuma, 1941. gada jūnijā, sākās masveidīga evakuācija. Ir aprēķināts, ka 10.000 personas tika izsūtītas uz Sibiriju un Centrālāziju. Daudzi mira no slimībām un bada izsūtījuma nometnēs. Tomēr jāatzīmē, ka pateicoties evakuācijai, daži izglābās no nacistiem." — Te, laikam, ir runa par labprātīgu aizbraukšanu, ko autors sauc par „evakuāciju", kaut vēlāk pats piemin „izsūtījuma nometnes".

Aizbraukšana tomēr nebija viegla, jo Maskava tam pretojās. Sagadīšanās dēļ dzirdēju no pāris Maskavas ierēdņiem, ka partijas biedri un vietējie valdības vīri tiks evakuēti, bet pārējiem jāpaliek uz vietas! Vai 10.000 žīdu varēja būt partijas biedri? Lai kā, vairākums „evakuēja" paši sevi un nonāca soda nometnēs, ko pārdzīvoja tikai nedaudzi, bet paliekot uz vietas, dzīvo būtu vēl mazāk. Par žīdu skaitu Latvijas komūnistu partijā I. Meirsons raksta (79. lp.), ka to bijis pavisam maz. Varbūt, bet komūnistiem simpatizējošo žīdu procents nepārprotami bija ļoti augsts.

Grāmatas pēdējā raksta autors ir Maksis Kaufmans, kas tagad dzīvo ASV. Par 1941 g. deportācijām viņš raksta (351. lp.), ka apmēram 5.000 žīdu un daudz latviešu „piespiedu pārvietošanā" aizvesti uz Sibiriju. (Tā bija nežēlīga deportācija, bruņotā apsardzībā, lopu vagonos bez dzeramā ūdens un sanitārām ierīcēm, kad izšķirtas ģimenes aizveda uz spaidu darbu nometnēm. Par piespiedu pārvietošanu var runāt, kad cilvēkus izsūta uz noteiktu apgabalu, kur tie var brīvi kustēties un strādāt. Vai Kaufmans to nezinātu? Droši vien — zina, bet kad jārunā par komūnistiem, viņam tendence uz maigākiem vārdiem, kaut cieš patiesība. Lopu vagonus Kaufmans piemin (361. lp.) tikai tad, kad 1943. gadā žīdi transportēti no Daugavpils uz Rīgu un kad rīkotāji bija vācieši. Arī M. Bobe runā par „piespiedu izvietošanu" (exile), vai iedzīvotāju „pārsūtīšanu", tikai ne par deportāciju. Kaufmans piemin, ka starp aizvestiem žīdiem bijuši parlamentārieši Dubins, Nuroks un Maizels, kas nesaskan ar citu autoru informāciju).

Tālāk Kaufmans raksta, ka Rīgas latviešu iedzīvotāji nacistus sagaidījuši svētdienas drēbēs, ēkas bijušas dekorētas un Pērkonkrusta locekļi gatavojuši plānus žīdu iznīcināšanai. — Te daudz fantazijas. Pēc asiņainā slepkavību un deportāciju gada, saprotams, ka daudzi latvieši ar prieku un cerībām sagaidīja vācu armiju, ne nacistus. Drīz vien latvieši pārliecinājās, ka priekam nav vietas un atnācēji nav labāki par aizgājējiem.

Pirms gada, 1940. gada 17. jūnijā, Rīgas žīdu iedzīvotāji ar gavilēm apsveica sarkanarmiju, bet drīz vien daudzi pazaudēja savu mantu, brīvību un dzīvību. Autors nepiemin, vai puķu pasniedzēji sarkanarmiešiem savu rīcību vēlāk nožēloja. Ugunskrusts kopš aizvēsturiskiem laikiem pazīstams daudzās indoeiropiešu tautās, un latvieši to bija izkopuši greznās variācijās. Hitlers to bija patapinājis, ne otrādi. Kaufmanis jau to nezināja, bet nav gudri rakstīt par lietām, ko nepārzina. Ugunskrusta zīme dažos namos Kaufmanim izskatījusies pēc „namu vairākuma". Pērkonkrustam Latvijā nekad nebija tāda iespaida, kas būtu jāņem vērā, tā locekļi tika tiesāti un priekšnieku no Latvijas izraidīja. Kur Kaufmanis ņēmis stāstu, ka Pērkonkrusts gatavojis plānus žīdu iznīcināšanai? Nekādi plāni nebija vajadzīgi, jo tie bija izgatavoti Berlīnē pirms gadiem, un Himlera vīri tos atveda uz Rīgu un citām okupētām zemēm. Naīvi iedomāties, ka Pērkonkrustam būtu vara šai lietā, un vēlāk vācieši arī pašu Pērkonkrusta priekšnieku aizsūtīja uz koncentrācijas nometni Vācijā.

Kaufmans raksta, ka 28. jūlijā žīdiem pavēlēts nēsāt dzeltenu Dāvida zvaigzni, ko viņi, par spīti kodīgam latviešu sarkasmam, valkājuši ar lepnumu. (Es toreiz Rīgā nedzīvoju, bet iebraucu bieži un redzēju žīdu kolonnas ar dzelteno zvaigzni. Latvieši soļotājos noskatījās ar nožēlu vai sašutumu; kādreiz dzirdēju arī piezīmes par mežonīgo rīcību, bet ne reizes — sarkasmu. Pielaižams, ka atsevišķos gadījumos tāds varēja arī būt, bet Kaufmaņa vispārinājums nav godīgs.) Tālāk viņš plaši apraksta notikumus Rīgas geto, saistot arī ar latviešu vārdu un nākot ar apgalvojumiem, kas radušies tikai autora fantazijā. Viņš, piemēram, min, ka no Vācijas, Austrijas un Čehoslovakijas uz geto atvestajiem žīdiem bijis līdz daudz bagāžas, kas tūlīt konfiscēta un vācu vadība, „pateicībā par latviešu palīdzību, drēbes ļoti lēti pārdevusi vietējiem iedzīvotājiem, kaut tās bijušas aptraipītas ar žīdu asinīm." (Kaufmans vēlreiz parāda savu cinismu. Varētu saprast, ja vācieši gribētu pateikties nometnes apsardzībai, bet kāpēc lai viņi pateiktos „vietējiem iedzīvotājiem"? Ja drēbes konfiscētas transportiem ierodoties, tad „asins traipi" radušies autora fantazijā.)

Geto komandants Kurts Krauze žīdiem aizliedzis preču apmaiņu ar latviešiem. 1942. gada jūnijā nošauti 15 žīdi, jo pēc atgriešanās no darba pie tiem atrasti pārtikas produkti. Sevišķi nežēlīgi bijuši Gestapo vācu darbinieki E. Rošmans, Maksis Gimichs un Kurts Mige, kuŗi 1943. gadā Slokā nošāvuši Kaufmaņa dēlu. Pēc kaŗa Kaufmans atradis Gimichu un Migi Ķelnē, kur Gimichs cietumā izdarījis pašnāvību, bet Migem piespriests 10 gadu cietumsods.

Par Daugavpils notikumiem Moše Amirs (275. lp.) raksta, ka Poguļankas un Stropu vasarnīcās, kur agrāk dzīvojuši žīdi, „tagad dzīvo latvieši, kas viņus nonāvēja un izmantoja". Ko nozīmē „tagad"? Vai domāts 1943. vai 1971. gads? Kāpēc autors nemin neviena īpašnieka vārdu un adresi, kur „tagad" dzīvotu kāds mantinieks. Pat 1974. gadā dažus konkrētus faktus vēl varētu pārbaudīt, ja tādi būtu. Stāstījums gan drāmatisks, bet bez lietiškiem faktiem un tāpēc ticamība minimāla. Ne vācu, ne sekojošā komūnistu vadība tādu mantojumu neatzina. Kad māju īpašnieki bija izsūtīti vai nonāvēti, tad tajās ievilkās jauni īrnieki. Visā Austrumvācijā „promesošo" īpašnieku mājās apmetās dažādu tautību piederīgie. Pēc latviešu apcietināšanas vai deportācijas 1941. gadā, viņu dzīvokļos ievilkās daudzi žīdi, bet tāpēc vien tie nekļuva par deportētājiem vai slepkavām!

Arī M. Bobe savos vārdos nav piesardzīgs vai izvēlīgs, kad raksta (73.—74. lp.), ka nacisti saviem slepkavības pasākumiem atraduši latviešos palīgus, starp kuriem bijuši mežonīgi žīdu nīdēji, bet kā par brīnumu 75. lp. raksta: „Nedaudziem latviešiem bija morāliskais spēks riskēt savas dzīvības un viņus (žīdus) paslēpt. Šo reto personu vārdi un darbi vēl nav reģistrēti." (Visus vārdus nekad neuzzināsim, bet kāpēc autori neatklāj zināmos vārdus?)

B. Kalniņš raksta (Brīvība, 1972. g. okt.): „Es pats 1944. gada 9. septembrī tiku no Salaspils koncentrācijas nometnes kopā ar M. Kaufmani aizsūtīts uz Štuthofas nometni." Kaufmans savā rakstā tomēr nemin Kalniņa vārdu. Tāpat Kaufmans nemin, ka iepriekšējā dienā nometnē pakārts kāds latvietis un citus nāves sodus latviešiem. Kaufmans apšauba A. Spekkes (History of Latvia, 1951.) ieskatus, ka žīdu iznīcināšanā vainojami tikai vācieši. Tāpat viņš apšauba, ka arhibīskaps T. Grīnbergs un J. Rancāns būtu daudz ko darījuši žīdu lietā un jautā: kāpēc viņi nespredikoja no kanceles pret masu slepkavībām? Abi bīskapi arī esot aizbraukuši no *Latvijas kopā ar tūkstošiem* latviešu, kas piedalījušies noziegumos pret žīdiem un kas piesavinājušies žīdu mantu.

Naida pilnais autors šeit bārsta ļaunus un nepierādītus pārmetumus. Latviešu bīskapi mēģināja palīdzēt, cik spēja, bet autors nepiemin, cik un kuŗi rabīni Baigajā gadā sinagogā vai citur darījuši tāpat. Bīskapu aizbraukšanu autors nosoda, bet kāpēc viņš pats pēc kaŗa neatgriezās vecā dzīves vietā? Kāpēc tik daudz žīdu tagad mēģina izkļūt no vecās dzimtenes? Abi bīskapi tautai bija ētikas paraugs. Nobeigumā Kaufmans raksta, ka vēsture dažreiz ir ļoti nežēlīga un tautām atmaksā, ko tās pelnījušas. Tādu saņemšot arī latvieši, arī par uzbrukumiem sarkanarmijai no muguras, kad tā atkāpās 1941. gadā no iepriekšējā gadā okupētās Latvijas territorijas. Tādā izskaņā indīgais autors nobeidz savu rakstu, apvainojot visu latviešu tautu un pareģojot tai iznīcību.

Igaunijas valsts svētku pieņemšanā Igauņu namā Toronto pilsētas galva Dēvids Krombijs priecājas par skaistajiem igauņu tautas tērpiem. Pa labi — Ontario valdības loceklis Džons Jaremko parakstās viesu grāmatā. Aiz viņa Igaunijas ģenerālkonsuls Ilmars Heinsū (pa kreisi) un Igauņu centrālās padomes priekšsēdis Udo Petersū. Foto: J. Kreilis

Vienīnieki vai pensionāri

jums patiks dzīvot jaunajos „RICHMOND SQUARE" dzīvokļos (bachelor suites)

MAKSA

$115 MĒNESĪ

Queen ielā, pie Niagara ielas, 3 ielas uz rietumiem no Bathurst ielas

TĀLR. 863-1048

ŠĪ MĀKSLA IR JAUNA

notiks no 9. — 10. martam.

Koncerti un balle.

9. martā pl. 1 pēcp. Mākslas izstādes atklāšana, pl. 2 pēcp. koncerts, piedalīsies Arturs Jansons, Juris Ķeniņš, Māra Ezerkalne, Latvisko zināšanu semināra studentu koris, pl. 8 vak. balle; deju kapella.

10. martā pl. 3 pēcp. koncerts - kokļu grupas Dainotāji un Alsunga un Namejs Batraks.

Pie mums, Anglijā

(Vēstule no Anglijas)

Jā, pie mums Anglijā tagad iet raibi. Kad atgriezos no jaukajām brīvdienām Toronto, sagaidīju, ka apstākļi šajā karalienes zemē būs daudz launāki. Bet — patīkami vīlos. Vēl līdz šim, un nu jau ir gandrīz februāŗa vidus, neesam piedzīvojuši nevienu elektrības pārtraukuma brīdi, nevienu aukstu stundu savā mājā. Par to vispirms paldies jāsaka siltajam pavasarīgajam laikam, un otrkārt — valdības lielajai diplomātijai sarunās ar Persijas šachu un citiem naftas „lielkungiem".

Kad pāris dienas biju tā mājas ērtības izbaudījusi, sadūros ar Londonas dzīves tumšajām pusēm — vārda īstā nozīmē. Veikali, izņemot ar pārtiku saistītos, drīkst elektrisko gaismu lietot tikai trīs dienas nedēļā, ko tie pa daļai sadalījuši 6 pusdienās. Tāpat frizieŗu saloni darbojas tikai pus dienu.

Pagaidām veikalos preču trūkumu nejūt, lai gan viena otra manta nav ik reizes dabūjama. Jūtams plastikas un metalla kārbu un saiņojumu ražošanas ierobežojums izejmateriālu nepietiekamās piegādes dēļ. Tā nu jāuzmanās ar dažādo tīrāmo līdzekļu, pulveŗu un arī kosmētikas preparātu lietošanu. Viens no jūtamākiem ierobežojumiem ir televīzijas raidījumu izbeigšana *jau plkst. 10.30 vakarā*. No otras puses tas ir tikai par svētību, jo ļaudis iet agrāk gulēt, labāk atpūšas, vairāk lasa grāmatas un veltī vakara stundas ģimenēm.

Politisko stāvokli Lielbritanijā pašlaik raksturo kā visnopietnāko un kritiskāko kopš Otra pasaules kaŗa. Kritisks tas ir kā politiskā, tā saimnieciskā ziņā, un atbalsojas arī starptautiskā forumā. Nekad nevienam britu premjēram nav bijusi jānes tik smaga nasta kā pašlaik Hītam. Nemieri Īrijā, grūtības Eiropas (kopt)tirgū, nestabilais mārciņas kurss, bet visvairāk — streiki un nemieri rūpniecībā, ko veikli organizē un vada arodbiedrību valdes. Pēdējais apstāklis liek premjēram izšķirties par jaunām parlamenta vēlēšanām, kaut arī tagadējam parlamentam vēl bija pilnvaras vairāk nekā gadu.

Televīzijas raidījumā premjērs Hīts deklarēja, ka vēlēšanu rezultātam jāpierāda, vai Anglijā valda demokratija vai neatbildīgu ļaužu grupa, kas atklāti teikusi, ka vēloties gāzt valdību — lai kāda tā būtu. Tā vēlas kreisā spārna valdību, kam pēc tam sekotu pilnīga „strādnieku partijas" valdība. Ko tas nozīmē, to mēs — trimdinieki, — ļoti labi saprotam, bet, paldies Dievam, arī angļi sāk saprast. Komūnistu kļūst aizvien aktīvāki un skaļāki. Ogļraču arodbiedrības viceprieksšēdis Mekgahejs atklāti deklarēja savu piederību pie komūnistu partijas un arī mērķi, ko vēlas sasniegt — premjēra iepriekš minēto. Lai gan komūnistu skaits atsevišķo arodbiedrību valdēs nav liels, tomēr procentuāli tas tīri ievērojams — pat līdz 10%. Ja agrāk katru brīdinājumu par komūnistu aktīvitātēm noraidīja ar teicienu, ka „saskata sarkano katrā pagultē", tad tagad to parafrazē, ka „sarkanie no pagultes iekāpuši jau gultās".

Šā gada 18. janvārī Maskavā notika „ideoloģiska komūnistu sanāksme" sakarā ar Ļeņiņa 50. nāves dienu. Tanī runājis Boriss Ponomarevs, kuŗa uzdevums ir uzturēt sakarus ar komūnistu partijām ārzemēs. Viņš pamācījis delegātus, kā izmantot saimnieciskās krizes kapitālistu zemēs komūnisma mērķu sasniegšanai. Uzmanīgi klausītāji bijuši arī britu delegāti. Rezultāti ir redzami: notikuši 2854 streiki (par apm. 400 vairāk nekā iepriekšējā gadā, kaut arī zaudēto dienu skaits ir daudz mazāks), atbalstīta īru terroristu darbība, radīti nemieri universitātēs, u.t.t. Kaut gan komūnistu partijai parlamentā nav neviena oficiāla locekļa, tā varējusi iefiltrēt citu partiju rindās savus darbiniekus.

Citādi dzīve Londonā rit vecās sliedēs: streiko dzelzceļnieki, autobusi pārpildīti, tāpat pazemes vilcieni. Un kad kādu dienu negaidīti uzsnieg sniegs, tad satiksmē valda pilnīgs chaoss. Par to neviens neuztraucas — tā tas vienmēr ir šajā zemē bijis. Plaši apraksta satiksmes drūzmas, vilcienu kavēšanos pārmiju aizsalšanas dēļ, pārplīsušos ūdensvadus, u.t.t. Nākamā dienā tas jau viss ir aizmirsts.

Kad kādu vakaru no darba braucot laimīgi ietiku kādā no retajiem vilcieniem, labu pusstundu vēl nostāvējām stacijā. Vagons bija pārpildīts, bet, izņemot vienu otru smagāku nopūtu, neviens nesūdzējās. Kad beidzot vilciens sakustējās, kaimiņš noteica: „Mēs tiešām braucam!" un visi likteņa biedri priecīgi sasmaidījās. Šis laikam ir tas „angļu miers", ko aizvien daudzina un kas arī svešiniekam sāk pielipt.

A. L.

Jauns skaņu aparāts DV jaunatnes deju kopai Līksma. Ar šo DV Toronto nodaļas velti iepazīstas deju kopas vadītāja Māra Blizarda (attēlā pa labi) Pirmais no kreisās Merijs Blizards, Dainis Ķivlenieks un DV Toronto nodaļas vanadžu kopas priekšniece Ausma Magone. Māra Blizarde ir DV Toronto nodaļas 100. vanadze. Foto: Verners Cinis

Attaisnots Toronto latvietis

Ontario provinces tiesa 4. martā iztiesāja pirmo prāvu apsūdzībā par sabiedrības kūdīšanu uz naidu. Tādu likumu pieņēma jau 1970. gadā, bet tas vēl tiesas praksē nebija nācis. Uz tiesu bija aicināts Toronto dzīvojošais 30 g. vecais Armands Siksna, kuŗu apsūdzēja par „rašu saukļu" krāsošanu uz būvlaukuma iežogojuma Toronto Forest Hill rajonā. Policija viņu bija aizturējusi pagājušā gada 11. novembrī.

Tiesā par liecinieku bija ieradies policists Eriks Rankins, kas redzējis uzrakstu „Nost ar žīdiem" un ka apsūdzētais ar krāsu smidzinātāju krāsojis vārdu „nost". A. Siksna tiesā paskaidroja, ka viņš krāsojis vienīgi vārdus „White power" (Baltā vara) un „Danam Endrjū ir taisnība". Pēdejais kandidējis Toronto pilsētas galvas vēlēšanās. Arī Armands Siksna kandidēja pilsētas pašvaldības vēlēšanās, bet neguva pietiekamu **balsu skaitu.**

Armandu Siksnu, kuŗu aizstāvēja advokāts Maktavišs, attaisnoja. Tiesnesis piebilda, ka ir nožēlojami, ja tādi saukļi parādās, „bet es nevaru no dzirdētā izlobīt, ka apsūdzētais būtu sodāms."

Likums par sabiedrības kūdīšanu paredz ieslodzījuma sodu līdz diviem gadiem. Pirmajai apsūdzībai pēc šī likuma vērību bija piegriezusi arī vietējā dienas prese. Laikraksts The Toronto Star otrā dienā pēc prāvas gaŗu aprakstu ar Armanda Siksnas ģimetni bija ievietojis savā pirmajā lappusē, liekot tam sešas slejas gaŗu virsrakstu. —ls—

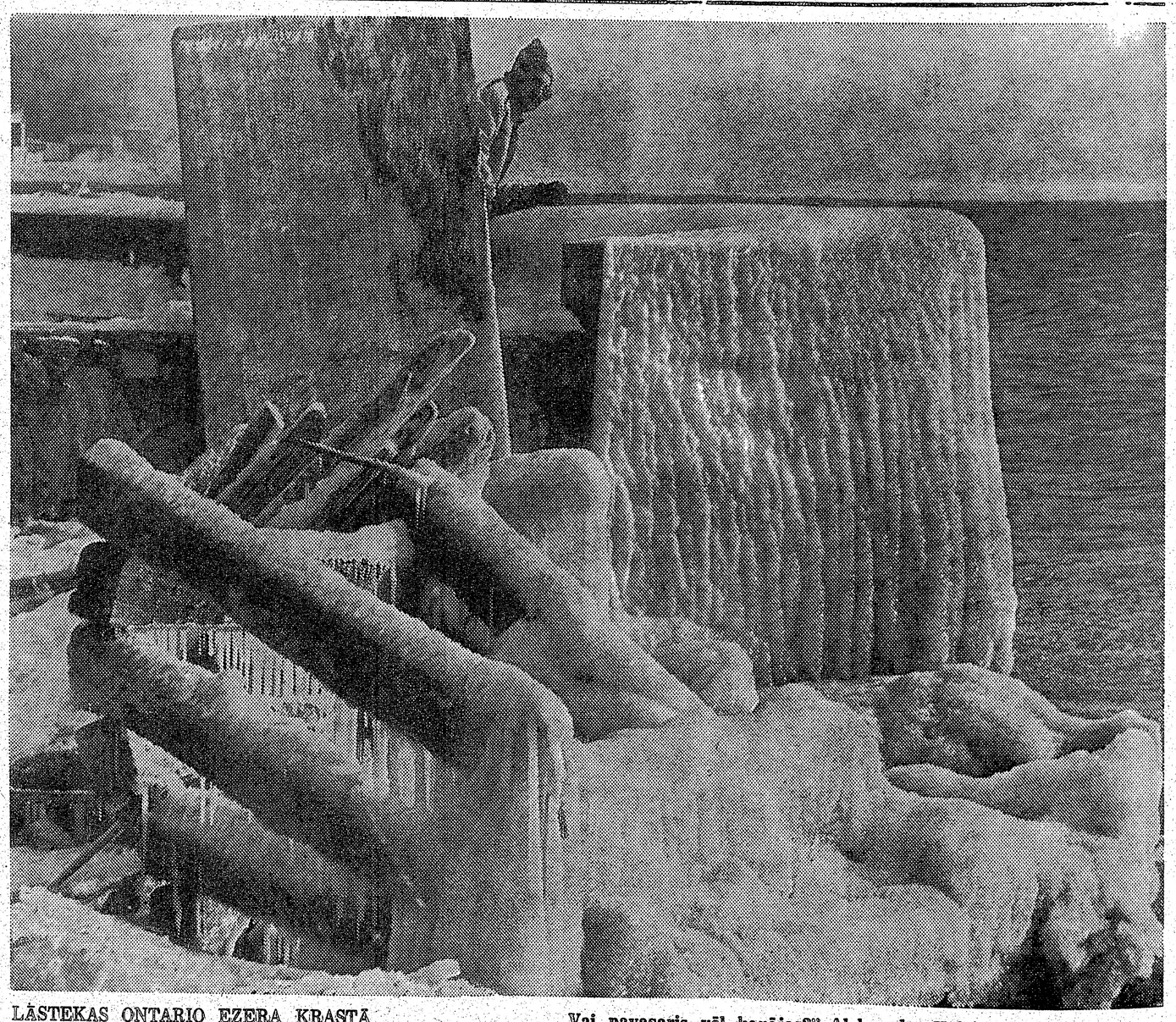

LĀSTEKAS ONTARIO EZERA KRASTĀ

„Vai pavasaris vēl kavējas?" Aleksandra Kalniņa uzņēmums

elti iepa-
Blizards,
. Māra
ners Cinis

u, kuŗu aiz-
Maktavišs,
esis piebilda,
ja tādi saukļi
evaru no dzir-
sūdzētais bū-

dribas kūdī-
dzijuma sodu
m. Pirmajai
kuma vēri-
i arī vietējā
aikraksts The
ā dienā pēc
kstu ar Ar-
metni bija ie-
ajā lappusē,
skjas gaŗu
—ls—

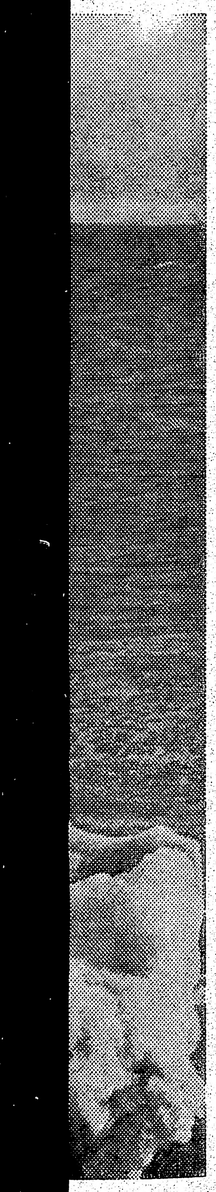

nums

Kas panākts Ženēvā

BALTIEŠU DELEGĀCIJA PIE 12 EIROPAS VALSTĪM

Baltiešu pārstāvji, I. Spilners no ASV, P. Reinhards no Anglijas un igaunis Jonsons no Zviedrijas, Ženēvā bija apmeklējuši Eiropas drošības konferences 12 delegācijas, pārrunājot baltiešu lietas, kā ziņoja I. Spilners. Atgriežoties no Eiropas, Amerikas latviešu apvienības priekšsēdis I. Spilners uzkavējās divas stundas Kanedija lidlaukā Ņujorkā, gaidot lidmašīnu uz Pitsburgu. Šinī laikā viņš tikās ar PBLA priekšsēdi U. Gravu un ALAs priekšsēža vietnieku A. Lejiņu, pārrunājot Eiropā gūtos iespaidus.

Ženēvā baltieši uzturējušies vairākas dienas. Apmeklētas ASV, Kanadas, Vācijas, Zviedrijas, Norvēģijas un citu valstu delegācijas. Vērojams, ka delegāciju locekļiem Baltijas valstu liktenis nav svešs un tie stāvokli izprot. Tomēr vajadzīgs to vienmēr atgādināt, un pašiem baltiešiem jābūt nomodā. Radies iespaids, ka principā varētu pieņemt atzinumu par Eiropas valstu robežu neaizkaŗamību, bet tās nebūtu uzturamas līdzšinējā stāvoklī ar varas līdzekļiem. Vērojams arī, ka krievi mazāk interesējas par saimnieciskām koncesijām. Tiešās sarunās ar dažām valstīm tie panākuši pietiekami daudz, lai būtu apmierināti.

Pēc igauņu pārstāvja Jonsona aizbraukšanas, abi latviešu pārstāvji vēl izdarīja Ženēvā speciālu akciju, piestiprinot pie Latvijas ozola starptautiskās darba organizācijas dārzā bronzas plāksni — apsūdzību Latvijai okupācijai 1940. gadā. Pie ozola jau agrāk bijusi kāda cita plāksne, kas vēlāk pazudusi. Tās vietā I. Spilners tagad piestiprinājis jaunu (skat. attēlu šī laikraksta numura pirmā lappusē). Šo notikumu uzņēmuši divi fotografi, klātesot ārzemju preses pārstāvjiem.

Vācijā I. Spilners PBLA vārdā nosūtījis telegrammu krievu rakstniekam Aleksandram Solžeņicinam. Telegramma nosūtīta uz vācu rakstnieka Heinricha Bella mājām Langenbroichā. Saturā norādīts uz krievu rakstnieka drošsirdīgo stāju un cīņu par padomju varai pakļautiem un apspiestiem cilvēkiem, kā arī cilvēka cieņas aizstāvēšanu. Līdzīgu rakstu no Bostonas nosūtījis arī Latviešu preses biedrības valdes loceklis O. Akmentiņš.

Spilneram bijuši priekšlasījumi Hamburgā, Minsterē, Menchengladbachā un Minchenē, kuŗos apskatījis padomju imperiālisma izplatīšanos un uzkundzēšanos citām tautām. I. Spilners savos priekšlasījumos iepazīstinājis tautiešus Vācijā ar PBLA un ALA darbību un nākotnes nodomiem. Pārrunās radušies jauni ierosinājumi. Pirms tam ALAs priekšsēdis viesojies Zviedrijā, kur Stokholmā sasaukta īpaša LPC Zviedrijā valdes sēde. Vērojama labā sadarbība, kāda PBLA izveidojusies ar Latvijas atjaunošanas komitejas Eiropas centru. Minsterē I. Spilners pārrunājis arī turienes latviešu ģimnazijas darbu un uzturēšanās iespējas. Minsterē viņš vadījis divas ķīmijas mācības stundas (I. Spilners pēc profesijas ir ķīmiķis). Ticies arī ar diviem Latvijas bēgļiem — Pēteri Reini Kopenhagenā un Guntaru Martinsonu Ķelnē.

ALAs priekšsēdis Minchenē saticies ar Radio Liberty direktoru F. Ronaldu. Tomēr te ziņas nav bijušas pārāk iepriecinošas. Jaunajā budžetā gan paredzēti līdzekļi, bet tos varēs izmantot tikai lietuviešu raidījumiem — 100.000 dolaru apmērā raidījumu uzsākšanai. Iespējams, ka kongress šo piešķīrumu varētu samazināt. Divus pēdējos gadus visām trim Baltijas valstīm raidījumu vajadzībām budžetā bija paredzēts 120.000 dol., bet pirms budžeta pieņemšanas tos vienmēr svītrāja. Par šā gada summu maijā lems ASV kongress.

Baltiešu pārstāvji vienojušies, ka piešķīrumu nedalīs, bet atstās lietuviešiem. Summa arī būtu par mazu, lai izveidotu labus visus trīs raidījumus.

V. I.

Toronto latviešu nama dāmu komitejas pankūku ballē. Augšē jā attēlā daiļamatniece O. Mežule (pa kreisi) vienai no daudzajām pankūku cepējām — Gai dai Āpšei pasniedz velti — grāmatu. Aizmugurē Latviešu nama saimniecības vadītājs Ed. Koks un R. Zamlovska.
Foto: Verners Cinis

Latviešu ev. lut. draudžu apvienības pārvaldes sēdes dalībnieki Klīvlandē. No kreisās: J. Osis, V. Pētersons, prāv. R. Ābolinš, prof. E. Leimanis, prāv. J. Turks, E. Robiņš, arhibiskaps A. Lūsis, pārvaldes priekšnieks prāv. A. Veinbergs, Dr. iur. A. Rūsis, māc. V. Vārsbergs, prāv. K. Birzneks, māc. J. Vējiņš, māc. K. Briedis un māc. J. Strautnieks. (Sk. rakstu 13. lp.)
Foto: A. Nespors

MEISTARSACĪKSTES SLĒPĒŠANĀ

Kanādas latviešu meistarsacīkstes kalnu slēpēšanā sestdien, 23. martā, Vallee Bleue slēpēšanas centrā, Laurentian kalnos pie Montrealas. Programmā slaloms un milzu slaloms vīriešiem, sievietēm un jaunatnes grupām. Sacensības rīko Montrealas latviešu sporta klubs. Tuvāka informācija pie J. Vernera Montreālā 671-5808 vai V. Kļaviņa Toronto 762-7188.

***

Kanadas latviešu meistarsacīkstes peldēšanā notiks Toronto sestdien, 20. aprīlī, kopā ar Kanadas igauņu meistarsacīkstēm. Tuvāka informācija sekos.

BALTIEŠU JAUNIEŠU SLĒPĒŠANAS IZBRAUKUMS

Baltiešu jaunatnes komitejas rīkotā slēpēšanas izbraukumā 2. martā uz igauņu īpašumu Devils Elbow pie Pīterboro piedalījās ap 40 slēpētāju, vairums latviešu un igauņu, mazāk lietuviešu. Vakarā deju mūziku spēlēja igauņu kapella Kaija. Izbraukums bija paredzēts kopējā īrētā autobusā, bet nepieteicoties lielākam dalībnieku skaitam, izbraucēji izmantoja privātās mašīnas.

BRIDŽS

Jau vairāk nekā gadu Toronto latviešu biedrības bridža kopas dalībnieki piektdienās pulcējas spēlēm YMCAs telpās, 275 Broadview St. Spēļu dalībnieku skaits no 16—24. Draudzīgā sacensībā piedalās jaunekļi un sirmgalvji, arī 5 sievietes. Vairāki kopas spēlētāji piedalās arī Amerikas bridža (duplicate) līgas spēlēs. Līgai ASV pērngad bija 180.000, bet tās Ontario vienībā — 3981 biedrs. Līgas sacensībās kopas dalībnieki paspējuši ierindoties ar šādu veikumu: National masterpoints — Imants Sveķis ar 66 punktiem, Kira Strautiņa (55) un Tanita Sveķe (52); Master — Zigurds Augulis (37); Junior masterpoints — Armands Siksna (16), Lilija Eiserte (8), Ēvalds Pērkons (4) un Bruno Plūme (2).

Fas

Sarīkojumu Kalendārs

TORONTO

9. martā pl. 7.30 vakarā DV namā dzejnieka Viļa Plūdoņa 100 gadu atcere.

10. martā, pl. 6 vak. Sv. Jāņa baznīcā plkv. Oskara Kalpaka piemiņas dievkalpojums.

15. martā pl. 7.30 vak. Visvalža Reinholda gleznu izstādes atklāšana Sv. Jāņa baznīcas zālē, un būs atvērta 5 dienas: sestdien un svētdien no pl. 2 — 9 vak., pārējās dienās no 6 — 9 vakarā.

16. martā pl. 6.30 vak. plkv. O. Kalpaka atceres balle Inn on the Park. Rīko Toronto korporāciju kopa.

16. martā plkst. 8.00 vak. DV namā Latviešu kaŗa Invalidu apvienības Kanadā saviesīgs vakars ar deju. Spēlēs V. Ustavesona kapella.

17. martā pl. 2 pēcp. Latviešu namā pensionāru apvienības sarīkojums ar programmu tikai biedriem un to laulātiem draugiem. Piedalīsies dziedoņi Alberts un Ženija Vītoli un tautas deju kopa Daugaviņa.

21. martā, pl. 8.30 vak. Toronto koncertapvienības 4. koncerts St. Lorence Centre (Town Hall). Andrejs Kurmiņš, baritons.

23. martā Dainas koŗa koncerts un balle Lietuviešu namā, 1573 Bloor St. W.

24. martā plkst. 3 pēcp. DV namā Burtnieku Lieldienu daudzinājums. Mielasts — groziņu veidā. Visi laipni ielūgti.

30. martā plkst. 7.30 Igauņu namā, DV vīru koŗa sarīkojums „Ejam mēs, latviešu zēni."

30. un 31. martā Kanadas DV delegātu salidojums Toronto.

31. martā pl. 5 pēcp. Latviešu namā TLTA ģimnazijas audzēkņu vakars. Ienākums par labu Latviešu namam.

31. martā pl. 4.30 Sv. Andreja baznīcas telpās Gaujas gaidu vienības sarīkojums Lieldienas brauc.

6. aprīlī Sv. Andreja draudzes koŗa 22. gadskārt. koncerts.

7. aprīlī plkst. 5.00 pēcp. DV namā dzejnieces Ilzes Kalnāres piemiņas vakars ar dirigentes A. Plampes referātu un koŗa „Zīle" piedalīšanos. DV Toronto vanadžu kopas sarīkojums.

15. aprīlī pl. 7.30 vak. Sv. Andreja baznīcas zālē — Kanadas jendas gaidu dziesmu vakars „Es dziedāju — gavilēju."

20. aprīlī — pl. 8. vak. DV namā Toronto, DV Toronto vanadžu koŗa jautrs vakars „Zīles ziedoni" Bones deju kapella.

4. maijā pl. 7.30 vak. Town Hall, St. Lawrence centrā, Toronto koncertapvienības ārpuskārtas sarīkojums — Emīļa Melngaiļa dziesmu vakars.

4. maijā pl. 6.30 vak. Lietuviešu namā Čikagas Piecīšu kabarē. TLB sarīkojums.

4. un 5. maijā DV teātŗa uzveduma dziesmu spēle „Zaļā pļavā" Bickford Park vidusskolā, Bloor St.
Sestdien pl. 2.30, svētdien pl. 6 vak.

11. maijā pl. 7.30 vak. Latviešu namā balle stipendijām.

25. maijā ALT Vašingtonas ansamblis viesosies ar G. Griezes „Bez siltām vakariņām" Bickford Park skolas auditorijā. Dienas un vakara izrāde.

12. — 14. jūl. Lielsarīkojums Sidrabenē.

Latviešu nama gada sapulce 24. martā

Toronto latviešu nama valdes sekretārs A. Vuciņš valdes uzdevumā, jau februāŗa sākumā izsūtīja nama akciju turētājiem pagājušā saimniecības gada pārskatu un jaunā budžeta projektu, līdz ar aicinājumu uz gada sapulci 24. martā pl. 4 pēcp. Latviešu namā. Pārskats rāda, ka ieņēmumu budžets pārsniegts gandrīz visos posteņos. Paredzēto 30.573 dol. vietā ieņemts 34.200,97, tai pašā laikā izdevumu budžets pārsniegts tikai par 1.238,54 dol., sasniedzot 28.720,54 dol. Saimniecības gada peļņa bijusi 4.905,86 dol.

Vislielākos ienākumus devusi īre par telpām dažādiem sarīkojumiem — 14.318,95, bet par telpām pastāvīgem īrniekiem ieņemts 8.646 dol. No auto novietošanas laukuma ieņemts 4.065,71, no sarīkojumiem — 3.512,70 dol.. Gandrīz 2000 dol. (1.857,28) ieņemts par trauku izīrēšanu. Izdevumos vislielāko posteni uzrāda algas — 7.078,24 dol, tad nekustamā īpašuma nodoklis — 6.640,63. Apkure un elektrība izmaksājusi 2.600 dol gadā. Hipotēkas procentos samaksāts 1.495,89 dol.

Nama bilance uz šo gadu bijusi 245.670,75 pret 239.160,87 dol. iepriekšējā gadā. Nama vērtība lēsta 185.008,37, kopā mes — 15.100 un auto novietošanas laukums 27.670,34, kopā 227.778,71 dol. Ievērojot nekustāmo īpašumu cenu straujo celšanos, faktiskā vērtībā ir daudz augstāka. Pārdotas 1842 akcijas. 184.200 dol. kopvērtībā, bet daļēji iepirktas akcijas par 5.493,70, ziedojumi — 7.362,93 dol. Hipotēkas maksājums par blakus gruntsgabalu vēl palicis 8.100 dol., bet hipotēkārais aizņēmums no latviešu kreditsabiedrības 10.440 dol.

Nama 1974. g. budžets ieņēmumos un izdevumos paredzēts 34.050 dol. pret 30.572 pērngad.

Lai Latviešu nams spētu apmierināt pieaugošās telpu prasības, jo daudziem lielākiem latviešu sarīkojumiem tās izrādījušās par mazām un rīkotājiem bijis jāīrē citur, nama valde februārī izsūtījusi akciju turētājiem īpašu aptaujas lapu, lai gūtu informāciju par viņu ieskatiem nama līdzšinējā apsaimniekošanā un izveidošanā nākotnē. Aptauja domāta tikai informātīviem nolūkiem, jo par turpmāko rīcību varēs vēl izteikties un lemt akciju turētāju kopsapulcē.

Pēc aptauju lapu saņemšanas un atbilžu sakopošanas, varēs gūt pārskatu par tautiešu vēlmēm — kādu tie gribēs redzēt savu namu nākotnē. Nama valde vēlas noskaidrot, vai turpmāk Latviešu namu izveidot tikai latviešu vajadzībām, vai izīrēt telpas arī nelatviešiem, kā līdz šim, un pret ko bija dzirdami arī iebildumi, lai gan nams guva zināmus ienākumus. Aptauju saņēmēji tāpēc aicināti izteikt savu viedokli. Tāpat noskaidrojams, vai uzsākt līdzekļu vākšanu tikai nama uzlabošanai un paplašināšanai, vai jauna īpašuma pirkšanai, līdzšinējo īpašumu pārdodot un sadarbojoties ar citām latviešu organizācijām, mēģināt jautājumu atrisināt par kāda kopēja latviešu centra izveidošanu uz plašākas bazes. Aptaujas saņēmēji var arī izteikties par līdzšinējo saimniekošanas veidu, kā arī nākt ar citiem ierosinājumiem. —ls—

Mūsu mīļais

Vilis Petmanis

dzimis 1906. gada 5. septembrī,

miris 1974. gada 3. martā.

Mīļā piemiņā viņu paturēs

dēli Egils un Juris ar ģimenēm Toronto un māsas ar ģimenēm ASV.

Mīlestība mūžīga neskiŗ mirušos no dzīviem.

DV Toronto nodaļas vanadze

Anastasija Bruniņš

mirusi 1974. gada 23. februārī Toronto

Daugavas Vanagu Kanadā Bēŗu Fonds

Nepieciešams atbalsts

Mums ir īsti draugi, kas nemitīgi atgādina nodarīto pārestību. Šāds patiess draugs ir arī ASV kongresa loceklis un nākošais Republikāņu nacionālitāšu padomes priekšsēdis Edvards J. Dervinskis. Ņujorkas latviešu republikāņu apvienības priekšsēža Fr. Bērziņa ierosmē E. Dervinskis iesniedzis rezolūciju (H. Con. Res. 394), kuŗā atgādināta visu trīs Baltijas valstu — Igaunijas, Latvijas un Lietuvas — okupācija un ka Pad. savienība mēģinās Eiropas drošības konferencē panākt šīs aneksijas atzīšanu. Tāpēc ASV kongresam, senātam pievienojoties, būtu pieņemams lēmums par kongresa nostāju, ka ASV delegācija Eiropas drošības konferencē neatzīst šo Pad. savienības varmācīgo aktu pret Igauniju, Latviju un Lietuvu un ASV nekādā ziņā nepiekritīs Baltijas valstu aneksijai.

Lai rezolūciju pieņemtu, nepieciešams rakstīt kongresa loceklim E. Dervinskim simtiem pateicības vēstuļu par rezolūcijas iesniegšanu, tā atbalstot viņa nostāju Baltijas valstu labā. Nepieciešama tūlītēja akcija. Ka tam ir panākumi, liecina „Americans for Congressional Action to free the Baltic States" savlaicīgais darbs „H. C. Res. 416" pieņemšanā.

Lai rezolūciju kongress pieņemtu, nepieciešama vēstuļu kampaņa, un steidzīga. Jāraksta visiem „Committee of Foreign Affairs", kā arī vietējiem kongresa locekļiem.

Vēstule var būt pavisam īsa, piemēram: The Honorable (vārds, uzvārds) House Office Building Washington. D. C. 20510. Dear Mr. (uzvārds) vai arī: My dear Congressman. Tālāk: I respectfully recommend that you support H. Con. Res. 394 submitted by Congressman Edward J. Derwinski (R. Ill.) on December, 1973. Respectfully, (vēstules sūtītāja paraksts un adrese).

Aicinājumi vēstuļu akcijai jau nākuši no BATUN un Amerikas latviešu republikāņu apvienības. Cerams, ka vēl iesaistīsies arī ALA un PBL, jo tieši šī rezolūcija var būt mums liels atbalsts Eiropas drošības konferencē. Rezolūciju atbalsta arī Republikāņu nacionālitāšu padome. Tagad ļoti nepieciešama mūsu individuālā aktīvitāte.

Voldemārs Korsts ASV

SV. ANDREJA DRAUDZEI...

(Turpinājums no 8. lp.)

les spēlējamas ārpusē, tā ka ērģelnieks var saskaņot savu spēli ar mācītāja rīcību.

P. Plīsis lūdza pieteikties draudzes locekļus, kas vēlētos īrēt vasarā Sidrabenes kafejnīcu.

Bija arī vairāki jaun ierosinājumi. Gaidu vad. I. Kalniņa ieteica Ziemsvētku vakara dievkalpojumiem izraudzīt agrāku stundu, lai arī mazie bērni varētu piedalīties. Draudzes mācītājs solījās apspriesties ar igauņu mācītāju par rotācijas kārtību šinī vakarā. Draudzes locekļi arī vēlējās agros Lieldienu dievkalpojumus ar brokastīm, kā tas ir citās draudzēs. Viena no māc. J. Cālīša iecerēm ir dievkalpojumi angļu valodā jauktu laulību piederīgiem kopā ar igauņu draudzi.

Draudzes locekļi aicināti aktīvi piedalīties draudzes darbā, katrs pēc savām spējām — ir ļoti vajadzīgi cilvēki, kas apmeklē slimos un grūtībās nonākušos, arī svētdienas skolas skolotāji, īpaši vīrieši, kā arī misijas darbam.

Pēc gada sapulces jaunievēlētā padome pulcējās konstruēšanās darbam un par jauno draudzes priekšnieku izraudzīja Jāni Pētersonu, bet viņa palīgiem Valdi Vāgneru un Uldi Ķiesneri. **E. E.**

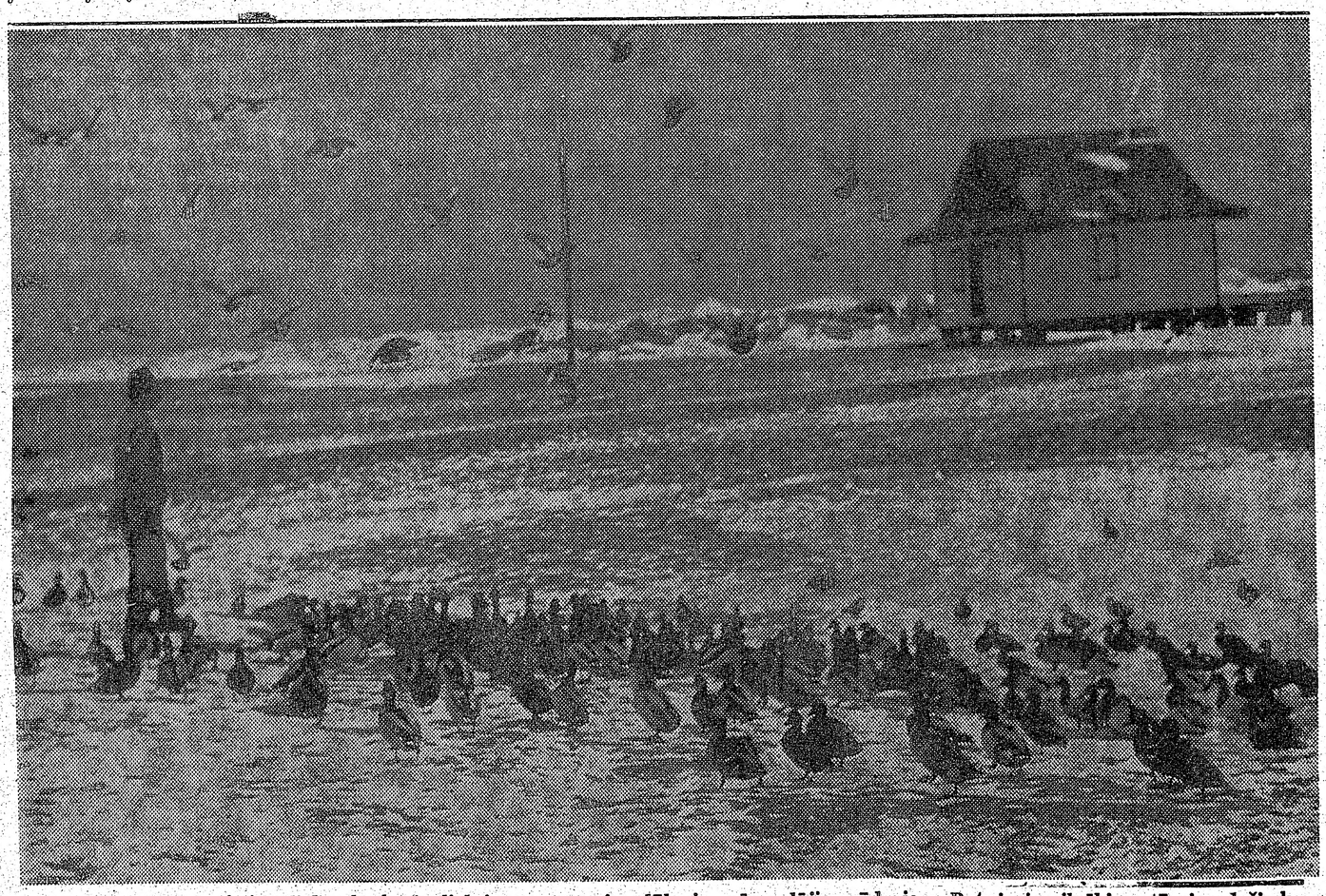

Pavasarim tuvojoties, lieli pīļu bari lielajos ezeros jau lūko jas pēc vaļējiem ūdeņiem. Putni pie cilvēkiem tā pieraduši, ka apstāj tos lielos baros, gaidīda mi graudus un maizi. Foto: Aleksandrs Kalniņš

RELIĢISKĀ DZĪVE

Kristum un tautai

Ir vairāk nekā patīkami piedalīties sanāksmē, kas kalpo Kristum un tautai, laikmetam un tautai. LELDAAs pārvaldes sanāksmi 15. un 16. februārī Klīvlandes Apvienotās draudzes nama zālē ievadīja archibīskaps A. Lūsis ar lūgšanu un svētības vārdiem, izlūdzoties Dieva svētību un sekmes pārvaldes sēdei un visas lietas kārtot kristīgā garā. Sēdi atklāja LELDAAs priekšnieks prāv. A. Veinbergs, īsumā pieskaroties deviņiem darba kārtā apspriežamiem punktiem.

Apgabalu vadītāju ziņojumus ievadīja austrumu apgabala prāvests A. Birznieks. Problēmu apgabalā daudz. Bostonā māc. N. Ozols slims, gandrīz neiespējami mazo draudzi apkalpot. Iespējama apvienošanās ar Trimdas draudzi. Māc. A. Galiņš aiziet pensijā, bet apņemas draudzi apkalpot līdz jauna mācītāja ievēlēšanai. Jaunu mācītāju meklē arī Vilimantikas draudze, kuŗā līdz šim vikārējis K. Valters. Filadelfijas Jāņa draudze, kas ilgāku laiku bijusi bez sava mācītāja, tagad ievēlējusi māc. Uldi Cepuri. Viņa pārnākšana uz Filadelfiju paredzēta jūnijā. Ziņojums izraisīja pārrunas. Izvirzījās doma par mazo draudžu likvidēšanu resp. apvienošanu, bet vispārējais atzinums bija, ka jāļauj arī mazām draudzēm pastāvēt, kamēr tās spēj sevi uzturēt un ir mācītāji, kas tās aprūpē. Pēdējā laikā pie latviešu draudzēm atgriezušies četri jauni mācītāji, kas kalpojuši svešās baznīcās.

Par draudžu apvienības rietumu apgabalu ziņoja apgabala vadītājs prāv. R. Āboliņš. Statistika par apgabalu trūcīga, jo dažas draudzes vēl nebija iesūtījušas savus gada pārskatus. Locekļu skaits draudzēs pastāvējis līdzšinējais, bet materiālās vērtības augušas. Prāvests savā apgabalā aizvadītā gadā apmeklējis visas draudzes un draudžu darbinieku sanāksmēs devis informāciju par baznīcu darbu un vajadzībām. No 21. līdz 23. septembrim Portlandē notika apgabala mācītāju un draudžu darbinieku konference.

Darba kārtas centrā bija draudzes darbinieku sagatavošana un iesaistīšana baznīcas darbā. Pērnvasar no 20.—23. jūlijam Sietlā notikusi apgabala jauniešu sanāksme, ar priekšlasījumiem piedaloties mācītājiem V. Vārsbergam, J. Mednim, A. Kiršfeldam un M. Ķirsonam. 1973. gada 18. oktobrī mūžībā aizgājis māc. A. Grietēns. Viņa aprūpētā draudze par savu ganu aicinājusi māc. E. Cauni. Māc. E. Lamberts pēc slimības atveseļojies un daļēji jau veic vikāra pienākumus. Dienvidkalifornijas draudze šinī gadā cer uzcelt savu baznīcu. Līdzīgas problēmas ir arī vidienes apgabalā. Prāvests J. Turks ziņoja, ka viņa vadītā apgabalā draudžu aprūpē mācītāju trūkuma nav bijis. Dažas mazākās draudzes līdzekļu trūkuma dēļ samazinājušas mācītājam algu. Draudžu darba smagumu uz saviem pleciem iznes vecākā paaudze.

LELDAAs pārvaldes 1973. gada 3. februāŗa sēdē ievēlēta subkomiteja, kas tālāk pētītu un risinātu sinodes jautājumu. Tajā darbojas prāvests R. Āboliņš, māc. V. Vārsbergs, prof. E. Leimanis un agr. E. Robiņš. No pagājušā gada marta līdz jūnijam vākta mācītāju un draudžu darbinieku informācija, atzinumi un ieteikumi par iespējām un veidiem apvienot Amerikā esošās latviešu draudzes vienā kopbaznīcā. Iegūta arī informācija, kā šo jautājumu kārtojušas latviešu draudzes Anglijā un Zviedrijā. Saņemtās ziņas rādīja, ka draudzēs nav atsaucības sinodei un jāmeklē citi ceļi latviešu ev. lut. draudžu apvienošanai kopējā baznīcā. Tādēļ radās doma LELDAAs nosaukumu aizstāt ar LELBA. Notikušas vairākas sanāksmes un apspriedes, pie-

(Turpinājums 15. lp.)

Pēkšņi šķīrusies no mums mūsu sirsnīgā draudzene

Anna Taure

dzimusi 1902. gada 28. maijā Liepājā,
mirusi 1974. gada 23. februārī Toronto.

Viņu mīļā piemiņā paturēs

Mierā tavas čaklās rokas,
Klusē tava labā sirds.

Anna, Austra, Dzidra, Emma, Līna, Marta, Mirdza, Marija, Natālija, Reņa un Stasja.

Mirdza Rudzītis

dzim. Vītoliņa,

mirusi 1974. gada 27. februārī Toronto.

Viņu mīļā piemiņā paturēs:

Ātri dzīve rit,
Vakars pienāk negaidīts.

Vilma, Vaira, Herberts, Juris un Ģirts

DV Toronto nodaļas vanadze

Anastasija Bruniņš

dzimusi 1884. gada 14. oktobrī,
mirusi 1974. gada 22. februārī

Viņu pieminā paturēs

DV Toronto saime

BAZNICU ZIŅAS

TORONTO

Māc. I. Gaide, 12 Worthington Cresc., Toronto 21, Ont., tālr. 766-5525. Sv. Jāņa draudze, tālr. 921-3327, 200 Balmoral. Ave.

Māc. I. Gaide mainījis savas runas stundas un sastopams baznīcas kancelejā katru dienu no pl. 9.30 līdz 12.30, izņemot pirmdienās, kad kanceleja slēgta, un otrdienās no pl. 5.30 — 9 vakarā.

10. martā pl. 11 dievkalpojums. Dziedās baritons Alberts Vītols.

10. martā pl. 6 vak. dievkalpojums, veltīts plkv. O. Kalpaka piemiņai, piedaloties archibīskapam A. Lūsim, mācītājam I. Gaidem un J. Cālītim.

17. martā dievkalpojumu vadīs archibīskaps A. Lūsis.

24. martā dievkalpojums. dziedās Jānis Barušs un Alberts Korsaks. Pēc dievkalpojuma draudzes pilnsapulce.

31. martā dievkalpojums. Vijoli spēlēs Artūrs Jansons. Pēc dievkalpojuma Ticības jautājumu stunda un korāļu dziedāšana.

Māc. J. Cālītis. Sv. Andreja draudze, tālr. 924-1563, Carlton St. un Jarvis St. krustojumā, Toronto. Mājā 126 Vanhorne Ave., Willowdale, Ont., tālr. 493-8211. Draudzes mācītāju var satikt birojā trešdienās no pl. 5 līdz 8 vakarā, piektdienās no 12 dienā līdz 7 vakarā. arī citā laikā, iepriekš piesakoties. Māc. A. Čops, 84 John Street, Weston. Tel. 249-6593.

10. un 24. martā pl. 11 rītā dievkalpojumi. Iesvētes mācība 12.30 pēcpusdienā.

17. un 31. martā pl. 3 pēcp. dievkalpojumi. Iesvētes stunda — plkst. 1.30 pēcpusdienā.

17 martā plkst. 1.30 sanāksme jauniešiem.

17. martā piedalīsies vijolnieks A. Jansons.

3. un 17. martā plkst. 1.30 sanāksmes jauniešiem.

10. martā plkst. 6 vakarā Kalpaka dievkalpojums Sv. Jāņa baznīcā.

30. martā (sestdien) plkst. 1.30 rītā Latviešu leģiona atceres dievkalpojums.

Māc. A. Briedis, 44 Marilyn Cr., Toronto 16, tel. 757-2739. Toronto Austrumu ev. lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnabas baznīcā, 361 Danforth Avenue.

10. martā pl. 2 pēcp. Lielās Lūdzamās dienas dievkalpojums un svētdienas skola. Tūlīt pēc dievkalpojuma pl. 3 pēcp. draudzes vakars baznīcas zālē.

24. martā pl. 2 pēcp. Kristus ciešanu laika dievkalpojums un svētdienas skola. Pēc dievkalpojuma iesvētīšanas mācības un arī nodarbību stunda pirmsiesvētes jauniešu grupai.

31. martā pl. 2 pēcp. Kristus ciešanu laika dievkalpojums un svētdienas skola.

BRAMPTONĀ

17. martā pl. 1,30 pēcp. Kristus ciešanu laika dievkalpojums Grace United baznīcā.

HAMILTONA

Hamiltonas latviešu ev. lut. Kristus draudze, 18 Victoria Avenue South.

10. martā, plkst. 10.30 pr. p. bērnu dievkalpojums ar sekojošu svētdienas skolu; plkst. 11,00 pr. pusd. Lielās Lūdzamās dienas dievkalpojums ar dievgaldu, plkst. 10,15 pr. pusd. stunda abām bībeles klasēm.

17. martā plkst. 10,30 pr. p. bērnu dievkalpojums ar sekojošu svētdienas skolu; plkst. 11,00 dievkalpojums; plkst. 10,15 pr. pusd. stunda abām bībeles klasēm.

24. martā plkst. 4.00 p. p. Evaņģelizācijas dievkalpojums. Piedalās: mācītājs J. Cālītis no Toronto, draudzes koris dir. A. Kārkliņas vadībā; pēc dievkalpojuma baznīcas lejas telpās draudzes vakars, kuŗā mācītājs J. Cālītis rādīs slīdītes par savu darbu Arubas salā.

31. martā, plkst. 11,00 pr. pusd. dievkalpojums.

MONTREALA

Māc. A. Voitkus, 3438 Rosedale Ave., Montreal 28, P.Q. Tel. HU 9-3224. Montrealas latviešu ev. lut. Trīsvienības draudzes Sv. Jāņa baznīca, 4345 Marcil Ave.

OTAVA

Māc. E. Lange, 364 Pleasant Pk. Rd., tel. 733-3906, Otavas latv. ev.-lut Miera draudze Sv. Pēteŗa lut. baznīcā, 400 Sparks ielā.

Latviešu misijas radio raidījums

„BRĪTIŅŠ AR DIEVU"

Nepārtraukti 18. gadagājumā
Katru svētdienas rītu no
pl. 8 — 8.30
Vilnis 1270 AM.
No Niagara WHLD raidītāja
Vadītājs A. Laksmanis, 106
Dorset Rd. Scarborough,
Ont.. Tālr. 261-4218.

PRIEKA VĒSTS

Kristīgs latviešu
radio raidījums
katru svētdienu pl 1.45 pēcp.
no Niagara WHLD raidītāja
Vilnis 1270 AM
Vadītājs Dāvids Miķelsons
60 Stevenson Rd., Rexdale,
Ont., tālrunis 749-0832

(21. turpinājums)

Smiltenē ir divas baznīcas. Luterāņu baznīca tirgus laukuma malā, celta Valtera Pletenberga laikā. Otra ir ortodoksu baznīca, celta Nikolaja pirmā valdīšanas laikā.

Agrārpolitika māca, ka luterāņu baznīca blakus tirgus laukumam ir vācu ciematu attīstības paraugs. Vācieši, izveidojot jaunus sabiedriskus iestādījumus, vispirms uzcēluši baznīcu, tad iemērījuši tirgus laukumu. Ortodoksu baznīcu šejienieši sauc par krievu baznīcu. Pirmie pareizticīgie Smiltenē ienākuši Pēteŗa Lielā laikā, kas viskrasāk sācis pārkrievināšanas programmu. Viņš bijis uzskatos, ka tautas nevar pārkrievināt, ja tur nav krievu. Otra grupa ienākusi Šeremetjeva laikā, kas apmetināja Smiltenes apkaimē daļu no sava kaŗaspēka. Vēl lielāka grupa krievu palikusi Smiltenes apkārtnē līdz pat Valmierai, laikā, kad zviedri sakāva krievus. Svētdienu rītos ļoti neparastas likās vairāku zvanu skaņas, kas skāra mūsu ausis, kad gājām uz skolu brokastīs.

Smiltenē bija arī divas žīdu sinagogas. Viena bija veco žīdu sinagoga, ko sauca par ortodoksu žīdiem. Tie bija ieceļojuši Smiltenē 1. gadsimta beigās no Polijas.

Otri, tā saucamie cionisti, ieceļojuši no Vācijas kā cionistu kustības izplatītāji. Ortodoksu žīdi braukāja apkārt kā paunu žīdi un lupatu lasītāji. Mūsu pusē no Smiltenes brauca Bencki, Zacharovi, Lepka, Ulpis un Simānovs. Tie sestdienās svētīja svētdienu. Lūgšanu laikā tie lika koka ragu pierē un tina baušļu siksnu ap roku. Tie neēda cūkas gaļu un svētdienās respektīvi šabās nekādu gaļu. Būdiņu svētku laikā tikai varēja redzēt, cik Smiltenē daudz žīdu. Tie sabrauca no visas apkārtnes svētīt Smiltenē Jauno gadu. Visa iela ap sinagogu tad ņudzēja ar bārdainiem žīdiem. Cirgaļu pagastā bija tikai divi žīdi — Sika un Lozers. Arī tos redzēju Smiltenē šajos svētkos. Cionistu nebija pārāk daudz. Tie bija bagāto žīdu klase, kam Smiltenā bija veikali: Bosi, Tankelovičī, Lipsičī un Barānovi.

Cērtenē čigāni sāka organizēt luterāņu baznīcu ar mācītāju Marcinkēviču, kas bija izglītojies čigānu skolās Rumānijā un Ungārijā. Kā iepriekš minēju, viņš bija pārtulkojis bībeli čigānu valodā.

Netālu no stacijas uzkalnā atradās Smiltenes kapsēta, lielākā visā apkārtnē, iežogota ar parasto akmeņu mūri. Tādi mūŗi bija visās kapsētās, kuŗas sāktas zviedru laikos. Tādas pašas kapsētas bija Palsmanē, Gaujienā un Trikātā. Netālu no Blomu ceļa atradās žīdu kapi. Arī Cērtenē čigāni sāka ierīkot savus kapus. Pašreiz tur nebija vairāk kā pāris desmit kapu kopiņu. Tās pašas bija nekoptas un izskatījās bēdīgi. Ļaudis teica, ka čigāni esot par slinkiem, lai apkoptu pat savu piederīgo kapus.

Pareizticīgo baznīca bija netālu no viņu baznīcas. Visievērojamākā celtne Smiltenē bija Smiltenes biedrības māja, kuŗā atradās Smiltenes — Aumeisteru — Palsmanes un Grundzēles krājaizdevu sabiedrība. Apakšējā stāvā bija Konzuma veikals un lauksaimniecības biedrības zāle. Biedrības mājā vēl bija novietojies Skujiņa lauksaimniecības lietu veikals, Melliņa grāmatu un skolas piederumu tirgotava un aptieka. To sauca par biedrības aptieku. Augšējā stāvā vēl atradās Uguns apdrošināšanas sabiedrības birojs, Smiltenes darba pārvalde nodaļas un ārsta Dunkera pieņemšanas vieta.

Pasta kantoris atradās stipri nolietotā vienstāvu ķeģeļu mājā. Smiltenieši jau sen bija domājuši par jaunas pasta ēkas celšanu, tomēr par runāšanu tālāk netika. Pilsētas valdes runas vīri, līdzko nonāca pie jautājuma par naudu, apklusa.

Pilsētā atradās tā saucamā Apses banka. Kā to oficiāli sauca, neatceros. Apses Smiltenē bija ievērojama ģimene, pie tās piederēja Degvielas direktors Alfrēds Apse, Smiltenes bankas direktors Jānis Apse un vēl citi.

Smiltenē toreiz bija četras dārzniecības un divas koku skolas. Lielākā no tām piederēja Antēnam Valmieras ceļa malā un Purkalītim Launkalna ceļ malā. Jaunsmiltenē atvēra vēl vienu dārzniecību, bet atkal vārdu neatceros. Smiltenes muižā atradās Smiltenes skolas dārzniecība un koku skola.

Laikam šo koku skolas pamudinātas, Smiltenes un apkārtnes lauksaimnieku mājas bija vislabāk apstādītas visā Ziemeļvidzemē. Kastaņas, Kanadas kļavas un ciedru koki bija parastie košuma koki. Tāpat dažādu šķirņu ceriņi violetā, zilā, rozā, baltā un krējuma krāsā. Blakus Antēna dārzniecībai bija Eiches vīna darītava. Eiches vīni bija slaveni un arī lētāki nekā citur. Mums tanī laikā Saulgožos pašiem nodibinājās Saulgožu vīnrupniecības sabiedrība. Tā nu mūsu puses cilvēki vīnu iegādājās paši savās mājās.

Smiltenes slimnīca bija ierīkota vecā parka austrumu daļā. Cilvēki zināja stāstīt, ka kādreiz Krievijas cars devis naudu, lai ierīkotu sanatoriju, kas vēlāk pārvērsta par slimnīcu. Latvijas laikā pirmais direktors Smiltenes slimnīcā bija doktors Lācis. Viņam pārejot uz Jelgavu, kādu laiku to vadīja Hincenbergs no Valmieras. Slimnīca un citas piederīgās ēkas atradās starp kokiem. No ārpuses bija grūti iedomāties, ka tādā koku pudurī varētu atrasties slimnīca.

Slimnīcas platība bija norobežota ar žogu, un tās priekšā atradās vārti, kuŗus pa nakti aizvēra un noslēdza. Kam nakti steidzīgi vajadzēja iekļūt slimnīcā, bija jāsauc naktssargs. Bieži vien tas bija iesnaudies un tikai ar grūtībām bija atrodams. Bez slimnīcas ārstiem pretim pilsētas parkam vēl Dr. Lazdiņš pieņēma slimniekus. Pasaules kaŗa laikā viņš esot bijis latviešu strēlnieku ārsts un kopā ar piektā pulka strēlniekiem palicis Smiltenē.

Slavenība visā apkārtnē bija Smiltenes rajona veterinārārsts un mūsu skolas skolotājs Kārlis Dzenītis. Tagadējā lauku dzīve bez viņa nemaz nebija iedomājama.

Smiltenei pašai bija arī sava avīze ar Kārli Krūmiņu par redaktoru. Arī viņš bija vecais strēlnieks. Visi mūsu pagasta cilvēki, kas bija kaŗojuši latviešu strēlnieku pulkos un Latvijas atbrīvošanas cīņās, viņu pazina. Mans mātes brālis Urbuļu Aleksis, iebraucot Smiltenē, teica:

„Jāiet apskatīties, ko tas avīžu Kārlis dara." Vienu otru reizi šī apskatīšanās beidzās vēlu naktī. Aleksis tādās reizēs attaisnojās:

„Ko lai dara, ja divi veci streļķi satiekas. Tik daudz ko runāt. Laiks iet ātri." Par to, ka viņam kājas gāja krustām, viņš nebēdāja, bet nākošā rītā ap brokastu laiku bija mājās kā likts.

Kādreiz, kad Aleksis atkal gāja pie Krūmiņa apskatīties, ko tas avīžnieku Kārlis dara, gāju līdz un dabūju noklausīties sarunā.

„Nu tad sveiks ringmanieti," apsveicinājās Kārlis ar Aleksi.

„Vesels, vesels gopperieti."

Toreiz vēl nezināju, ko šī saruna nozīmē. Vēlāk uzzināju, ka, lūk, Aleksis bijis strēlniekos Ringmaņa rotā, bet Krūmiņu Kārlis Goppera bataljonā. Vēlāk abi pārcelti pie Vācieša uz piekto pulku.

Tad Aleksis liek pusstopu galdā un Kārlis saka:

„Jāapskatās, kas man vēl tur palicis uzkodām!" Sākās kaŗa stāsti par Krimu, Taškentu un kā vēlāk abi pārbēguši pie Cēsīm pie baltajiem. Kad kaŗa stāsti pārcilāti un Aleksis taisās uz māju, Kārlis saka:

„Ej, Aleksi, tu tur Aumeisteros esi pagasta vecis. Man avīzē nav nekādu ziņu, ko jūs tur darāt. Gādā, lai kāds uzraksta avīzei."

„Zini, ka es pats esmu nevaļīgs. Otrkārt, ar to latvisko rakstīšanu arī ir tā, kā ir. Krieviski jau varētu tev uzrakstīt pat romānu," un viņš nopūšas.

(Turpmāk vēl)

Pasūtiniet tagad SPECIĀLOS rubļu CERTIFIKĀTUS labāko dāvanu uz

LATVIJU

Tagad labāku nekā jebkad agrāk INTERTRADE EXPRESS CORP.

To sakām mēs un to saka arī jūsu piederīgie.

Par tiem jūsu piederīgie var iegādāties visu, ko vēlas, par daļu no parastās vērtības, tas ir apm. tā, ka jūs būtu iegājuši veikalā ar $100 un nopirkuši mantas $200 vai $300 vērtībā, vai pat vairāk.

Speciālos rubļu certifikātus var arī ļoti izdevīgi apmainīt pret parastajiem rubļiem.

PILNĪGA GARANTIJA UN APDROŠINĀŠANA

Certifikātu piegāde mājās apm. 3 nedēļu laikā.

Speciālā rubļa vērtība ir $2.50

Pieprasait mūsu illustrētos katalogus.

PASŪTINAIT TAGAD tikai caur

INTERTRADE EXPRESS CORP.

125 East 23rd. Street, Fifth floor NEW YORK, N.Y. 10010, tālr. 982-1530

Ļoti svarīgi — Automobiļi Ātra piegāde

Izvēlaties no šiem jaunajiem modeļiem:

	Cenas US $
Zhiguli Vaz 2101 Jaunais, uzlabotais (Export Model)	**$3309.00**
Zhiguli Vaz 2103	**$3797.00**
Zhiguli Vaz 2102 Station Wagon (Export Model)	**$3651.00**
Moskvitch 412 IE	**$3359.00**
Moskvitch 408 IE	**$3089.00**
Moskvitch 426 Station Wagon IE	**$3505.00**
Moskvitch 427 IE Station Wagon	**$3761.00**
Zaporochets Zaz 968	**$2118.00**

Pieprasait mūsu speciālo illustrēto apkārtrakstu ar automašīnu attēliem. Pieņemam pasūtinājumus arī DZĪVOKĻIEM.

PĀRSŪTĀM LIETOTAS DRĒBES.

Iebraucēji no USSR, pieprasait speciālo informāciju! Mums ir 25 gadu pieredze šais darījumos un mums ir tūkstošiem apmierinātu klientu.

Speciālie rubļu certifikāti ir labākā dāvana

Intertrade Express Corp., 125 East 23rd. Street, New York, N. Y. 10010, kas speciālizējusies jau 25 gadus dāvanu sūtīšanā uz Pad. Savienību, ziņo, ka speciālie rubļu certifikāti ir labākā dāvana piederīgiem Latvijā.

Speciālie rubļi ir četrreiz vērtīgāki par parastiem, tāpēc tie ir izdevīgāki. Saņēmēji ar tiem var iegādāties visu speciālajos Vneshposyltorg ārzemju valūtas veikalos par apm. ¼ no mantu vērtības parastos rubļos, vai pat lētāk.

Speciālos rubļu Certifikātus var izdevīgi apmainīt arī parastajos rubļos par dārgāku likmi. Mēs varam jums ieteikt sazināties ar INTERTRADE EXPRESS CORP. 125 East 23rd. Street, 5th Floor, New York, N. Y., 10010, tālr. 982-1530 un pieprasīt bezmaksas illustrēto katalogu.

Pensionāru apvienības pārstāvji pārrunā veco ļaužu vajadzības. Vidū pie galda Ontario sociālo lietu ministrijas konsultants Roberts Krēms. Otrs no kreisās Toronto latviešu pensionāru apvienības priekšsēdis A. Retigs.
Foto: J. Kreilis

Vecos ļaudis māc vientulība

Veco ļaužu grupu komitejas ierosmē 27. februārī Igauņu namā Toronto bija aicināti 15 etnisko grupu pensionāru apvienību pārstāvji, lai pārrunātu veco ļaužu vajadzības, mītņu un citus jautājumus. Sanāksmi vadīja Ontario provinces sociālo lietu ministrijas konsultants igaunis Roberts Krēms. Bija ieradušies arī igauņu, latviešu un lietuviešu pārstāvji. Latviešu pensionāru apvienību pārstāvēja apvienības valdes priekšsēdis A. Retigs. Bez tam vēl sanāksmē piedalījās Toronto veco ļaužu mītņu un Jaunā horizonta programmas pārstāves.

R. Krēms sacīja, ka veco ļaužu mītnēs ievietotie iemītnieki apmierināti ar aprūpi, kas ir laba, bet ir valodas grūtības un māc vientulības sajūta. Viņš atradis, ka ap pussimt veco ļaužu divu gadu laikā mītnē, kurā būtu aprūpe lējis un tāpēc lūdza tos apmeklēt biežāk. Toronto latviešu pensionāru apvienības valdes priekšsēdis A. Retigs apmeklējis latviešus, kas novietoti no Toronto visattālākās vietās — Markhamā un Pikeringā, apmeklējumos nobraucot līdz 20 jūdžu dienā. A. Retigs domā, ka šos iemītniekus veco ļaužu mītnēs varētu iepriecināt ar priekšnesumiem, kā arī atvest uz saietiem Latviešu namā. Izklaidus dzīvojot, tas grūti izdarāms, tāpēc būtu jāveic latviešu pārvietošana vienā mītnē, kurā būtu aprūpe ar visām trim aprūpes pakāpēm. Visi šie aprūpes veidi ir True Devidsons veco ļaužu mītnē Austrumjorkā un St. Clair katoļu mūķeņu aprūpētā veco ļaužu mītnē. Šajās mītnēs ievietotie latvieši ļoti labi izteikušies par aprūpi un vēlētos, lai viņiem pievienotos latvieši arī no citām mītnēm.

Lai pārvietošanu veiktu un to varētu sākt izkārtot, jau laikus iesniedzamas nepieciešamās ziņas. Interesentiem jāpaziņo vārds, uzvārds, dzimšanas dati, kurā veco ļaužu mītnē pašreiz atrodas un kādā aprūpes pakāpē, kā arī jāpievieno pārvietojamās personas un viņa atbildīgo piederīgo paraksts, ka pārvietošanai piekrīt. Šīs ziņas iesūtāmas A. Retigam: 30 Topham Road, Toronto, Ont., M4B 3K2, tālr. 757-4327.

Igauņi saņēmuši apstiprinātu plānu un naudas piešķirumu lēto dzīvokļu nama celšanai saviem vecajiem ļaudīm.

—ls—

Laikraksta
LATVIJA AMERIKĀ
atsevišķus numurus
var pirkt Toronto
latviešu veikalos un
DV grāmatnīcā,
491 College St.,
kā arī LA spiestuvē,
125 Broadview Ave.

Dalīts darbs . . .

(Turpinājums no 6. lp.)

riodā. Vismazāk par uzturēšanos nometnē maksā draudzes locekļu bērni, citu draudžu piederīgiem ir 5 dolari vairāk, bet kas nepieder ne pie vienas draudzes, vēl 5 dolari. Nometnes budžetu pieņēma 27.000 dol. apmērā. Nometnes uzturēšanai vajadzīgi 15.000 dol., pie kam 10.000 ienāk no bērnu vecāku maksājumiem. Nometnē iekārtots jauns auto novietošanas laukums. Pagājušā gadā uzcelta jauna astotā kabīne, kas iekārtota moderni un izmaksājusi gandrīz 10.000 dolaru. Tā būs lietojama arī ziemā. Veikti arī citi uzlabošanas darbi.

Visumā maksājumi ienākuši labi, tomēr budžetā pietrūkuši 800 dol., kas bija jāņem no rezerves fonda. Pagājušā gadā draudzes nodevas nav nokārtotas par apm. 4000 dol. Katru gadu draudze 1000 dol. noliek mācītāju pensiju fondā, ko izmaksās mācītājiem pēc 75 gadu sasniegšanas. Uz Ziemsvētkiem un Lieldienām draudze izsūta ap 1200 aicinājumus ziedot ar aploksnēm. Parasti tikai apmēram puse savus ziedojumus iesūta. Salas novadā pieņemts lēmums, ka katram draudzes loceklim gadā jānostrādā viena diena draudzes darbā vai arī tas var atpirkties par 20 dolariem. Kollektes ienākušas vairāk nekā budžetā paredzēts (pavisam kollektēs ieņemts 13.041 dolars).

Draudzei ir divas baznīcas, katra pāri par 130.000 dol. vērtībā, un lauku īpašums, apm. 160.000 dol. vērtībā. Draudzes nams Bruklinā ir novērtēts pāri par 16.000 dol., kaut pārdošanas cenu te vērtē ap 50.000 dol. Sapulcē bija ieteikums draudzei iegādāties jaunu namu, kas jau noskatīts Bruklinā un par kuru prasa 120.000 dol. Pārdodot veco namu, pieskaitot nama fonda 51.000 dol. un solījumus ziedot, līdzekļi sanāktu pietiekami. Iespējams, ka vajadzētu īstermiņa aizņemumu, kamēr pārdod veco namu. Apsaimniekošana varētu būt ap 430 dol. mēnesī. Nama iegādei māc. R. Zariņš solījis ziedot 1000 dol., bet Iekšpilsētas (Bruklinas) dāmu komiteja 3000 dol. Pārrunās lielākā daļa izteicās par īpašuma iegādi, kaut bija arī iebildumi par nama vecumu un pārbūves iespējām. Remonti aprēķināti uz 25.000 dol.

Nolēma paaugstināt atlīdzību latviešu skolu skolotājiem no 3,50 uz 3,75 dol. par stundu, bet izpalīgiem dolaru mazāk. Draudzes budžetā skolām rezervēts 16.300 dolaru, bez tam paši vecāki skolas atbalsta ar pašaplikšanos, kas caurmērā ir 30 dol. no ģimenes. Jonkeros skolas pārbūves darbiem saziedots pāri par 13.000 dol. Ņujorkas skolās ir 44 skolotāji, bez tam praktikanti un trīs mācītāji, kas arī darbojas par skolotājiem. Atlīdzību draudzes budžeta kārtībā saņem 35 skolotāji, pārējiem atlīdzību maksā no skolu kasēm.

Palīdzības fondā ir gandrīz 14.000 dolaru. Daļu no līdzekļiem sūta uz Eiropu veco ļaužu atbalstam, daļu izlieto sainīšu sūtīšanai uz dzimteni, bet pēdējā laikā liela vērība pievērsta veco ļaužu vasaras atpūtai, ko daļēji atbalsta ar šī fonda līdzekļiem. Novadu komitejām un dāmu komitejām ir atsevišķas kases, tāpat līdzekļi ir ziedu fondiem koņu darbībai, skolām, jaunatnes pulciņam. Lai izspriestu jaunā nama iegādi, martā paredzēta draudzes locekļu sapulce.

Par draudzes priekšnieku arī nākamam gadam ievēlēja A. Trautmani. Katru gadu viena trešdaļa no valdes locekļiem nāk jauna. Uz trim gadiem ievēlēja T. Grīnbergu, J. Riekstiņu un J. Šūlmeistaru. Revīzijas komisijā uz vienu gadu pārvēlēja līdzšinējos K. Zuti, A. Vijumu un J. Pelši. Sapulcē bija ieradušies ap 150 draudzes locekļu.

V. I.

19. martā paiet 1 gads, kopš mana mīļā māmiņa

EMILIJA GARUMSONE,
dz. Dābols, atr. Cirītis

šķīrusies no mums.

Mūžība mirdz acīs tavās,
Kad tu mani svētī, māt,
Lai es varu gaitas savas,
Tīru sirdi izstaigāt.

Meita Čiepiņa

PATEICĪBA

Dziļi izjustu pateicību izsakām visiem, kas piedalījās mūsu mīļā dēla un brāļa

Valža Sigurda Miķelsona

izvadīšanā uz pēdējo dusu.

Sirsnīgs paldies prāvestam Viesturam Šēferam, mācītājam Arturam Voitkum un ērģelniekam Daumantam Vītolam, kā arī visiem par izjustiem atvadu vārdiem. Paldies par ziedu un piemiņas veltēm, paldies par līdzjūtības apliecinājumiem.

VELTA UN SIGURDS MIĶELSONI AR ĢIMENI.

Kristum un tautai

(Turpinājums no 13. lp.)

daloties mācītājiem un draudžu darbiniekiem, bet galīgs lēmums par LELBA nodibināšanu un tās satversmi nav panākts. Sakarā ar to Baznīcas virsvaldes loceklis prof. E. Leimanis 15. februāŗa LEL DAAs pārvaldes sēdē iesniedza savus paskaidrojumus LEL DAAs pārveidošanai. Pārvalde atbalsta prof. E. Leimaņa propoziciju, kurai piekrīt arī archibīskaps.

Archibīskaps A. Lūsis ziņoja par latviešu draudžu dzīvi svešumā. Garīgā aprūpe apmierinoša, materiālās vērtības aug, financiālais stāvoklis visumā labs. Vēl vienmēr ārpus latviešu baznīcas atrodas daudz tautiešu, kas nevēlas lūgt Dievu savā tēvu valodā.

Ārmisijas nozares vadītājs māc. J. Vējiņš ziņoja par ārmisijas darbu, kas nerit tik gludi, kā varētu vēlēties. 1973. gadā ieņemts kopā ar iepriekšējā gada atlikumu un noguldījumu procentiem 9458 dol., izdots 6568 dol., atlikums uz jaunā gada sākumu 2889 dol., kas noguldīts Bafalo krājaizdevu sabiedrībā.

Sanāksmē nebija ieradies LELDAAs apgāda vadītājs māc. E. Ķiploks, bet redaktors māc. J. Strautnieks no Čikagas. Mēnešraksts Ceļa Biedrs iznāk rēgulāri. Vēlams vairāk abonentu. Mēnešraksts saņem no LELDAAs 5000 dol. subsidiju. Apgāda darbs pērngad bijis sekmīgs un devis arī peļņu. Baznīcas kalendārs, kas iespiests Vācijā, sagādājis transporta un citas grūtības, bet amerikāņu spiestuves ir ļoti dārgas. Paša apgāda grāmatas krājumā par 4.437 dol. Līdz šim par Glika bībeles izdevuma sagatavošanu izdots 11.399 dol. Jādomā par jaunām ticības mācības grāmatām. Māc. V. Vārsbergs ierosināja vēl izdot jaunu dziesmu grāmatu ar notīm.

Revīzijas komisijas ziņojumu sniedza priekšsēdis V. Pētersons. LELDAAs pārvalde saimniekojusi taupīgi, atlikums kasē uz 1. janv. 34.352 dol., kas ir turpat par 9.000 dol. lielāks nekā gadu iepriekš. Bilance 40.954 dol. Pārvaldes rīcības līdzekļi pavairojušies par 9.346 dol. un uz š. g. 1. janv. bija 19.795 dol. Revīzijas komisija atzina, ka draudzes savus maksājumus LELDAAi kārtojušas atsaucīgi, lai gan visa budžetā paredzētā summa nav ienākusi. Pārvaldes kasieris E. Robiņš centīgs kārtojot pienākumus. Revīzijas komisija lūdza izteikt viņam pateicību. Archibīskaps A. Lūsis pasniedza E. Robiņam Atzinības rakstu.

Jaunatnes nozares vadītājs māc. I. Gaide bija iesūtījis lūgumu rast aizstājēju, norādot uz lielo darba slodzi Sv. Jāņa draudzē Toronto, kas kavē viņu pievērst vajadzīgo uzmanību jaunatnes darbam LEL DAAs pārvaldē. Jaunatnes Ceļš iznācis māc. T. Gulbja vadībā. Drīzumā sagaidāms 8. numurs. Turpmāk Jaunatnes Ceļa atbildīgā redaktora pienākumus uzņēmies Toronto Sv. Andreja draudzes mācītājs J. Cālītis.

LELDAAs priekšnieks prāvests A. Veinbergs ziņoja par sakariem ar apgabaliem un draudzēm. Floridā darbojas kāda dievlūdzēju kopa, kur ar laiku var izveidoties draudze. Problēmas radusās ar LEL DAAs archīva novietošanu, lai vajadzības gadījumā varētu atrast nepieciešamos dokumentus. Radušās problēmas gados vecajiem mācītājiem; jādomā par viņu aprūpi. Pēdējo sēdes daļu vadīja Baznīcas virsvaldes vicepriekšsēdis A. Rūsis, nobeigumā pateicoties visiem pārvaldes locekļiem par aktīvo līdzdalību.

J. E.

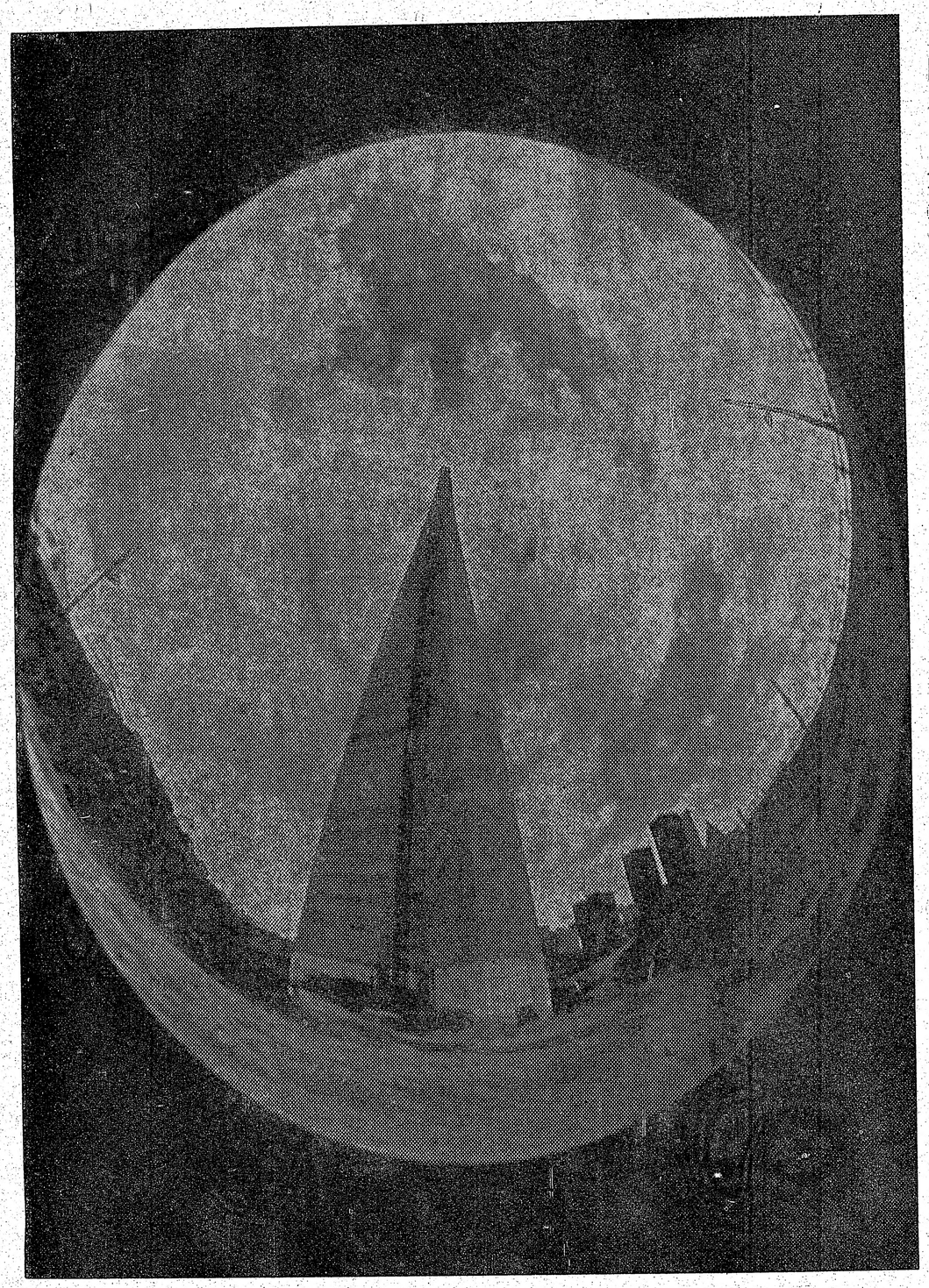

Šis ir viens no neparastākajiem CN Tower uzņēmumiem, kuŗu izdarījis Latvija Amerikā līdzstrādnieks Aleksandrs Kalniņš ar īpašu ‚zivs acs' fotokameras lēcu.

Augstākais tornis pasaulē

TĀDS BŪS 1834 PĒDU AUGSTAIS CN TORNIS TORONTO

Kā daudziem jau būs zināms, Toronto pilsētā,iepretim Gardiner ātrceļam, top augstākā dzelzbetona konstrukcija — CN Tower. Šinīs dienās tornis sasniedzis savu maksimālo augstumu — 1834 pēdas. Salīdzinājumā — Eifeļa tornis Parīzē ir tikai 984 pēdas augsts. CN Tower konstrukcija izmaksās ap 21 milj. dol. Šajā summā ieskaitīts novērošanas tornis, radio un televizijas antennas, restorāns, publiskās telpas un celtņi, kas abos virzienos stundas laikā spēs pārvietot ap 1300 personu.

Toronto pilsēta jau tagad uzskata CN torni par lielāko tūristu atrakciju, kaut gan paies vēl gads, pirms tas varēs oficiāli uzņemt pirmos viesus. Līdz šim konstrukcija virzījās uz priekšu ar lielu ātrumu — 20 pēdas dienā. Tagad sāksies iekšienes izbūve. Interesanti piebilst, ka restorāns atradīsies 1140 pēdu augstumā, un sēžot pie maza galdiņa, katram būs iespēja redzēt visu Lieltoronto un tās plašo apkārtni, pat Bafalo, ASV.

Torņa būvē pagaidām iesaistītas ap 100 dažādas firmas no visas Ontario provinces. Celtnes kopsvars pašlaik aplēsts uz 130.000 tonnām, ieskaitot 700 tonnu dzelzs. Torņa galotnes apkārtmērs ir 167 pēdas, kas dod pietiekami daudz vietas telekommunikācijas instrumentu novietošanai.

Kā jau parasts ar daudzām jaunām konstrukcijām, arī šī izpelnījusies jau kritiķu uzmanību. Daļa politiķu ir ieskatos, ka tā ir veltīga naudas izniekošana un daži domā, ka tornis varētu pat „sagāzties". Radušies arī „aviācijas eksperti", kas baidās, ka lidmašīnas varētu nejauši ieskriet torņa galotnē un radīt milzu katastrofu. Cirkulē arī citas negātīvās „teorijas".

Pagājušā vasarā dažādu streiku rezultātā apstājās būvdarbi, bet ar laiku grūtības tika pārvarētas. Šī brīnumtorņa radītāji ir Metro Centre Developments Ltd. būvprojektu vadītāji un darbinieki.

Aleksandrs Kalniņš

PULKVEŽA O. KALPAKA BATALJONA

PIEMIŅAS DIEVKALPOJUMS

svētdien, 10. martā, pl. 6 vakarā
Sv. Jāņa baznīcā Toronto

ATCERAS BALLE

sestdien, 16. martā, pl. 6.30 vakarā
„Inn on the Park — Centennial Ballroom"
1100 Eglinton Ave. East, Toronto.

Ieejas kartes pret ielūgumiem, sākot ar 1. martu, LOTUS puķu veikalā, 792 Bathurst Street, tālrunis 533-3884.

TORONTO KORPORĀCIJU KOPAS PREZIDIJS

E. Leimanis

PASKAIDROJUMI LELDAAs PĀRVEIDOŠANAS JAUTĀJUMĀ

Pārlasot ASV vidienes un Kanadas apgabalu konferenču protokolus, rodas iespaids, ka debates, kas šais protokolos atreferētas, zīmējoties uz subkomisijas projektu par LELDAA pārveidošanu par Baznīcu (LE LBA), tikpat kā nav skārušas problēmas būtību, bet pieskārušās vienīgi projektētās satversmes dažiem formāliem aspektiem, nemēģinot arī iedziļināties un saprast, kādēļ viens vai otrs satversmes pants ir tā vai citādi izteikts.

Parasti ikvienai komisijai, uzdodot kādu uzdevumu, dod arī norādījumus vai ielogus, kuŗos darbs veicams. Sinodes satversmes komisija pati nāca ar savu priekšlikumu, kas mēģināja apvienot visas latviešu ev. lut. draudzes, kā sinodālās, tā nesinodālās, vienā baznīcā un zem vienas jurisdikcijas (archibīskapa un Baznīcas virsvaldes, kas ievēlēti brīvā pasaulē).

Tā kā sinodes satversmes projektu Baznīcas virsvalde akceptēja, tad bija dabiski, ka subkomisija, turpinot sinodes komisijas darbu, uzskatīja augšminēto ielogu par dotu: proti, apvienot visas LELDAA ietilpstošās draudzes vienā baznīcā un zem vienas jurisdikcijas, kā tas rakstīts satversmes projekta ievadā. Tālāk satversmes projekta ievadā teikts, ka visas latviešu draudzes, kas pagaidām pieder pie kādas citas luteriskās baznīcas Amerikā, darbojas līdz Latviešu ev. lut. draudžu baznīcā Amerikā (LE LBA) ar tās satversmē paredzētām tiesībām un pienākumiem. Kamēr sinodes projekts paredzēja LELDAA likvidēšanu un jaunas sinodes dibināšanu, tikmēr LELBA satversmes projekts paredz LELDAA pārveidošanu par Baznīcu, kas, juridiski raugoties, ir LELDAA interns jautājums. Tā tomēr ir ievērojama starpība. Pārvēršot LELDAA par LELBA, nerastos pārtraukums. Arī LELBA sadarbotos visas latviešu ev. lut. draudzes tāpat, kā tās ļoti sekmīgi darbojušās LELDAA.

Bet tā kā neviens mācītājs un neviena draudze reizē nevar piederēt pie divi sinodēm, tad subkomisija bija spiesta pie satversmes 12. panta pēdējā punkta pievienot 2. piezīmi, ka par pārvaldes locekļiem nevar kandidēt mācītāji un draudžu locekļi, kas pieder pie draudzēm, kas pakļautas citu baznīcu jurisdikcijai. Šī ir loģiska konsekvence, bet ne subkomisijas mēģinājums sadalīt latviešu draudzes divi katēgorijās, kā tas minēts Kanadas apgabala konferences protokolā. Izņemot šo ierobežojumu, sinodālās draudzes darbotos līdz visās lietās LELBA gluži tāpat, kā līdz šim LELDAA. No otras puses, šis ierobežojums ir reizē arī aizsardzības vairogs sinodālām draudzēm, lai to sinodes nevarētu tām pārmest piederību pie divi baznīcām.

Tā kā abu satversmes projektu (sinodes un LELBA) uzdevumi ir vienādi – panākt visu latviešu ev. lut. draudžu un mācītāju atgriešanos savas mātes baznīcas klēpī, tad ierobežojums, ko izteic augšminētā panta piezīme, būtu spēkā tikai pagaidām. Tiklīdz kāda sinodāla draudze izstātos no savas sinodes un pārnāktu uz LELBA, šī piezīme uz šo draudzi neattiektos.

Bet tā kā pašlaik mūsu draudzes un mācītāji dažādu apstākļu rezultātā ir sadalījušies pa vairākām sinodēm un baznīcām, tad nebūs grūti saprast, ka visu draudžu atgriešanās savas mātes baznīcas klēpī nevarēs notikt bez jebkādiem upuŗiem no vienas vai otras puses. Viens šāds upuris sinodālām draudzēm augšminētās piezīmes akceptēšana. Subkomisija arī saprot, ka visu draudžu pārnākšana savas mātes baznīcas klēpī prasīs vairākus gadus laika un ka daži sinožu mācītāji, lai nezaudētu savas pensijas, nemaz nevarēs pārnākt uz LELBA. Tas tomēr nenozīmē, ka šie mācītāji latviešu draudzēs, kas piederētu pie LELBA, nevarētu strādāt. Sinožu satversmes paredz, ka viena sinode var uz laiku „aizdot" savu mācītāju otrai sinodei. Saprašanās garā ar sinodēm, pie kuŗām daudz latviešu draudžu pieder, šo mācītāju jautājumu varētu atrisināt.

Tā mēs redzam, ka satversmes jautājumi patiesībā ir tikai otras šķiras. Galvenais jautājums ir un paliek: vai visas šī kontinenta latviešu ev. lut. draudzes un mācītāji vēlētos apvienoties vienā Baznīcā un zem vienas jurisdikcijas? Ja sinodālo draudžu vairākums negribētu šķirties no savām sinodēm, tad mūsu problēma atkrīt pati par sevi un debates par atsevišķiem satversmes pantiem ir liekas. Tādā gadījumā mums jāsamierinās ar pašreizējo stāvokli, ka mums nav savas Baznīcas šai kontinentā. LELDAA ir tikai draudžu apvienība, bet ne Baznīca.

Kāpēc vajadzīga juridiska baze mūsu Baznīcai šai kontinentā? Neapcerot šī jautājuma teoloģisko pusi, minēsim tikai dažus organizātoriskas dabas jautājumus:

Neviena sabiedriskās dzīves forma nav pilnīga, bet mums kā sava laikmeta bērniem ir jāmeklē labākas ārējās formas, lai mēs vislabāk varētu kalpot savai baznīcai, tautai un Dievam. Domājot par mūsu baznīcu, mums visvairāk jādomā par tās saglabāšanu mūsu bērniem un ne vairs tik daudz par mums pašiem, kas esam aizejoša paaudze. Sinodes jautājumu ierosināja jaunākās paaudzes mācītāji un draudžu vairākums noraidīja, gan ne ar balsošanu pret šo satversmi, bet ar nepiedalīšanos balsošanā. Ja vecākā paaudze stūrgalvīgi turētos pretim arī LELBA projektam, mēs vienīgi kaitētu savas baznīcas un tautas interesēm. Neaizmirsīsim arī apstākli, ka mūsu zemes okupanti izmanto pašreizējo stāvokli savai propagandai, paužot uz-

(Turpinājums 18. lp.)

ziggy's

fantastic foods

Līdzšinējais
TIP-TOP MEATS
delicatessen

Eiropiešu delikatešu un gaļas veikali

Minētajos veikalos jūs vienmēr atradisit

„SPECIĀLAS CENAS"

1727 Bloor St. W. (pretim Keele pazemja stacijai) ● Yorkdale Shopping Centre ● Fairview Mall ● Ziggy's at Sherway Gardens ● Scarborough Town Centre ● Bramalea City Centre ● Huron Square Shopping Centre, Cooksville, 2500 Hurontario St. ● Westcliffe Mall, Hamilton, Mohawk Rd. & Upper Paradiese ● un šādos LOBLAWS veikalos: 480 St. Clair Ave. West ● 2877 Bayview (Bayview Village S. C.) ● Eastgate Square ● Stoney Creek White Oaks Plaza, London ● 596 Montreal Rd., Ottawa ● 2085 Carlingwood, Ottawa ● 2241 Riverside Dr. (Billings Bridge), Ottawa ● 1040 Princess Street, Kingston.

Saviem radiem un draugiem Latvijā

Jūs varat nosūtīt

PĀRTIKU ▪ RUBĻU CERTIFIKĀTUS

AUTOMOBIĻUS ▪ MOTOCIKLETUS

Tuvāka informācija

DV GRĀMATNĪCĀ,

491 College St., Toronto. Tel. 921-7121

DĀVANAS KATRAM GADĪJUMAM

KERAMIKA, ROTASLIETAS, ĀDAS UN KOKA IZSTRĀDĀJUMI, AUDUMI, GRĀMATAS, APSVEIKUMU KARTTĪTES

DAUGAVAS VANAGU GRĀMATNĪCĀ

Latviešu namā, 491 College ielā, Toronto, Ont. M6G 1A5 (atvērta katru dienu no pl. 12 dienā līdz 8 vak., vasaras laikā sestdienās, un svinamās dienās slēgta). Pieņem maksājumus par laikrakstu un sludinājumus.

Pārsūtām naudu, certifikātus un saiņus uz Latviju (pēc kataloga). Tuvākai informācijai zvanait.

921-7121

Laikrakstam **LATVIJĀ AMERIKĀ**

125 BROADVIEW AVE., Toronto, Ont. M4M 2E9

Lūdzu sūtiet man LATVIJU AMERIKĀ uz

☐	vienu gadu	$21.—
☐	6 mēnešiem	$11.50
☐	3 mēnešiem	$ 6.—

Mr., Mrs., Miss. .....

Adrese: .....

.....

Čekus lūdzam rakstīt uz
LATVIJA AMERIKĀ PUBLISHING LTD. vārda.

Saņemiet savu pienācīgo daļu no Ontario jaunajiem nodokļu maksājumiem

2 NO KATRIEM 3 NODOKĻU MAKSĀTĀJIEM SAŅEMS ATPAKAĻ SAVU DAĻU NO 300 MILJONU DOLARU ATMAKSĀJAMĀS KOPSUMMAS

Šinī pavasarī Ontario valdība izmaksās šīs provinces iedzīvotājiem 300 miljonu dolarus nodokļu samazināšanai. Ģimenes, pensionāri, istabu īrnieki ar un bez pansijas, darbam nespējīgie un citi — 2 no katriem 3 Ontario iedzīvotājiem, kas izpilda šāda ienākuma nodokļa formu, saņems daļu no šīs nodokļu samazinājuma summas.

Ontario jaunā nodokļu samazināšanas sistēma ietver trīs nodokļu samazināšanas veidus:

1. Māju īpašnieki un īrnieki (ieskaitot istabu īrniekus ar vai bez pansijas) var saņemt atmaksu nekustama īpašuma nodokļa samazināšanai (Property Tax Credit)
2. Izpildot Federālās valdības ienākumu nodokļa formu, iespējams saņemt tirdzniecības nodokļa samazinājumu (Sales Tax Credit)
3. Ikviens, kas pāri 65 gadu vecumam, var saņemt nodokļa samazinājumu pensionāriem (Pension Tax Credit)

Jums jāizpilda federālās valdības ienākuma nodokļa forma. Ienākuma nodokļa formai pievienota violeta veidlapa. Pat ja jums nav jāmaksā ienākuma nodoklis, jums tomēr jāizpilda nodokļa forma.

Mēs vēlamies, lai jūs saņemtu savu pienācīgo Ontario nodokļa samazinājuma daļu.

Ontario's fair share

TAX CREDIT SYSTEM

William G. Davis, Premier
Allan Grossman, Minester of Revenue

Ja jums būtu kādi jautājumi, uzgrieziet pa tālruni 0 un jautājiet telefonistei Zenith 8-2000. Tas viss bez maksas. Lielotoronto iedzīvotāji var zvanīt pa tālr. 965-8470.

PASKAIDROJUMI LELDAAs ...

(Turpinājums no 16. lp.)

skatu, ka ārpus Latvijas nekādas latviešu ev. lut. baznīcas neesot, bet vienīgi atsevišķas draudzes, kas izkaisītas pa dažādām baznīcām.

Mums ir vajadzīga sava baznīca arī šai kontinentā, lai tā kā līdzvērtīga citām luteriskām baznīcām varētu nostāties tām blakus. Neaizmirsīsim, ka šai kontinentā ir vairākas baznīcas ar daudz mazāku locekļu skaitu, nekā pašlaik LELDAA apvienoto. Šo baznīcu un to mācītāju vārdi minēti šī kontinenta baznīcu reģistros, kamēr mūsu baznīcas un mācītāju vārdi neparādās. Mūsu archibīskapam un LELDAA priekšniekam nereti bijis jāklausās LWF un WCC vadītāju netieši aizrādījumi, ka viņi operē ar draudzēm, kas pieder pie citām baznīcām.

Nenovērtēsim par zemu arī apstākli, ka starptautiskā forumā baznīcai lielāka iespēja cīnīties par mūsu tautas atbrīvošanu no apspiestības.

Kā mēs domājam piesaistīt savās draudzēs jaunos latviešu mācītājus, ja mums nebūs savas juridiski organizētas baznīcas šai kontinentā? Kā mēs varam runāt par mūsu baznīcas nākotni vispārīgi, ja šī kontinenta draudzes, kas sastāda mūsu baznīcas brīvajā pasaulē spēcīgāko zaru, nav apvienotas vienā reģionālā baznīcā, kādas jau pastāv Vācijā, Zviedrijā un Anglijā?

Lai gan Latvijas ev. lut. baznīca brīvajā pasaulē ir LWC un WCC locekle, šajā kontinentā tai nav juridiska pamata, lai nostātos kā līdzvērtīga locekle citām Amerikas baznīcām.

Nav mūsu spēkos pašlaik atjaunot savu valsti, bet neviens neliedz juridiski nostiprināt savu baznīcu šai kontinentā. Tādēļ LELDA pārveidošana par LELBA būtu ticības apliecināšana mūsu pašu spēkiem, labai gribai un paļāvībai Dieva vadībai. Laiks ir pārāk nopietns, lai kaut kādu formālu iebildumu dēļ mēs atteiktos no savas baznīcas nostiprināšanas šai kontinentā.

Evaņģelijs prasa izšķiršanos, dzīve mums ikvienam prasa izšķiršanos, tāpat šī mūsu draudžu problēma prasa noteiktu un skaidru atbildi.

Draudžu pārvalde lūdz visas latviešu ev. lut. draudzes vēlreiz pārdomāt LELDAAs pārveidošanu par LELBA šo jauno paskaidrojumu gaismā, visumā bazējoties uz subkomisijas izstrādāto satversmes projektu. Šī projekta pamatā ir LELDAAs pašreizējā satversme, kas grozīta vienīgi par tik, cik tas nepieciešams, lai draudžu apvienību pārveidotu par Latviešu evaņģeliski luterisko baznīcu Amerikā.

Kalamazū

Divu grāmatu autore Alīse Ose 9. februārī Latviešu namā referēja par ģenerāļa O. Dankera dzīvi sievietes skatījumā. Ievadvārdus teica Latviešu biedrības valdes vicepriekšsēdis J. Grotēns, bet referāta nobeigumā referentei ar sarkamām rozēm pateicās Latviešu b-bas dāmu komitejas priekšniece H. Pole. Bija ieradušies pāri par 50 klausītāju, kuŗus biedrības dāmas pacienāja ar viru un pankūkām.

GRĀMATAS LIELDIENU DĀVANĀM UN PAŠU PRIEKAM

J. Zariņš — Kāvu gados III d.	$10.00
A. Rasa — Tā stunda ir klāt, stāsti	$5.50
A. Erss — Lauku varoņi, st.	$6.50
A. Austriņš — Garā jūdze, rom.	$7.50
J. Rudzītis — Tālos ceļos, savos ļaudīs	$6.00
Janis Gailis — gleznu repr. mape - krāsās	$25.00
D. Švīkule — Veselības un ilga mūža nosl.	$7.00
K. Arums—Ganu zēns un velns un citas pasakas	$2.50
A. Lindgrēma — Trakais Emīls, bērnu bilž. gr.	$4.00
88 Latviešu tautas dejas un apdares	$25.00
T. Puisāns — Nogrimušās jaunavas mantojums	6.50
L. Bārene — Ardievas, romāns	6.00
J. Babre — Svētums nav greznība	6.50
Kā to sauc (latviski un angliski) bērniem	7.00
A. Brigadere — Sprīdītis, ilustr.	$9.60
Alise Osis-Stunda — Dzejnieks un nepazīstamā (Eduards Vulfs 1. pasaules kara vidē)	6.50
T. Krūka — Aiztecējuši ūdeņi dzirnas negriež, rom.	6.00
Ā. Zveja — Vārdi - atspulgi, dzeja	4.00
K. Ieviņš — Dvēseļu nemiers, rom.	6.50
M. Kovaļevska — Deviņpadsmit	11.00
E. Spēks — M. T. Viktoria, rom.	7.00
R. Līdums — Latvieši - brīvības meklētāji	6.00
A. Bērziņš — Kārlis Ulmanis	$8.00
Ē. Raisters — Es Rīgu sirdī jūtu, dz.	5.50
G. Janovskis — Uz neatgriešanos, rom.	$6.50
P. Jurevičs — Pretstatu pasaule, esejas	6.50
H. Krauja — Nemiera vīns, dzejoļi	4.50
I. Brēdrichs — Vakarvējš, dzejas	5.50
Baltic States (Studijas par Baltijas valstīm)	10.00
A. Dzērvīte — Latvju raksti	25.00
Liesma — Mūžības krasti, dzeja	6.50
J. Klīdzējs — Tās balsis, tās balsis	6.00
Archīvs XIII	7.00
J. Norvilis — Senā gadskārta, nošu grāmata	1.50
J. Grīnblats — Jaunkundz, nepareizi savienots	5.60
A. Ivaska — Solis silos, dzejas	6.50
E. Aistars — Goda diena, rom.	5.50
L. Slaucītājs — Kādreiz un tagad	6.50
Dz. Zeberiņa — Ģimenes pavards	5.50
Dr. H. Tichovskis — Bīskaps Jāzeps Rancāns — dzīve un darbs	7.50
V. Kārkliņš — Dieva zeme, rom.	$7.50
Z. Mauriņa — Dzīves jēgu meklējot, esejas	6.00
Ē. Stons — Dzīves alkas, rom.	7.50
Ģen. O. Dankers — No atmiņu pūra	7.50
A. Grīns — Zemes atjaunotāji	12.00

Daugavas Vanagu grāmatnīcā

491 College Street, Toronto, Ont. M6G 1A5

Pasta sūtījumiem 10% no pasūt. Tālr. 921-7121

Rasma Aizupe

Ķešpadsmit Gadi Sibirijā

Šī vienreizējā, saistošā R. Aizupes grāmata par viņas un citu latvju moku gaitām ir radījusi tik lielu interesi un atsaucību sabiedrībā, ka apgāds jau tagad nolēmis metienu divkāršot, kas tomēr nemainīs grāmatas iznākšanas laiku — **marta beigas.**

Interesenti, kas pasteigsies pasūtināt iepriekš, grāmatu saņems pirmie, un tā būs piemērota lasāmviela vai dāvana Ciešanu nedēļā vai Lieldienās.

Grāmatas cena — cietos vākos $12, bet greznos — $13. Arī šo metienu pasūtinot līdz 21. martam piešķirta tāda pati atlaide kā iepriekšējā metienā, proti — grāmata cietos vākos maksās tikai $10.50 un greznā sējumā — $11.50.

Pasūtinājumi ar samaksu adresējami:

A. KALNIŅŠ, 43 Woodside Ave.

Toronto, Ont., Canada M6P 1L9

Vai esat pēdējā laikā domājuši par ārsta parakstīto zāļu cenām?

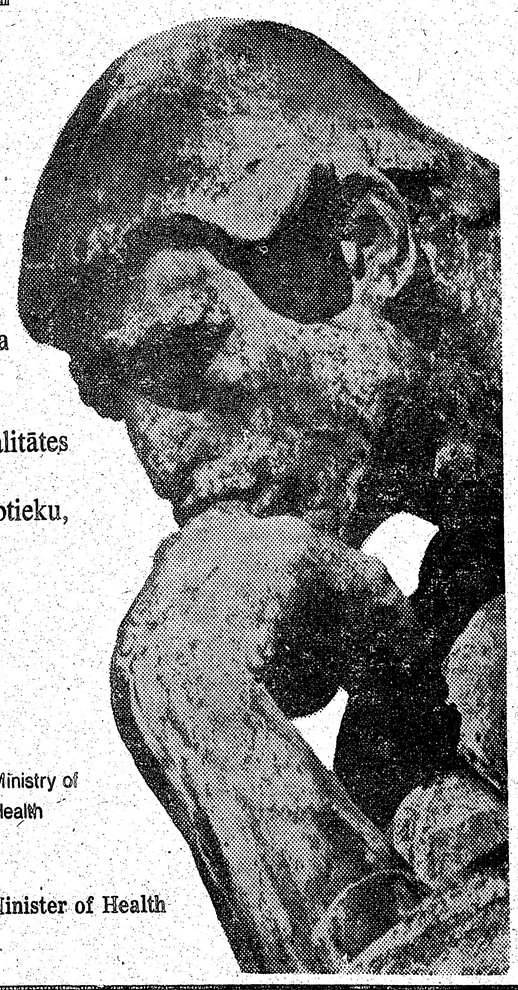

Vienas un tās pašas kvalitātes dažāda fabrikāta zāles cenas ziņā ļoti atšķiras.

Nākamā reizē, kad jums jānodod ārsta recepte, jautājiet — Vai es saņemu zāles par zemāko cenu sakarā ar Parcost? — Parcost ir programma, kas nodrošina jums — zāles par samērīgu cenu — izmantojiet to! Jūsu ārstam un farmaceitam ir pieejams augstas kvalitātes Parcost zāļu saraksts.

Domājiet par Parcost—izvēlieties aptieku, kas šai plānā piedalās.

PARCOST prescriptions at reasonable cost

PARTICIPATING PHARMACY

Ontario Ministry of Health

Hon. Frank S. Miller, Minister of Health

Tika mēbeles tieši no importētāja noliktavas. Dzīvojamo, ēdam- un guļamistabu iekārtas. Atvērts no pl. 9—9, **CLAUSEN Ltd.,** Hwy. 7., svētd. no pl. 1—5. EINAR nedaudz austrumos no Bramalea, tel. **459-0760** un **79** Duncaster, Thornhill, tel. 881,0000.

Daugavas Vanagu nams
PIEDĀVĀ ZĀLI
DAŽADIEM SARĪKOJUMIEM
PIEPRASIET TELEFONISKI
125 BROADVIEW AVE
Tel. 465-5225
Daugavas Vanagu klubs
atvērts biedriem un viesiem no pl. 12 dienā — 12 nakti, pirmd. līdz ceturtdienai lesk. piektd. un sestd. no pl. 12 — 1 naktī, svētdienās no pl. 12 — 9 vakarā.
DAŽĀDI DZĒRIENI AR MALTĪTĒM KATRĀ IZVĒLĒ. SVĒTDIENĀS DZĒRIENI TIKAI PIE MALTĪTĒM

kas? kur? ko?

Town & Country R. E. Ltd., Realtor
V. PALMA pārstāvis

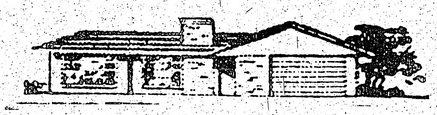

377 Glengarry Ave., Toronto 12, Ontario
TĀLR. 782-7246
Pērkot vai pārdodot savu nekustamu īpašumu, zvaniet nesaistīgai informācijai — 782-7246. Mājas lielā izvēlē visā pilsētā. Palīdzam sagādāt obligācijas un iemaksas māju pirkšanai uz izdevīgiem noteikumiem.

KALUPE
DIMANTI — PULKSTEŅI
LATVISKAS ROTAS
Zeltkales
Aldonas ĶIVLENIEKS-KORMS
Veikalā un darbnīcā 964½ Bloor St. W., Toronto 4, Ont., tālr. 533-2837

MĀJU ĪPAŠNIEKI, KAM NEPATĪK KRĀSOT SAVU MĀJU!
Sazinieties ar uzņēmuma īpašnieku — bez starpniekiem
ALUMINUM SIDING
- JUMTA IZBŪVES APŠUVUMI (dormers)
- LIETUS NOVADA CAURULES
- LOGI
- DURVIS
- MARĶĪZES (Awnings)
- JUMTA PĀRKARES (Soffit and fascia)

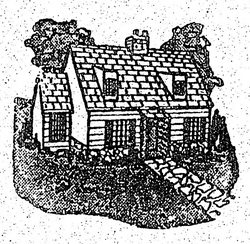

Īpašnieks Arturs Mīme
CENTURY ALUMINUM INSTALLERS
248-9984 536-5794
38 Noranda Drive
Toronto 15, Ont.

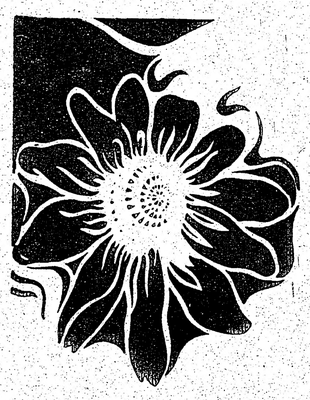

Fotografisku darbu lieluzņēmums ar atzītu kvalitāti un reputāciju pat ārpus Kanadas.
Atlaide
Benjamiņa filmu laboratorija
247 RICHMOND ST. E.
TORONTO, ONT.
M5A 1P2
Tel. (416) 863-1166

A. Eglītis — TV RENTALS
19" $10.00 mēnesī
23" $10.00 mēnesī
krāsu $18.00 mēnesī
161A Roncesvalles Ave., Toronto, tel. LE 7-1401
805 St. Clair Ave. W., Toronto, Ont., tel. 654-1154

DAŽĀDU ZIEDU MEDUS
dabīgs, nepasterizēts
Ziedputekšņi (Pollen).
Perupieniņš (Royal Jelly) no
ĒRGĻU LIGZDAS DRAVĀM
30 Dewson St., Toronto 17, Tālr. 534-0563

ROSAR-MORRISON FUNERAL HOME LTD
467 Sherbourne St. Toronto 5, Ont. 924-1408
RŪPĪGA UN SMALKJŪTĪGA
APBEDĪŠANAS CEREMONIJU IZKĀRTOŠANA

A. KRISTAPSONA
gaļas un gaļas izstrādājumu veikals
1095 Queen Street East, Toronto, tālr. 466-5152

PAVASARA **LE 1-7353**
delikatešu veikals un konditoreja
361 RONCESVALLES AVE. Īpašnieks St. ČUKULS

A. BĒRZIŅŠ Realty Ltd.
NEKUSTAMI ĪPAŠUMI, APDROŠINĀŠANA
OBLIGĀCIJAS UN NOTĀRS
316 Harbord Street, Toronto, Ont. Tel. 534-8447

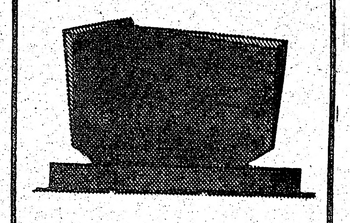

PIEMINEKĻI
Igauņu uzņēmums
YONGE MEMORIAL LTD.
2019 Yonge St., Toronto 7
Starp Eglinton un Davisville
487-2147, vakaros 445-8955
Kvalitātes darbs un eiropiešu mets

TRANSPORTA UZŅĒMUMS

BALTIC MOVERS
TĀLR. 534-1403, Toronto

VISĀDA VEIDA IESPIEDUMDARBI

- VIZĪTKARTES
- IELŪGUMI
- BIĻETES
- VĒSTUĻU VEIDLAPAS UN APLOKSNES
- GRĀMATAS
- KALENDĀRI
- MĒNEŠRAKSTI
- LAIKRAKSTI
- UN LĪDZĪGI IESPIEDUMDARBI

VEICAM

- LAIKUS
- LABI
- UN PAR MĒRENĀM CENĀM

amber

PRINTERS AND PUBLISHERS LIMITED
SPIESTUVE UN KANTORIS:
125 BROADVIEW AVE. TORONTO, ONT. M4M 2E9

TĀLR. (416) 466-1514

Amerikas baltiešu biedrības priekšniece Māra Eferte (pa kreisi) atklāj baltiešu gleznu izstādi Bostonā, no kreisās: H. Keks, V. Vizgirda, M. Dreimane-Reinberga, U. Puriņš un R. Viesulas. Foto: Osvalds Akmentiņš

Baltiešu gleznu skate Bostonā

Bostonas pilsētas valdes namā, kas tikai nesen uzcelts atsteķu stilā un tagad ir viens no ievērojamākām jaunlaiku celtnēm pilsētā, nupat beidzās baltiešu mākslas skate, kurā ar saviem darbiem no katras nacionālitātes piedalījās divi pārstāvji.

Notikums baltiešu vidū bija saistījis lielu ievērību, sevišķi kuplā skaitā bija ieradušies latvieši un lietuvieši, mazāk igauņi, bet nebija neviena no amerikāņu preses, ne pilsētas vai gubernātora kancelejām. Šī noraidīgā vai vienaldzīgā izturēšanās pret samērā daudzajiem baltiešiem Bostonā nepalika bez sarūgtinājuma.

Izstādi atklāja Amerikas baltiešu biedrības priekšniece Māra Eferte un pieminēja, ka biedrība dibināta 1941. gadā ar mērķi iepazīstināt amerikāņus ar baltiešu mākslu. Veselus 15 gadus biedrība Džordana Hallē rīkojusi baltiešu mākslinieku koncertus, kas pazīstami kā Baltic Concert Series. Tagad biedrība koncertu rīkošanu pārtraukusi, jo nespēj samaksāt par dārgajām telpām. Turklāt Bostonas pilsēta šīs izcilās telpas izstādei devusi bez maksas. Namā celšanā piedalījies arī latvietis arch. J. Andersons, kas arī bija ieradies izstādē.

Izstādē spēcīgākais bija lietuvju vecmeistars Viktoras Vizgirda, reprezentējot franču skolu. Viņam izkopta gaume — naturālais kombinējums ar simbolisko gaišos toņos. Vizgirda grupu izstādē bija redzams arī 1937. gadā Rīgā. Visi pārējie debitanti mācījušies Eiropas vai Amerikas mākslas skolās, lai gan dzimuši savā tēvu zemē.

Vizgirdas skolnieks Romas Viesulas izceļas ar smalkāku grafiku. Piedalījies daudzās izstādēs Vakareiropā un arī tādās zemēs kā Čechoslovakijā, Dienvidslavijā u. c. Igauniete Epa Ojamā tīksminās ar gaišām, iesārtām anatomiskām formām, kas reizēm liekas cilvēka miesa, brīžiem neapvaldīta fantazija, padodas arī vaļībām, bet smalkjūtīgi, jo glezno „pēc izjūtas". Igaunis Hardu Keks mācījies gleznieciību Kalifornijā un ir jaunu ceļu gājējs mākslā. Viņš grib izteikties ar neparastiem līdzekļiem, lipekļiem, lentēm u. c.

Ja Vizgirdas darbos bija redzams lietuviskais, tad iejūtīgs, varētu teikt, pat latvisks, lirisms atstaro vai no katra Mairas Dreimanes-Reinbergas darba. Tur it kā parādās folkloristiskais un dzejiskais gaišos toņos un vieglā zīmējumā. Turklāt Uldis Puriņš rāda veidojumus, dobumus stingrā nomudulējumā, kuŗus, šķiet, var izlietot arhitektūrā un citādi praktiskā dzīvē. Daži no viņa darbiem izstādīti Ņujorkā Chase Manhatena bankā.

Izstādē bija ap 40 darbu, kas deva patīkamu mākslas strāvojumu Bostonas izsmalcinātai sabiedrībai.

Osvalds Akmentiņš

Viņš prasīja Maskavas okupācijas izbeigšanu

(Turpinājums no 1. lp.)

skaidrot, ka Kisingeram nekavējoties Kairo un Damaskā sekoja Pad. savienības ārlietu ministrs Gromiko? Kairo Gromiko uzturējās veselas 4 dienas, un pēc Kremļa emisāra aizbraukšanas prezidents Sadats publicēja baltiem diegiem un tukšām frazēm salāpītu pieklājības interviju.

Nozīmīgajās Izraēlas un arabu valstu jaunu attieksmju veidošanās dienās Izraēla pārdzīvoja vērā ņemamu iekšpolitisku krizi. Bijušā kaŗa ministra Moišes Dajana demisija un 75 gadu vecās Goldas Meires pagurums pēc parlamenta vēlēšanām, kuŗās Goldas partija zaudēja vairākas vietas, radīja jaunu politisku situāciju, kuŗā savas pretenzijas pieteica arī labā spārna opozicijas partija.

Visiem zināms, ka Moiše Dajans popularitātes viļņa virsotnē nokļuva 1967. gada 6 dienu kaŗa norisē. Šī zibeņkaŗa īstie lauri pienācās Izraēlas galvenā štāba priekšniekam ģen. Icikam Rabinam. Dajana aizmuguriskie politiskie manevri pēdējās nedēļās pamudināja Goldu Meiri atturēties no jaunas valdības sastādīšanas.

Pēdējās ziņas no Izraēlas tomēr vēstī, ka Golda, paklausot savas partijas vairākumam, uzņēmusies jaunas valdības sastādīšanu un arī Moiše Dajans tajā būs redzams.

Vašingtonas pēdējo dienu sensācija ir amerikāņu arodbiedrību sazvērestība visiem līdzekļiem no Baltā nama dabūt laukā Ričardu Niksonu. Ja tas neizdotos, viņas centīsies atbalstīt rudens vēlēšanās visus demokratu kandidātus. Arodbiedrību dižvīri — Mīnijs, Abels un citi vēlas panākt tādu stāvokli, ka kongress varētu pārbalsot katru prezidenta „veto". Uz ārieni arodbiedrību dūžu sazvērestība izpaužas tikai nevainīgā prasībā izbeigt algu un cenu kontroli. Šai Mīnija iecerētai uzvarai ceļā tomēr stāv vērā ņemams faktors — pašu demokratu savstarpējā apkaŗošanās.

Vašingtonā publicēti dati, kā ASV un Pad. savienības sadarbības ietvaros pagājušā gadā īstenojusies savstarpējā tūristu kustībā. Izrādās, ka uz Pad. savienību Brežņeva brīnumus skatīties devušies pāri par 80.000 amerikāņu. Tanī pašā laikā „imperiālistiskā kapitālisma" sejā ieskatīties pag. gadā ASV ieradušies tikai 2000 padomju tūristu. Lieki piezīmēt, ka šo tūristu vidū bijuši tikai partijas biedri, speciālisti, čekisti, daži mākslinieki un varbūt pat kāds partijai uzticīgs kolchoznieks.

Kremļa padzītā rakstnieka Solžeņicina gaitām pasaules prese vairs nerezervē pirmās lappuses. Varbūt izņēmums ir The New York Times, kas nupat publicēja kādu Solžeņicina pag. gada septembrī Kremļa politbiroja locekļiem adresētu memorandu.

Mums sevišķi var interesēt tas, ka šajā memorandā Solžeņicins ieteic Kremlim atteikties no virskundzības pār 14 citu tautību republikām. Solžeņicins šajā memorandā prasa arī Kremļa izvākšanos no Baltijas valstīm. Viņš ieteic paturēt Kremlī autoritātīvo režīmu, bet atmest marksismu kā novecojušos doktīnu.

Brīnums, ka par šo memorandu vien Solžeņicinu neiemeta cictumā. Viņš brīdinājis arī politbiroja varenos no konflikta ar Ķīnu. Šāds konflikts prasīšot 60 milj. kaŗa upuru. Viņš ieteic Kremļa valdniekiem visus spēkus un līdzekļus veltīt krievu tautas labklājības celšanai, Sibirijas apsaimniekošanai, kur uz 4 milj. kv. jūdzēm vēl joprojām dzīvo 4 milj. cilvēku.

Laiks rādīs, vai Solžeņicins ir liels rakstnieks, tālredzīgs politiķis vai arī tikai sirdsapziņas mocīts krievu nacionālists. Varbūt ka viņš ir arī ideālists, kas piedzimis 10 vai 20 gadus par agru.

Aleksandrs Ķegumnieks

SV. JĀŅA BAZNĪCA TORONTO ŠOGAD BŪS IZMAKSĀTA

Sv. Jāņa draudzes dievnama iesvētes 10 gadu atceres dievkalpojumā ar dievgaldu 3. martā piedalījās 350 baznīcēnu. Archibīskaps A. Lūsis teica lūgšanu un altāŗa runā pieminēja pateicībā visus, kas darbojušies pie baznīcas celšanas, kā arī mūžībā aizsauktos darbiniekus. Svētrunu teica draudzes mācītājs I. Gaide. Draudzes koris diriģenta J. Baruša vadībā kuplināja dievkalpojumu ar divām dziesmām.

Sekojošā draudzes pēcpusdienā baznīcas zālē 170 draudzes locekļu noklausījās archibīskapa A. Lūša referātu par tematu Jēzus gleznās un īstenībā, ilustrētu ar krāsu diapozitīvu demonstrējumu. Pēc tam draudzes priekšnieks J. Koncis pateicās archibīskapam, dāmu komitejai un visiem darba veicējiem. Baznīcas kopējam R. Šteinbergam pasniedza aploksni.

Draudzes baznīcas parāds palicis vairs tikai nepilni 9000 dol., Uz draudzes padomes ierosinājumu uzsākt akciju parāda dzēšanai pilnā apmērā draudzes pēcpusdienā tūliņ pieteicās pirmie ziedotāji ar kopējo ziedojumu 3100 dol. Akcija turpināsies, kamēr baznīca būs atbrīvota no parāda. Draudzes pēcpusdienas dalībnieki vēl pakavējās pie dāmu komitejas klātā kafijas galda. —ls—

DV Centrālās valdes sēde Anglijā

(Turpinājums no 1. lp.)

CV prezidijs principā šo ierosinājumu atbalsta un iesaka DV zemju valdēm to apsvērt un īstenot.

DV CV prezidijs šogad laikā no 27. līdz 29. jūnijam Latviešu mājā Almelijā, Anglijā, sasauc DV centrālās valdes sēdi un ir jau vienojies par sēdes darba kārtu.

DV CV prezidijs iepazinās ar filmoperatora V. Lapenieka iesniegumu par filmas DV organizācijas 30 gadu izgatavošanu. Izdevuma Laiks, telpa, ļaudis, kas aptver DV organizācijas 25 gadus, manuskripts 15. janvārī nodots spiestuvei. Tas aptver pirmās 2 grāmatas, bet trešās grāmatas manuskriptu vēl sagatavo. Latviešu kaŗavīrs Otra pasaules kaŗa laikā trešās grāmatas manuskriptu sagatavo, un grāmata iznāks šā gada otrā pusē.

Prezidijs pārrunāja arī Madrides latviešu raidījumu jautājumus un par izdevumu Latvietis latvietim. Šai izdevumā par tehnisko redaktoru no DV CV puses darbojas CV loceklis A. Puķīte.

Pārsprieda DV CV 1975. gada budžeta projektu, ko apstiprinās nākamajā CV sēdē. DVF valde izraudzījusi žūrijas komisiju tēlotājai mākslai 3. DV globālām dienām šādā sastāvā: Ēriks Žilinskis, Imants Laugalis un Vitauts Sarkans. 3. DV globālās dienas notiks Anglijā laikā no 29. augusta līdz 4. septembrim. Komisijas literātūrā, mūzikā un tēlotājā mākslā publicēs DV CV apkārtrakstā. A. B.

Pieņemšana Igaunijas svētkos Ņujorkā

„Baltijas valstu politiskā situācija pašreiz šķiet diezgan laba," Igaunijas neatkarības 56. gada dienas pieņemšanā Ņujorkā žurnālistiem teica Baltiešu pasaules apvienības priekšnieks Ilmārs Plērs. „Man šodien bija telefoniska saruna ar kādu igauni Ženēvā. Tā ilga tikai dažas minūtes, sīkumi vēl jāgaida vēstulē pa pastu. Baltiešu delegācija pirms dažām dienām bija pieņemšanā pie Vācijas delegācijas, un vāciešu atsauksme bija laba. Jāpiemetina, ka bijušas arī sliktas ziņas. Pirms nedēļas likās, ka baltiešiem nebūs nekādu panākumu," saka Plērs. „Arī Vašingtonā ir bijuši diezgan labi panākumi. Tikai pirms pāris dienām biju pieņemšanā Vašingtonā, liekas, ka amerikāņi baltiešu stāvokli izprot," sarunu nobeidza Plērs.

Spriedumos par baltiešu izredzēm ir piesardzīgāks Latvijas sūtniecības vadītājs Dr. A. Dinbergs Vašingtonā, kas arī bija ieradies Igaunijas svētku pieņemšanā. Pēc viņa domām, pārlieku liels optimisms nav labvēlīgs Baltijas valstu atbrīvošanai. Dažreiz pārāk atklāti apraksti var kaitēt arī Baltijas zemēm draudzīgām valstīm. Tāpat mēs nevarētu pārāk atklāti izrādīt savu sajūsmu par kādas zemes simpatijām pret apspiestajām Baltijas valstīm.

Pieņemšanā piedalījās pāri par 100 lūgtu viesu. Tur bija igauņu organizāciju pārstāvji un privātpersonas, kā arī cittautu pārstāvji. Viesus sagaidīja Igaunijas ģenerālkonsuls E. Jāksons un Igauņu nacionālās komitejas priekšsēdis I. Plērs.

No latviešiem pieņemšanā redzēja PBLA priekšsēdi U. Gravu, ALAs priekšsēža vietnieku A. Lejiņu, Ņujorkas latviešu organizāciju priekšsēdi N. Gravu, Baltijas juristu apvienības priekšsēdi E. Kerno, Baltiešu sieviešu apvienības latviešu nodaļas priekšsēdi H. Ozoliņu, Ņujorkas DV apvienības priekšnieku K. Kitneru, ALAs goda priekšsēdi A. Bērziņu ar dzīvesbiedri un citus. Pieņemšanā redzēja Nacionālās Ķīnas, Bulgārijas, Rumānijas, Ungārijas, Lietuvas pārstāvjus, kā arī Ņujorkas pilsētas valdes delegātu Andersonu.

Igauņi šajā dienā svinēja ne tikai Igaunijas neatkarības dienu, bet arī pēdējā prezidenta Konstantina Petsa 100 gadu dzimšanas dienu. Pēc pēdējām ziņām Petss miris izsūtījumā.

Konstantina Petsa fonds izdevis brošūru angļu valodā par Igauniju, kur 100 lappusēs aprakstīti igauņu likteņi un pievienoti daudzi uzņēmumi.

—be